

Анастасія ВІННІКАВА:

«Людзі па-рознаму пачынаюць сваю кар'еру. Не кожнаму выпадае на старце апынуцца на сцэне такога конкурсу, як «Еўрабачанне». Я атрымала бяспэчны вопыт выступлення перад вялікай аўдыторыяй і ўменне «трымаць удар».

СТАР 1

ЦЫТАТА ДНЯ

Андрэй КАБЯКОЎ, кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта:

«Рабочай групе па праблемных пытаннях у будаўнічай галіне трэба больш увагі надаваць выніковасці. Калі мы прынялі рашэнне, а служэбная асоба публічна перад тэлевізійнымі камерамі паабяцала выканаць тое ці іншае ў вызначаныя тэрміны, то ключавой задачай групы становіцца кантроль за тым, каб усё было сапраўды зроблена. Час адказваць за свае словы, таму неабходна неадкладна падрыхтаваць прапановы па замацаванні шэрагу ўдзельнікаў рабочай групы за рэгіёнамі і выезджаць на месцы для ажыццяўлення кантролю. За невыкананне абяцання адказнасць панясуць не толькі служэбныя асобы, але і арганізацыі, якія па суб'ектыўных прычынах зрываюць будаўніцтва і фактычна не выконваюць абавязальнасці перад грамадзянамі».

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

ЗВЯЗДА

Родная газета на роднай мове

25 ЛІПЕНЯ 2013 г.

ЧАЦВЕР

№ 136 (27501)

Кошт 1800 рублёў

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

А НІВА ГУСТЫМІ ШУМІЦЬ КАЛАСАМІ...

Да масавай уборкі збожжавых прыступілі хлебаробы Глыбоцкага раёна. 22 ліпеня ў ААТ «Чарневічы» Глыбоцкага раёна прайшлі зажынкi. Хлебаробам гэтай гаспадаркі неабходна ўбраць 256 гектараў збожжавых. На здымку: на зажынках у ААТ «Чарневічы» Глыбоцкага раёна.

ФОТА БЕЛТА.

Нерухомасць

РОСТ «КВАДРАТА»

Эксперты рынку жыллёвай нерухомасці сталіцы прагназуюць павелічэнне кошту квадратнага метра ліквідных кватэр

Цэннікі на другасным рынку жыллёвай нерухомасці пачалі павялічвацца яшчэ ў пачатку года. Аднак тады пакупнікі набывалі кватэры па новым кошце неяк нясмела. Менавіта ў маі—ліпені кватэры ў сталіцы сталі набывацца па даражэйшым кошце... Пра тэндэнцыі на другасным рынку жыллёвай нерухомасці Мінска карэспандэнт «Звязды» расказвае наш эксперт — старшыня рады Беларускай асацыяцыі «Нерухомасць», дырэктар агенцтва нерухомасці «БелЦНН» Мікалай ПРАСТАЛУПАЎ.

СЯРЭДНІ КОШТ «КВАДРАТА» АДНАПАКАЁВАК ДАСЯГАЕ 1700 USD

Яшчэ ў трэцяй дэкадзе мая зусім слабенькія «хрушчоўкі» ў старых дамах сталіцы магчыма было адшукаць за 46—47 тысяч долараў. Зараз падобных цэннікаў ужо ўвогуле няма. Нават самыя маленькія па плошчы аднапакаё-

выя кватэры на крайніх паверхах старых пяціпавярховых прапануюцца не танней чым за 53—56 тысяч долараў. Гэта маламетражкі з агульнай плошчай ад 31 да 34 квадратных метраў. Мінімальны кошт падобнага жылля захаваўся зараз толькі ў Заводскім раёне, Шабанах і кропкава ў зусім старых дамах іншых раёнаў горада.

СТАР 3

КАЛІ НАРАЧ СТАНЕ «БЕЛАРУСКАЙ ШВЕЙЦАРЫЯЙ»

У Мядзельскім раёне, шчыра прызнацца, не была гадоў пяць. Такая магчымасць выпала на днях з нагоды прэс-тура для рэспубліканскіх і рэгіянальных сродкаў масавай інфармацыі, што зладзіў Мінскі аблвыканкам па Нарачанскім краі. Таму асабліва кінуліся ў вочы тыя перамены, што адбыліся тут за гэты час, што з'вілася шмат новых турыстычных, культурна-забаўляльных, аздараўленчых аб'ектаў.

ПАНСКІ МАЁНТАК ДЛЯ ПРАЦОЎНЫХ

Напрыклад, узорам дбайнага гаспадарання і арганізацыі адпачынку прыездных можна назваць аграсядзібу «Панскі маёнтак». Як распавёў яе гаспадар Генадзь Бойка, гэтаму будынку звыш 120 гадоў. Калісьці ў ім захоўваў збожжа мясцовы пан, а ў нядаўнія часы — калгас. Выкупілі памяшканне, як зазначыў Генадзь Раманавіч, нядродага і да гэтага часу працягваюць яго ўдасканальваць, добраўпарадкаваць. Хаця, на першы погляд, тут ёсць усё неабходнае для адпачынку: прыгожы сад, вадаспад, добрае харчаванне, міні-запарк з паўлінамі, музей народнага побыту. Адначасова ў сядзібе могуць размясціцца да 50 чалавек, даспадобы тут адпачынак не толькі беларусам, але і замежным гасцям.

Кавярня «Беларуская хата» раённага спажывецкага таварыства таксама павышае культуру абслугоўвання насельніцтва, прываблівае наведнікаў разнастайнымі стравамі, у тым ліку і нацыянальнымі. Летас за 6 месяцаў таваразварот склаў крыху больш за 300 мільёнаў рублёў, а за аналагічны перыяд сёлета — звыш 500 млн рублёў.

СТАР 4

Уладзімір МАКЕЙ: «УСХОДНЯЕ ПАРТНЁРСТВА» НЕ ПАВІННА ПРЫВЕСЦІ ДА СТВАРЭННЯ НОВЫХ РАЗДЗЯЛЯЛЬНЫХ ЛІНІЙ»

У Бруселі 22 ліпеня адбылася сустрэча кіраўнікоў знешнепалітычных ведамстваў дзяржаў-удзельніц ініцыятывы «Усходняе партнёрства». У ёй бралі ўдзел высокі прадстаўнік ЕС па замежных справах і палітыцы бяспекі Кэтрывн Эштан, еўракамісар па пытаннях пашырэння і Еўрапейскай палітыкі суседства Штэфан Фюле, кіраўнікі знешнепалітычных ведамстваў краін-членаў ЕС і краін-партнёраў. Цэнтральнай тэмай мерапрыемства была падрыхтоўка да саміту, які павінен адбыцца ў Вільнюсе ў лістападзе, і перспектывы далейшага развіцця гэтай ініцыятывы. Пра вынікі сустрэчы і чаканні беларускага боку ад маючага адбыцца саміту расказвае міністр замежных спраў Беларусі Уладзімір Макей.

ФОТА БЕЛТА.

СТАР 2

КОРАТКА

Заробленыя на рэспубліканскім суботніку Br25,9 млрд будуць накіраваны на набыццё аўтамабіляў хуткай дапамогі.

У Беларусі могуць вярнуцца да пытання ўвядзення даверанасцяў на кіраванне транспартам.

Супрацоўнікі Камітэта дзяржкантролю выявілі, што ў Мінскім раёне ў афіцыйную статыстыку не ўключаны 20 жылых дамоў, якія будуцца з перавышэннем нарматыўных тэрмінаў.

У краіне дазваляць прадаваць алкагольныя напоі ў сельскіх аўталаўках.

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 25.07.2013 г.

Долар ЗША		8850,00	■
Еўра		11720,00	▲
Рас. руб.		273,50	▼
Укр. грыўня		1087,96	▲

НАДВОР'Е СЁННЯ

Брэст	+ 25°	
Віцебск	+ 24°	
Гомель	+ 25°	
Гродна	+ 25°	
Магілёў	+ 25°	
Мінск	+ 24°	

ISSN 1990 - 763X

«УСХОДНЯЕ ПАРТНЁРСТВА» НЕ ПАВІННА ПРЫВЕСЦІ ДА СТВАРЭННЯ НОВЫХ РАЗДЗЯЛЯЛЬНЫХ ЛІНІЙ»

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

— *Якія асноўныя вынікі брусельскай сустрэчы кіраўнікоў знешнепалітычных ведамстваў дзяржаў-ўдзельніц ініцыятывы «Усходняе партнёрства» і вашых перамоў з кіраўніцтвам еўраструктур?*

— Адразу хачу сказаць, што для мяне незразумела, чаму ў інтэрнэце ўдзел беларускага боку ў гэтай сустрэчы падаецца як нейкая сенсацыя. Гэта была звычайная рucinная сустрэча міністраў замежных спраў дзяржаў Еўрапейскага саюза і дзяржаў-ўдзельніц «Усходняга партнёрства». Такія сустрэчы праводзяцца штогод, і беларускі бок прымаў удзел і летась.

Ініцыятыва «Усходняе партнёрства» ўтворана ў маі 2009 года пасля пражкага саміту і прадугледжвае больш актыўнае і паглыбленае супрацоўніцтва з шасцю краінамі былога Савецкага Саюза, якія знаходзяцца па перыметры ЕС — Арменіяй, Азербайджанам, Беларуссю, Малдовай, Украінай і Грузіяй.

Што тычыцца гэтай сустрэчы, то асноўная ўвага была ўдзелена пытанням падрыхтоўкі маючага адбыцца ў лістападзе гэтага года ў Вільнюсе саміту «Усходняга партнёрства». Абмяркоўвалі вынікі, якія мы чакаем і хочам

атрымаць ад саміту. Вельмі вялікая ўвага была ўдзелена таксама абмеркаванню таго, што адбудзецца пасля гэтага вільнюскага саміту, якія будуць сфарміраваны перспектывы ва «Усходняга партнёрства». У цэлым абмеркаванне праходзіла ў канструктыўнай атмасферы. Усімі ўдзельнікамі выказаны шэраг канкрэтных прапановаў. І нам здаецца, што падрыхтоўка да саміту рухаецца вельмі актыўна.

Што тычыцца двухбаковых сустрэч з калегамі-міністрамі замежных спраў іншых краін

Мы заўсёды выступалі за нармалізацыю адносін з Еўрапейскім саюзам на аснове раўнапраўнага і паўнаважнага дыялогу.

і прадстаўнікамі кіраўніцтва Еўрапейскай службы знешніх дзеянняў, то на іх мы абмяркоўвалі пытанні двухбаковага супрацоўніцтва з асобнымі краінамі, а таксама бягучае супрацоўніцтва з Еўрапейскім саюзам і перспектывы нармалізацыі нашых адносін.

— *Што Беларусь чакае ад саміту «Усходняе партнёрства», наколькі актыўна мае намер удзельнічаць у падрыхтоўцы праекта вільнюскай дэкларацыі? Якія моманты ў гэтым дакуменце для нас прынцыповыя? І ў цэлым якую практычную*

карысць беларускі бок хачеў бы атрымаць ад ўзаемадзеяння ў рамках «Усходняга партнёрства»?

— Раз мы на гэтым этапе з'яўляемся ўдзельнікамі «Усходняга партнёрства», то, натуральна, маем намер актыўна ўдзельнічаць у падрыхтоўцы саміту і адпаведных дакументаў. Для нас прынцыповым з'яўляецца шэраг момантаў, і яны прагучалі ў нашым выступленні ў рамках гэтай сустрэчы. Мы лічым, што стаўленне да ўсіх краін «Усходняга партнёрства» па-

вінна ажыццяўляцца на раўнапраўнай недыскрымінацыйнай аснове.

Мы ўнеслі шэраг канкрэтных прапановаў, накіраваных на тое, каб вынікі гэтага саміту былі эфектыўнымі. У прыватнасці, прапанавалі прыняць на саміце пералік канкрэтных праектаў па супрацоўніцтве паміж Еўрапейскім саюзам і асобнымі краінамі. І гэта сапраўды было б на карысць і дзяржавам-ўдзельнікам «Усходняга партнёрства», і Еўрасаюзу. ЕС павінен успрымаць я як нармальны партнёр для той ці іншай краіны.

Яшчэ раней мы прапанавалі правесці на палях саміту бізнес-форум, сустрэчу прадпрыемальнікаў. Мы лічым, што гэта вельмі важна ў кантэксце ўмацавання эканамічнага ўзаемадзеяння ў рамках ініцыятывы «Усходняга партнёрства». Гэтая ідэя, дарэчы, была падтрымана. Больш за тое, мы прапануем зрабіць правядзенне такіх бізнес-форумаў рэгулярным і штогадовым.

Самае галоўнае, з улікам таго, што ў апошні час шэраг прадстаўнікоў Захаду заявілі аб непрымальнасці інтэграцыйных працэсаў на постсавецкай прасторы (маецца на ўвазе Мытны саюз, АЭП, будучы Еўразійскі эканамічны саюз), а таксама ўлічваючы, што існуе пэўная насяцярожанасць у адносінах да самой ініцыятывы «Усходняе партнёрства», мы прапанавалі дакладна замацаваць у заключных дакументах саміту ідэю аб тым, што далейшае прасоўванне «Усходняга партнёрства» не павінна прывесці да стварэння новых раздзяляльных ліній як унутры ініцыятывы, так і па-за яе. Гэтая ініцыятыва не павінна выклікаць заклапочанасць з боку іншых дзяржаў. Яна павінна садзейнічаць умацаванню стабільнасці і ўстойлівага развіцця ва ўсім рэгіёне.

Што тычыцца канкрэтных вынікаў ад нашага ўдзелу ў гэтай ініцыятыве, то, на жаль, з

улікам таго, што ў нас існуюць пэўныя праблемы ў адносінах з Еўрапейскім саюзам, мы пакуль не атрымалі той аддачы, якая магла б быць у ідэале. Але, тым не менш, мы ўдзельнічаем у шэрагу праектаў, якія прыносяць карысць для нашай краіны. Гэта і праекты, якія датычацца інтэграванага кіравання дзяржаўнай мяжой, праекты, звязаныя з дэмаркацыяй нашай мяжы з краінамі-суседзямі, супрацоўніцтвам па лініі мытных органаў і шэраг іншых. Але, паўтаруся, аддача магла б быць больш.

— *Цяперашнія адносіны Беларусі з Еўрасаюзам не назавеш ідэальнымі, і, на думку шэрагу аналітыкаў, іх далейшая нармалізацыя магчыма толькі на пэўных умовах. З вашага пункту гледжання, ці ёсць на шляху развіцця адносін па лініі Беларусь—ЕС пераадольныя перашкоды?*

— Гэта работа аналітыкаў гадаць і разважаць аб умовах. Так, праблемы ёсць. Але мы лічым, што гэта пераадольныя, больш за тое, штучна створаныя праблемы. Мы заўсёды выступалі за нармалізацыю адносін з Еўрапейскім саюзам на аснове раўнапраўнага і паўнаважнага дыялогу. У нас сёння ўжо рэалізуецца шэраг праектаў, аб якіх я кажаў. Больш за тое, мы лічым, што гэтых праектаў магло б быць больш. І гэта прынесла б вялікую карысць як для нашай

краіны, для той жа грамадзянскай супольнасці ў Беларусі, пра што так клапаціцца Еўрасаюз, і гэта было б карысна і для Еўрапейскага саюза.

Беларусь з'яўляецца для ЕС вельмі важным партнёрам. Мы таксама заявілі пра гэта ў Бруселі. Мы забяспечваем бесперабойны транзіт вуглевадародаў у Еўропу, грузаў з Еўропы ў азіяцкі напрамку, змагаемся з трансгранічнай злачыннасцю, гандлем людзьмі, міжнародным наркагандлем, каналамі нелегальнай міграцыі. У гэтым плане мы з'яўляемся для Еўрасаюза вельмі важным партнёрам. І для нас, вядома ж, трохі дзіўна, што шэраг прапановаў па гэтых і іншых напрамках знаходзіцца на стале ў Еўрапейскага саюза, але не атрымлівае належнай рэакцыі, у тым ліку і ў рамках ініцыятывы «Усходняе партнёрства».

Я перакананы, што само жыццё прымусіць Еўрапейскі саюз актывізаваць і пайсці на больш шчырнае супрацоўніцтва з Беларуссю. Больш за тое, я ўпэўнены, што ідэя «інтэграцыі інтэграцыі», з якой выступіў наш Прэзідэнт і якая прадугледжвае больш шчырнае супрацоўніцтва паміж ЕС і будучым Еўразійскім эканамічным саюзам, у перспектыве будзе адназначна запатрабаваная.

БЕЛТА.

СПАЧУВАННІ СТАРШЫНІ КНР У СУВЯЗІ З АХВЯРАМІ РАЗБУРАЛЬНАГА ЗЕМЛЕТРАСЕННЯ

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка ад імя беларускага народа і ад сябе асабіста выказаў спачуванні Старшыні Кітайскай Народнай Рэспублікі Сі Цзіньпіну, родным і блізім загінуўшых у выніку разбуральнага землетрасення ў правінцы Ганьсу, якое прывяло да шматлікіх чалавечых ахвяр. Аб гэтым **БЕЛТА** паведамлілі ў прэс-службе беларускага лідара. Кіраўнік беларускай дзяржавы таксама перадаў пажаданні хутчэйшага аднаўлення пацярпелым.

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА ПАВІНШАВАЎ КАРАЛЕВУ ЛІЗАВЕТУ ІІ, ГЕРЦАГА І ГЕРЦАГІНЮ КЕМБРЫДЖСКІХ З НАРАДЖЭННЕМ НАСЛЕДНАГА ПРЫНЦА

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка ад імя беларускага народа і сябе асабіста павіншаваў Каралеву Злучанага Каралеўства Вялікабрытаніі і Паўночнай Ірландыі Лізавету ІІ, герцага і герцагіню Кембрыджскіх з нараджэннем наследнага прынца. Аб гэтым **БЕЛТА** паведамлілі ў прэс-службе кіраўніка беларускай дзяржавы. Аляксандр Лукашэнка пажадаў здароўя і шчасця нованароджанаму і ўсёй каралеўскай сям'і, а таксама міру і дабрабыту народу Вялікабрытаніі.

■ Сёння — Дзень пажарнай службы

НА ДАПАМОГУ ІДУЦЬ ДАБРАВОЛЬЦЫ

«Тушэнне пажараў і аказанне дапамогі жыхарам пры борах, паводках і будаўнічых катастрофах і ў іншых стыхійных няшчасцях». Такія функцыі ўсклала гарадская ўправа сто шэсцьдзесят гадоў таму на створаную ў Мінску першую прафесійную пажарную брыгаду. Сучасныя ж ратаўнікі займаюцца не толькі барацьбой з наступствамі надзвычайных сітуацый, але і праводзяць актыўную прафілактычную працу сярод насельніцтва. Дапамагаюць ім і дабравольныя памочнікі. Але якія падводныя камяні хаваюцца на шляху людзей у форме?

— Службу выратавальнікаў назваць бяспаспартнай не выпадзе, — гаворыць міністр па надзвычайных сітуацыях краіны Уладзімір ВАШЧАНКА. — Свае нюансы ёсць і ў гарадах, і ў вёсках. Напрыклад, для сталічных пажарных экіпажаў сапраўдным галаўным болам сталі бескультурныя паводзіны вадзіцеляў на дарогах і стыхійныя паркоўкі ў дварах і на вуліцах. Паспрабуйце, напрыклад, палавіраваць сярод абы-як прыпаркаваных аўтамабіляў па вузенькіх вулічках мінскага Верхняга горада на цяжкім грузавіку...

А вось у сельскай мясцовасці своечасовае прыбыццё пажарнай дружны залежыць ужо ад адлегласці. Так, радыус дзеяння аварыйна-выратавальнага паста за гарадскімі межамі не павінен перавышаць дзесяці кіламетраў. Зрэшты, буйства агню куды лепш папярэдзіць, чым пасля займацца тушэннем пажару. І тут на дапамогу людзям у форме прыходзяць удзельнікі дабравольнага пажарнага таварыства.

Валяр'ян ШКЛЕНІК

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ ОБЪЕКТА ДОЛЕВОГО СТРОИТЕЛЬСТВА

1-я очередь строительства 3-й пусковой комплекс Жилой дом № 1 (по генплану), 3 секции в осях 1-4 комплекса многоэтажных жилых домов с объектами социальной инфраструктуры в квартале пр. Машерова – ул. Тимирязева – ул. Грибоедова – ул. Репина (комплекс «ЧАЙКОВСКИЙ») Совместное общество с ограниченной ответственностью «БЕЛИНТЕ-РОБА» информирует физических и юридических лиц о создании объекта долевого строительства.

Информация о Застройщике

Застройщик (Заказчик) – ООО «БЕЛИНТЕ-РОБА». Зарегистрировано решением № 653 Минского городского исполнительного комитета от 31.03.2004 г. в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 190527399. Место нахождения (юридический адрес) застройщика: 220125, г. Минск, ул. Городецкая, д. 22, помещение 397, телефон: 269 32 60.

Режим работы: понедельник – пятница: с 8.30 до 17.30, обед: 13.30-14.30, выходные дни: суббота, воскресенье.

Отдел продаж расположен в мобильном офисе на территории застройки «Маяк Минска» за Национальной библиотекой.

Режим работы отдела продаж: понедельник – пятница: с 8.30 до 20.30, суббота, воскресенье – 10.00-20.00, без обеда.

ООО «БЕЛИНТЕ-РОБА» с 2009 г. по 2012 г. были сданы в эксплуатацию многоквартирные жилые дома в г. Минске: по ул. Волгоградской, дом № 64; по ул. Волгоградской, дом № 34; по пр-ту Машерова, дом № 43; по ул. Городецкой, дом № 22 (1-я очередь строительства 1-й пусковой комплекс, 2-й пусковой комплекс, 3-й пусковой комплекс).

Соответствии с Указом Президента Республики Беларусь от 12 ноября 2009 г. № 541 «О реализации отдельных инвестиционных проектов в г. Минске» и инвестиционным договором от 14 июня 2011 г., зарегистрированным в Государственном реестре инвестиционных договоров с Республикой Беларусь 20 июня 2011 г., регистрационный № ИД-665, застройщик осуществляет реализацию инвестиционного проекта по строительству объекта «Комплекс многоэтажных жилых домов с объектами социальной инфраструктуры в квартале пр. Машерова – ул. Тимирязева – ул. Грибоедова – ул. Репина» в г. Минске.

Информация об объекте долевого строительства

Цель строительства – выполнение инвестиционного проекта «Комплекс многоэтажных жилых домов с объектами социальной инфраструктуры в квартале пр. Машерова – ул. Тимирязева – ул. Грибоедова – ул. Репина» в г. Минске.

Комплекс «ЧАЙКОВСКИЙ» состоит из 2-х индивидуальных жилых зданий секционного типа различной этажности, подземного гаража-стоянки, автоматизированного гаража-стоянки, зданий технического назначения.

Вся территория в границах комплекса благоустраивается и озеленяется. По благоустройству территории проектом предусмотрено устройство автопарковок для индивидуального транспорта населения, дворовых площадок (хозяйственные, отдыха и др.) с установкой на них соответствующего оборудования, установка малых архитектурных форм, организация безбарьерной среды для перемещения физически ослабленных лиц и инвалидов, пользующихся креслами-колясками.

Объект долевого строительства – 3-й пусковой комплекс 1-й очереди строительства – 3 секции в осях «1»-«4» (19-, 16-, 13-этажные (без учета цокольного этажа) жилого дома № 1 по генплану) на 173 квартиры со встроенными помещениями общественного назначения. Объект долевого строительства расположен на территории Фрунзенского района г. Минска, в пределах пр. Машерова – ул. Тимирязева – ул. Грибоедова – ул. Репина.

Начало строительства – июль 2013 г. Предполагаемый срок ввода в эксплуатацию – сентябрь 2014 г. Общая площадь участка 3-го пускового комплекса – 0,2182 га. Площадь застройки – 1344,23 кв.м. Общая площадь квартир (проектная) – 10821,13 кв.м. Общая площадь встроенно-пристроенных помещений – 1269,78 кв.м.

Для привлечения физических и юридических лиц к строительству по договору создания объекта долевого строительства предлагается 173 квартиры – стоимостью за 1 кв. м в белорусских рублях в сумме, эквивалентной 3500 долл. США, а также встроенные помещения стоимостью за 1 кв.м в белорусских рублях в сумме, эквивалентной 4000 долл. США. Предусмотрена система скидок.

Межквартирные лестничные клетки, лестницы, лифты, лифтовые и иные шахты, коридоры, крыши, технические помещения, другие места

общего пользования, несущие, ограждающие несущие конструкции, механическое, электрическое, сантехническое и иное оборудование, находящееся за пределами или внутри жилых и (или) нежилых помещений, элементы озеленения и благоустройства, а также иные объекты недвижимости, служащие целевому использованию здания, поступают в общую собственность дольщиков.

Все квартиры запроектированы по принципу «свободной планировки» – в виде единых объемов с выделенным совмещенным санузлом, с подразделением по общей площади на 5 типов (1а – от 44,5 до 47,0 кв. метров, 1б – от 59,0 до 81,5 кв. метров, 1в – от 92,0 до 96,5 кв. метров, 1г – от 117 до 128 кв. метров, 1д – от 180 кв. метров). Принятая конструктивная схема с монолитным каркасом и заполнением несущих наружных стен блоками ячеистого бетона предоставляет возможность максимальной вариативности при планировке помещений.

Высота типового этажа 2,72 м (от пола до потолка), последних жилых этажей – 2,97 м (от пола до потолка).

В цокольном и на 1-м этажах расположены помещения общественного назначения, снабженные устройствами, обеспечивающими их использование физически ослабленными лицами.

На последних этажах расположены квартиры увеличенной площади, в световых проемах которых применено ленточное остекление.

В наружной и внутренней отделке здания применены современные материалы отечественного и импортного производства: атмосферостойкие штукатурки с последующей окраской фасадными красками, облицовка конструкций прямиков и крылец бетонной плиткой типа «Бессер». Полы в помещениях общего пользования запроектированы с покрытием из керамической плитки типа «Грес». Стены помещений общего пользования отделяются декоративной штукатуркой с последующей акриловой покраской.

Квартиры и встроенные помещения общественного назначения запроектированы без чистовой отделки и покрытия полов.

Внутренняя отделка квартир:

- стены: улучшенная штукатурка;
- потолки: без отделки;
- полы: шумоизоляция (в санузлах – обмазочная гидроизоляция), стяжка.

Окна – рамы из ПВХ профиля, остекление лоджий – из алюминиевого профиля.

Двери: в подъезды – металлические входные, в квартиры – деревянные усиленные, в лестничные клетки – деревянные дымопроницаемые, входные в помещения общественного назначения – ПВХ.

Застройщиком получены:

- решение Минского городского исполнительного комитета № 1715 от 11.07.2013 г.;
- свидетельство (удостоверение) № 500/1355-2032 о государственной регистрации создания земельного участка, правообладатель – Республика Беларусь (право собственности); возникновение прав, ограниченный (обремененный) прав на земельный участок (право временного пользования), правообладатель – юридическое лицо, резидент Республики Беларусь ООО «Белинте-Роба»;
- проектно-сметная документация, прошедшая в установленном порядке государственную экспертизу, экспертное заключение РУП «ГЛАВГОССТРОЙЭКСПЕРТИЗА» № 357-15/13И от 20.05.2013 г.;
- выданное 19.07.2013 г. органом государственного строительного надзора разрешение на производство строительно-монтажных работ № 2-209Ж-048/12;
- договор генерального строительного подряда № 11-07/МТ-3-2013 от 11.07.2013 г., заключенный с ИООО «ДАНА АСТРА».
- С планировками квартир, встроенных помещений и ходом работ по строительству можно ознакомиться в мобильном офисе компании, расположенном на территории застройки за Национальной библиотекой.

Дополнительную информацию можно получить по телефонам: 8 029 5 000 840 (841, 844, 877), 8 044 768 81 13 (14), 8 044 746 18 96, 8 044 540 17 63 (64), 8 044 5 00 541, 8 044 505 20 04.

ПРАВАСЛАЎНЫЯ СВЯТАРЫ З УСЯГО СВЕТУ ПРЫЕДУЦЬ У МІНСК

Удзел у святкаванні 1025-годдзя Хрышчэння Русі ў Мінску, акрамя Патрыярха Маскоўскага і ўсяе Русі Кірыла, возьмуць сем прадстаўнікоў праваслаўнай царквы з іншых краін. Беларускую сталіцу наведаюць Патрыярх Александрыйскі Феадор, Патрыярх Грузінскі Ілія, Патрыярх Іерусалімскі Феафіл, Патрыярх Сербскі Ірыней, Архіепіскап Кіпрскі Хрызастом, Мітрапаліт Амерыканскі Ціхан, Мітрапаліт Варшаўскі Сава. Усяго ў мерапрыемствах прыме ўдзел больш за 80 архіпастыраў.

Святкаванні ў беларускай сталіцы пачнецца 29 ліпеня. У гэты дзень літургію пад адкрытым небам будзе служыць Патрыярх Маскоўскі і ўсяе Русі Кірыл. Напярэдадні ў Мінск прывязуць агульнахрысціянскую святыню — крыж, на якім быў распяты апостал Андрэй Першазванны.

Па заканчэнні літургіі патрыярхі здзейсяць закладку памятнай граматы ў падмурак старажытнага праваслаўнага храма XI стагоддзя ў Мінску. Пасля гэтага адбудзецца ўскладанне

кветак да манумента на плошчы Перамогі. Дзеянне працягнецца ў храме ў гонар Усіх Святых, што знаходзіцца на злучэнні вуліц Каліноўскага і Усіхсвяткай, дзе Патрыярх Кірыл звернецца да хрысціян з пастырскім словам, а таксама пройдзе святочны канцэрт.

У Беларускай праваслаўнай царкве чакаюць прыбыцця на свята 50 тысяч паломнікаў з усіх епархій экзархата і з памежных дзяржаў.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ.

ГРОДНА—ДРУСКІНІНКАЙ: МАРАФОН «ДРУЖБА»

Больш за 160 аматараў бегу з Беларусі, Літвы, Латвіі, Польшчы, Расіі і Украіны падалі заяўкі на ўдзел у міжнародным марафоне «Дружба» паміж Гродна і Друскінінкаем, які адбудзецца 28 ліпеня.

Каардынатар ужо трэцяга марафону «Дружба» з беларускага боку — упраўленне фізічнай культуры, спорту і турызму Гродзенскага аблвыканкама, з літоўскага — самакіраванне горада Друскінінкай і грамадскае аб'яднанне «Спортбалт». Сёлета першай зарэгістравалася 52-гадовая расянка Наталля Нізаўцава з Бранска. Старэйшым удзельнікам марафону з'яўляецца 72-гадовы Пётр Сілін з Вільнюса, а малодшаму Станіславу Петрыку з Бабруйска — 18 гадоў.

Зноў выйдзе на старт і пераможца мінулагадня марафону Галіна Кар-

нацэвіч з гродзенскага клуба аматараў бегу. Забег на класічную дыстанцыю (42 км 195 м) распачнецца ў 8 раніцы ад стэлы алімпійскай славы на тэрыторыі цэнтральнага спартыўнага комплексу «Неман» у Гродне, дзе ўдзельнікі пройдуць пагранічны і мытны кантроль. Пасля чаго яны накіруюцца ў бок пагранпрахода «Прывалка-Райгардас» і фінішуюць у цэнтры Друскінінкай. Там узнагародзяць каштоўнымі прызамі і грашовымі прэміямі лепшых марафонцаў і прапануюць ім канцэртную праграму.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

РОСТ «КВАДРАТА»

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

Аналагічнае па плошчы жыллё ў спальных раёнах Мінска пачынае прапаноўвацца ад 57 да 60 тысяч долараў. А гэта сведчыць аб тым, што сярэдні кошт квадратнага метра маленькіх аднапакаёвак пры рэальных здзелках дасягае ўжо 1700 долараў.

Тут трэба адзначыць той факт, што ў інфармацыйным каталогу спецыялізаваных выданняў колькасць аб'ектаў прапановы аднапакаёвак з цэннікам ад 60 да 70 тысяч долараў складае сёння толькі каля 60 варыянтаў. Яшчэ прыкладна 50 варыянтаў прапановы аднапакаёвых кватэр прыпадае на жыллё, якое прадаюць па кошце ад 70 да 80 тысяч долараў. Зразумела, што гэта ўжо больш якаснае і прасторнае жыллё, але, згадзіцца, выбар у пакупнікоў невялікі.

Менавіта ўлічваючы дэфіцыт ліквідных аднапакаёвых кватэр, цяпер на другасным рынку жыллёвай нерухомасці назіраецца павышаная нервовасць патэнцыяльных пакупнікоў. Часам яны бегаюць з кватэры ў кватэру ў пошуках прымальнага па кошце і якасці жылля. Такага жылля, у якім потым можна было б камфортна жыць даволі працягла час. А хвалюцца пакупнікі таму, што баяцца не паспець купіць кватэру зараз па старым цэніку. Кошты на нерухомасць сёння даволі аператыўна карэкціруюцца — мінімум раз на месяц.

Цяпер прадаўцы ўстанавіваюць цэннікі звычайна на аперэджанне — крыху вышэй за сярэдні рынкова памер. І так цяпер робяць амаль усе, каб пры рэальным продажы была магчымасць згадзіцца на невялікую зніжку. Так,

зніжкі цяпер на рынку звычайна мінімальныя — ад 300 да 1000 долараў, і не больш.

НАБІРАЮЦЬ ВАГУ І ДВУХПАКАЁЎКІ

Паводле інфармацыі Мікалая Прасталупава, сярэдні кошт квадратнага метра стандартных двухпакаёвых кватэр панельных дамоў у спальных раёнах Мінска пры рэальных здзелках складае каля 1600—1650 долараў. Тут цэннік «квадрата» залежыць ад якасці і плошчы кватэры. Калі двухпакаёўка не вельмі «дабітая» і адначасова маленькая, то кошт квадратнага метра там будзе даражэйшы.

У старых дамах на краініках паверхах магчыма адшукаць і параўнальна танныя двухпакаёўкі, дзе стандартныя 43 квадратныя метры будуць каштаваць 63—66 тысяч долараў. Аднак больш-менш прывабныя двухпакаёвыя кватэры каштуюць ужо не менш як 70—75 тысяч долараў. Самая вялікая колькасць прапаноў прыпадае на двухпакаёўкі ў панельных дзевяціпавярховых дамах з цэннікам ад 75 да 100 тысяч долараў. Існуюць сёння на сталічным рынку і даволі

Рэальна ў сталіцы новае жыллё чакаюць ужо 500 тысяч сем'яў. А гэта для галоўнага мегаполіса краіны ўжо праблема, бо будаўніцтва новых дамоў абмежавана невялікай колькасцю свабодных будпляцовак у межах кальцавой дарогі горада.

прасторныя двухпакаёвыя кватэры (ад 60 да 80 кв. м), кошт якіх дасягае часам нават 140—180 тысяч долараў. Кажуць, што і на такое жыллё зараз існуе свой пакупнік.

Сярэдні кошт прапановы квадратнага метра трохпака-

ёвых кватэр цяпер складае 1500 долараў. Атрымліваецца, што вельмі маленькая трохпакаёўка агульнай плошчай да 50 квадратных метраў каштуе 75 тысяч долараў. Крыху лепшыя па якасці шматпакаёвыя кватэры каштуюць ужо не менш як 100—110 тысяч долараў.

ДАРАЖЭ ЖЫЛЛЁ І У КАМЕРЦЫЙНЫХ ЗАБУДОЎШЧЫКАЎ

Зразумела, што на цэнавыя ваганні другаснага рынку сталічнага жылля даволі істотна паўплывае сітуацыя

за квадратны метр па курсе Нацыянальнага банка на дзень аплаты. Заўважу, што па гэтым долевым будаўніцтве прымаюцца заявы толькі ад тых кліентаў, хто афіцыйна мае патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў.

У жылым комплексе «Скандынавія» Маскоўскага раёна па праспекце Дзяржынскага камерцыйнае жыллё ў

мерцыйным будаўніцтвам жылля? Магчыма, што гэтым прапануюць займацца раённым УКБ горада, але ў апошніх няма адпаведнага вопыту і неабходных фінансавых інструментаў для арганізацыі інвестпраектаў.

Аналітыкі ад жыллёвай нерухомасці ўпэўнены, што «шлагбаум» для прыватных забудоўшчыкаў прывядзе

гасным рынку сталіцы будзе рэальна каштаваць ужо 1800—1850 долараў, а ў маі 2014 года ён дасягне цэнніка і ў 2 тысячы USD.

ПРАГНОЗ

НА «ПАСЛЯЗАЎТРА»

Галоўны архітэктар Мінска Аляксандр Пятроў лічыць, што, каб забяспечыць жыллём усіх чаргавікоў сталіцы, у горадзе неабходна дадаткова пабудаваць каля 20 млн квадратных метраў жылля.

Паводле інфармацыі Камітэта архітэктуры і горадабудаўніцтва Мінгарвыканкама, рэальны аб'ём жыллёвага будаўніцтва непасрэдна на гарадскіх тэрыторыях ацэньваецца ў межах 4,5 млн кв. м за тры гады. Цяпер на свабодных зямельных участках можна пабудаваць толькі 2 млн 360 тыс. кв. м жылля ў дамах існуючай паверхавасці. Астатнія аб'ёмы прапануецца прыплюсаваць за кошт рэканструкцыі старых дамоў і па лініі ўшчыльнення раёнаў.

Галоўны архітэктар Мінска адзначае, што пашыраць межы сталіцы не атрымаецца, бо вакол горада знаходзяцца лясы першай катэгорыі ці ворныя землі, дзе будаваць жыллё нельга.

У гэтым выпадку, як лічыць Аляксандр Пятроў, горад будзе вымушаны будаваць дамы большай паверхавасці. Больш за тое, дэфіцыт будпляцовак справакуе і павелічэнне кошту квадратнага метра жылля. Існуе меркаванне, што ўжо праз 3—4 гады кошт жыллёвага квадрата павялічыцца нават удвая.

ДАВЕДКА «ЗВЯЗДЫ». Для сталічных чаргавікоў плануецца актывізаваць развіццё населеных пунктаў прыгараднай зоны ў форме гарадоў-спадарожнікаў. У Смалевічах, Заслаўі і Смалевіцкім раёне (сядзібная забудова) да 2020 года плануецца пабудаваць жылля дамы для жыхароў Мінска агульнай плошчай больш за 1,8 млн кв. м.

Зараз у Мінску назіраецца даволі нізкі сярэдні ўзровень забяспечанасці жылым фондам — 19,5 кв. м агульнай плошчы на чалавека. Гэты паказчык ажно на 75 працэнтаў ніжэй, чым у большасці заходнееўрапейскіх сталіц, і на 5 працэнтаў ніжэй, чым у абласных цэнтрах краіны. Паводле генплана развіцця сталіцы, да 2030 года ўзровень забяспечанасці жылым фондам меркавалася павялічыць да 31 кв. м на чалавека.

Сяргей КУРКАЧ.

Фота Марыны БЕГУНЮКОВАЙ.

панельных дамах прапануе наш сталічны гігант «МАГІД». Там выстаўлены ў свабодны продаж толькі адна- і двухпакаёвыя кватэры аптымальных плошчай, дзе квадратны метр мае кошт ад 1400 долараў. Дом будзе здадзены ў эксплуатацыю ўжо сёлета.

Гэта цэны па камерцыйным будаўніцтве, якія мы маем зараз. А які прагноз на заўтра? Яшчэ ў трэцім дэкадзе мая аналітыкі нашага выдання прагназавалі той вынік, калі камерцыйныя забудоўшчыкі пачнуць атрымаваць пляцоўкі пад новыя жыллёвыя аб'екты толькі па конкурсе, дзе арганізатарам інвестыцыйнага працэсу могуць прапанаваць будаўніцтва сацінфраструктуры за ўласныя сродкі. Гэта было б жорстка, але несмяротна для камерсантаў. А што мы маем зараз? Пасля таго, як праблемай даўгабуду жылля зацікавіўся сам кіраўнік дзяржавы, на будаўніцтва новых дамоў наводзіць парадак. Тады ў асобных прыватных арганізатараў долевага будаўніцтва былі выяўлены маштабныя «памылкі», якімі нават зацікавілася пракуратура. Таму зараз горад вырашыў увогуле часова не даваць будпляцоўкі пад жыллё сумнеўным прыватным арганізатарам інвестпраектаў.

Гэта зразумела, але што далей? Хто замест прыватнікаў будзе займацца ка-

У краіне пабудавана 2,6 млн кв. м жылля

Паводле інфармацыі Нацыянальнага статыстычнага камітэта, у першым паўгоддзі на будаўніцтва жылля ў Беларусі выкарыстана 15,1 трлн рублёў інвестыцый у асноўны капітал, што складае 115,1 працэнта да ўзроўню першага паўгоддзя мінулага года.

Арганізацыямі ўсіх формаў уласнасці пабудавана 31,2 тысячы новых кватэр, што на 800 кватэр больш, чым за адпаведны мінулагодні перыяд. Усяго ў эксплуатацыю ўведзена 2618,9 тысячы квадратных метраў агульнай плошчы жылля, што складае 40,3 працэнта да задання па годзе.

Падлічана, што ў Мінскай вобласці пабудавана 692,6 тыс. кв. м, у Мінску — 528,6 тыс., у Брэсцкай вобласці — 393,9 тыс., у Гродзенскай — 342,4 тыс., у Гомельскай — 333 тыс., у Магілёўскай — 190,8 тыс., у Віцебскай — 137,5 тыс. кв. м жылля.

Для жыллёвых чаргавікоў уведзена ў эксплуатацыю 1425,8 тысячы кв. м агульнай плошчы, або 54,4 працэнта ад агульнага аб'ёму пабудаванага жылля. Для асоб з патрэбай у паляпшэнні жыллёвых умоў з выкарыстаннем дзяржаўнай падтрымкі было пабудавана 1243,8 тысячы кв. м, у тым ліку ў шматкватэрных дамах гарадоў — 954,2 тыс. кв. м жылля.

Сяргей ПАЛІНІН.

ПАРАДАК НА ДАРОГАХ — ПРАЗ КАНФІСКАЦЫЮ АЎТО?

З 24 кастрычніка кіраванне аўтамабілем «пад мухай» будзе мець вельмі дрэнны наступствы. Самы гучны рэзананс у грамадстве выклікала ўвядзенне канфіскацыі «жалезных коней» у вадзіцеляў, якіх затрымаюць нецвярозымі двойчы на год. Астанія ж змены ў заканадаўстве засталіся як быццам за кадрам. Так, кіраванне ў нецвярозым стане ў першы раз абдызецца як мінімум у 50 базавых велічынь. А за «п'янае» ДТЗ, у якім загінулі два чалавекі, давядзецца разглядаць неба ў клетачку ад п'яці да дзесяці гадоў. Альтэрнатыўныя варыянты пакарання не будзе ў прынцыпе.

— На форумах у інтэрнэце часта можна сустрэць меркаванне аб тым, што канфіскацыя аўтамабіляў — гэта пасягальніцтва на прыватную ўласнасць. Але перш чым вылучыць прапанову адбіраць аўтамабіль у п'янага ліхача, мы дасканала вывучылі замежны вопыт. Таму гэта не наша вынаходніцтва, — сцвярджае старшы следчы галоўнага ўпраўлення працэсуальнага кантролю Следчага камітэта Сяргея ЗАМАТАЕУ. — Ужо даўно такім чынам абыходзяцца з п'янымі «рэцыдывістамі» ў Францыі, Люксембургу і Літве. Між іншым, у гэтай прыбалтыйскай краіне пасля ўводу практыкі канфіскацыі транспартных сродкаў колькасць «п'яных» дарожна-транспартных здарэнняў паменшылася аж на ўдвая. Ёсць над чым задумацца.

У 2007 годзе была ўведзена крымінальная адказнасць за паўторнае кіраванне аўтамабілем у нецвярозым стане на працягу года. Два гады таму зменшылася норма колькасці алкаголю ў крыві вадзіцеля да 0,3 праміле. Зараз жа праваахоўнікі разглядаюць змены ў заканадаўстве ў дачыненні да п'яных кіроўцаў як чарговы этап барацьбы за бяспеку на дарогах. Сёлета на рахунку нецвярозых ліхачоў ужо запісана 35 ахвяр. Штодня два чалавекі ў краіне з-за іх атрымліваюць траўмы. За гэтымі лічбамі — перарваная жыцці і зламаныя лёсы ні ў чым не вінаватых людзей.

— Мы былі вымушаны пайсці на канфіскацыю аўтамабіляў і значнае павышэнне сум штрафаў, бо дзейныя санкцыі не вельмі адпавядаюць людзей садзіцца за руль пасля ўжывання спіртнога, — гаворыць начальнік ўпраўлення па нагляду за законнасцю судовых пастаноў па крымінальных справах Генеральнай пракуратуры Уладзімір ТУРКО. — Удумайцеся: штогод за краты трапляе каля 5 тысяч п'яных вадзіцеляў. Да таго ж дзевяць з дзесяці парашальнікаў, у якіх адабралі правы, пасля ўсё роўна кіруюць аўтамабілямі без неабходных дакументаў. І зусім іншая сітуацыя, калі п'янаму бяспраўніку сесці за руль элементарна няма магчымасці. Аднак трэба зазначыць, што адбірацца будзе толькі тое аўто, на якім было здзейснена злачынства, і ніяк інакш.

Між іншым, закон аб канфіскацыі будзе распаўсюджвацца і на кіроўцаў-замежнікаў. Але па словах начальніка аддзела навукова-метадычнага і прававога забеспячэння УДАІ МУС Барыса НАЛІВАЙКІ, гэтая праблема ў Беларусі зараз востра не стаіць. За год інспектары рэгіструюць прыкладна каля дзясятка такіх выпадкаў.

Праваахоўнікі нагадваюць, што канфіскацыя аўтамабіля не адбудзецца, калі машыну папросту ўкралі. Аднак тых, хто спачатку дабравольна перадаў ключы ад машыны нецвярозаму таварышу, а пасля заявіў у міліцыю пра ўгон, чакае расчараванне. Ніхто не адмяняў адказнасць па артыкуле 400, які прадугледжвае пакаранне за загадзя лжывы данос.

Валяр'ян ШКЛЕННИК.

■ У свеце

БАЛГАРЫ «ЎЗЯЛІ Ў ПАЛОН» ПАРЛАМЕНТ І ПАТРАБУЮЦЬ АДСТАЙКІ ЎРАДА

Балгарскія дэпутаты не выйшлі на працу 24 ліпеня пасля таго, як напярэдадні вечарам дэманстранты, незадаволеныя палітыкай, заблакіравалі іх у будынку парламента, піша балгарскае інфармагенцтва Novinite. Спікер парламента Міхаіл Мікаў заклікаў дэпутатаў устрымацца ад працы, пакуль не ўляжца народная незадаволенасць.

Прэзідэнт Балгарыі Расен Плейнеліеў, у сваю чаргу, звярнуўся да прысутных і паліцыі з просьбай захоўваць спакой, паводзіць сябе мірна і цывілізавана. Паводле яго слоў, у акцыі пратэсту, якая прайшла каля будынка парламента напярэдадні, удзельнічалі правакатары.

Каля 100 дэпутатаў, журналістаў і трое міністраў аказаліся заблакіраванымі напярэдадні ўвечары ў будынку парламента. З'ехаць адтуль яны змаглі толькі на наступны дзень, пасля таго як паліцыя разагнала незадаволеных.

На вячэрнім пасяджэнні дэпутаты абмяркоўвалі спрэчны праект бюджэту, які прадугледжвае, у прыватнасці, павелічэнне бюджэтнага дэфіцыту. Тым часам каля будынка парламента сабраліся дэманстранты, каб выказаць незадаволенасць працай народных выбранныхікаў. Людзі, якія сабраліся, скандзіравалі «Мафія!» і «У адстаўку!».

Каля 22 гадзін па мясцовым часе пачаліся сутыкненні паліцыі з дэманстрантамі. Канфлікт быў справакаваны тым, што міністры фінансаў, працы і эканомікі разам з некаторымі дэпутатамі паспрабавалі выехаць з будынка пад вартай на аўтобусе, аднак пратэстанты не прапусцілі іх. Следам за гэтым актывісты пачалі будаваць барыкады, а паліцыя прынялася за разгон. У выніку сем чалавек атрымалі раненні, удакладняе балгарскае інфармагенцтва Focus са спасылкай на Ваенную медыцынскую акадэмію. У яшчэ адной бальніцы паведамілі аб дзесяці пацярпелых.

23 ліпеня стала 40-м днём пратэстаў, якія звязаны з незадаволенасцю насельніцтва ўрадам, што прыйшоў да ўлады пасля пазачарговых выбараў у маі. За ўвесь час дэманстрацый паліцыя ўпершыню прымяніла сілу ў дачыненні да актывістаў. Акцыі пратэсту пачаліся ў сярэдзіне чэрвеня пасля прызначэння кіраўніком Агенцтва нацыянальнай бяспекі медыямагната Дзеляна Пяеўскага. Адмена гэтага рашэння не дапамагла спыніць дэманстрацыі, і цяпер насельніцтва патрабуе адстаўкі ўсяго ўрада, абвінавачваючы яго ў сувязях з алігархамі.

КАЛІ НАРАЧ СТАНЕ «БЕЛАРУСКАЙ ШВЕЙЦАРЫЯЙ»

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

Удасканальвае сваю базу і санаторна-аздараўленчы комплекс «Прыазёрны»: плануецца будаўніцтва пяці катэджаў гасцінічнага тыпу, аўтастанкі, зоны адпачынку з фантанам і садова-паркавым ансамблем. І самае галоўнае, у санаторыі дбаюць пра якасць медыцынскага абслугоўвання. Летась тут адпачылі і прайшлі аздараўленне 11894 чалавекі, у тым ліку 6500 замежнікаў. Сёння 60% здраўніц Нарачанскага краю працуюць са 100-працэнтнай загрузкай. Сярэдняе запаўненне за адпаведны перыяд мінулага года было на ўзроўні 85%. Але на думку губернатара Барыса Батуры, у бліжэйшы час трэба дасягнуць 90-95-працэнтнага паказчыка.

З Еўропы праз Далёкі Усход — у Амерыку

На тэрыторыі Нацыянальнага парку «Нарачанскі», паміж азёрамі Мястра і Нарач, месціцца дэндралагічны сад на плошчы 16 гектараў. Яго тэрыторыя разбіта на пяць батаніка-геаграфічных зон (Еўропа; Сібір, Далёкі Усход; Сярэдняя Азія; Крым, Каўказ; Амерыка), дзе прадстаўлена расліннасць гэтых рэгіёнаў — усяго каля 400 відаў. Тут жа знаходзіцца вельмі цікавы аб'ект — Музей лесу. Экспазіцыя складаецца з 6 блокаў, дзе можна азнаёміцца з асноўнымі пародамі дрэў, што растуць у беларускіх пушчах. У кожнай кампазіцыі адлюстравана іх развіццё — ад насення да дарослага дрэва.

А нядаўна ў дэндрасадзе пасяліўся не надта жаданы жыхар — бабёр, якія наносіць урон тутэйшай флоры. Як жартуюць супрацоўнікі, ён не толькі набыў тут маёмасць, але і пачаў пашырацца — будаваць трэці паверх. Змагацца з такім суседом, бяспрэчна, вельмі цяжка, але гэта сведчыць і пра тое, што тут экалагічна чыстая, прыдатная для жыцця, тэрыторыя.

МІСТЭРЫЯ СМАКУ

Значны штуршок да развіцця дала Дзяржаўная праграма развіцця Нарачанскага краю на 2011—2015 гады, куды інвеставана вышш 1 трлн рублёў. У 2012 годзе ў 2,3 раза больш аказана санаторна-аздараўленчых паслуг у параўнанні з папярэднім годам і больш чым удвая — турысцка-экскурсійных, культурных паслуг. Экспарт жа паслуг у цэлым павялічыўся на 52% і склаў 13,4 млн

долараў ЗША пры прагнозе 9,5 млн. Паправілі здароўе і адпачылі ў здраўніцах Нарачы 75,5 тыс. чалавек.

Турызм у цэнтральным рэгіёне развіваецца ў трох кірунках: адпачынак і аздараўленне, аграэкатурызм, наведванне славетных аб'ектаў і мясцін.

Гэтыя абставіны станюча ўплываюць на развіццё эканомікі, будаўніцтва, гасцінічную і сельскую гаспадарку, гандаль, стварэнне новых вытворчасцяў. Ва ўнітарным прадпрыемстве «Ілаўскае» Мядзельскага раёна першымі распрацавалі рэцэптуру і пачалі выпускаць кальвадос «Містэрыя» з айчынных яблык, а таксама натуральнае віно на аснове соку буякоў. Адкрыта вытворчасць па перапрацоўцы і выпуску кансерваў і далікатэсаў з рыбы, якой надзвычай багатыя тутэйшыя азёры. Нядаўна цэх па перапрацоўцы свініны і ялавічыны, які належаў «Нарачанскаму курортгандлю», па рашэнні кіраўніцтва Мядзельскага раёна перадалі ААТ «Нарачанскі». Хацелася б, каб тут захавалі тэхналогію, якасць і лепшыя традыцыі вырабу каўбас, вэнджанай і вяленай прадукцыі і нават перасягнулі майстэрства сваіх папярэднікаў.

У Мядзельскім раёне ёсць усе перадумовы для выпуску экалагічна чыстай прадукцыі, якая б магла стаць брэндам. Рэгіён месціцца ў прыродаахоўнай зоне, дзе забаронена прымяненне гербіцыдаў і пестыцыдаў. Але справа ў тым, што ў Беларусі пакуль няма стандарту: што лічыць экалагічна чыстай прадукцыяй. Ён пакуль распрацоўваецца. Прадпрыемальнікі, не дачакаўшыся канчатковых вынікаў, пачалі актыўна займацца адпаведнымі вытворчасцямі. Разам з тым яны не вельмі ініцыятыўныя ў стварэнні сезонных пунктаў рознічнага гандлю і грамадскага харчавання. Лічаць, найлепшым варыянтам будаўніцтва капітальных ста-

цыянарных аб'ектаў, разлічаных на работу круглы год. За мяжой у курортных зонах нахштатт нарачанскай, як правіла, устанавліваюць канструкцыі, збудаванні, якія можна лёгка разабраць у зімовы перыяд.

РАБОТА НАД ПАМЫЛКАМІ

Нягледзячы на набыткі апошніх гадоў, у турыстычнай сферы Міншчыны шмат што трэба вырашаць. На жаль, яшчэ адстае ад надзённых патрэб сістэма інфармаванаасці аб рынку айчынных турыстычных паслуг. Аднак радуе тое, што на месцах актыўна асвойваюць інтэрнэт. Спецыялісты Мядзельскага райвыканкама, напрыклад, стварылі турыстычны партал Нарачанскага краю, які суправаджаецца інтэрактыўнымі картамі турыстычных аб'ектаў, аб'ектаў прыдарожнага сэрвісу, аўтастанаяк.

У вобласці налічваецца 54 гасцініцы, але ж недастаткова такіх, што прапануюць якасна высокі ўзровень абслугоўвання турыстаў і ўмоў для пражывання. «Але работа над памылкамі вядзецца.

Над атрыманнем сертыфікату адпаведнасці катэгорыі «тры зоркі» працуюць у пяці райцэнтрах: Салігорску, Слуцку, Валожыне, Вілейцы, Уздзе. Да канца года павінна завяршыцца рэканструкцыя абласной спартыўна-аздараўленчай базы «Галактыка» ў Валожынскім раёне на 240 месцаў, а таксама закончыцца будаўніцтва гасцініцы на 100 месцаў у Мядзеле», — канстатаваў кіраўнік сталічнага рэгіёна.

СЛОВА

ЗА ПРАФЕСІЯНАЛАМІ

Перашкаджае далейшаму развіццю турыстычнай галіны і яўны дэфіцыт кваліфікаваных кадраў. Прычына — у адсутнасці сістэмы падрыхтоўкі і перападрыхтоўкі, адпаведнай сусветным стандартам. Так, летась на Міншчыне толькі 16 экскурсаводаў і ўсяго

адзін гід-перакладчык прайшлі прафесійную атэстацыю. Праблему трэба вырашаць неадкладна. Адзін з варыянтаў — накіроўваць кадры на абучэнне, у тым ліку і за мяжу.

У вобласці зарэгістравана чвэрць аб'ектаў гандлю і грамадскага харчавання прыдарожнага сэрвісу ад тых, што ёсць у Беларусі. Летась увялі ў эксплуатацыю 34 аб'екты, сёлета з'явіцца 4 сучасныя комплексы з самым шырочым спектрам паслуг. Да канца 2015-га будзе пабудавана яшчэ 69. Здавалася б, няма, але гэтага, на думку губернатара, недастаткова, улічваючы геаграфічнае становішча вобласці і запатрабаванасць паслугі. Працягваецца работа над удасканальваннем якасці абслугоўвання турыстаў: установа тэрміналаў для разліку па банкаўскіх пластыкавых картках, пашырэнне асартыменту і паляпшэнне якасці тавараў. На 120 аб'ектах меню распрацавана на беларускай, рускай і англійскай мове, а на 116 арганізаваны продаж сувеніраў і друкаванай прадукцыі.

Словам, праграмай задумана стварэнне ў Нарачанскай курортнай зоне найбуйнейшага аздараўленчага, культурна-забаўляльнага і турыстычнага цэнтра, які змог бы канкурыраваць з вядомымі замежнымі курортамі. Але для гэтага айчынай жамчужыне трэба даць належную аправу. І для гэтага ёсць усе перадумовы. Пачынаючы з 2011 года, тут карпатліва працуюць над стварэннем інфраструктуры для паўнаватарскага адпачынку па сусветных стандартах.

Таццяна ЛАЗОУСКАЯ.
Мядзельскі раён.

Анастасія ВІННІКАВА:

«ЛЮБОЎ НЕЛЬГА КУПІЦЬ ЗА ГРОШЫ»

«Калі б станоўчыя эмоцыі, якія накіроўваюцца на твой адрас, маглі б свяціцца, то наша школа на фоне начнога неба была б падобна да вогненнага шара» — так пісала настаўніца Анастасіі ВІННІКАВА, калі тая рыхтавалася да «Еўрабачання-2011». Ці можа быць нешта больш важнае за такую веру ў чалавека, які знаходзіцца на старце свайго творчага шляху? Ды і сам шанц выступіць на еўрапейскай сцэне — вялікая ўдача. Сёння тыя эпізоды ўжо толькі гісторыя, а маладая спявачка працягвае заваяванне музычнай прасторы. Удзельніца праектаў «Эстрадныя кактэйль», «Бітва тытанаў», «Зорны рынг», дзе, дарэчы, яна перамагла самога Томаса Нэвэргрына, піша новыя песні, набывае вышэйшую адукацыю і да гэтай пары жыве ў Дзяржынску. Пра свае прыярытэты ў жыцці, самае запамінальнае падарожжа і навуку быць моцнай жанчынай Анастасія расказала пры сустрэчы.

— **Конкурсы, фестывалі могуць стаць «пуцёўкай» на эстраду?**

— Усё залежыць, у першую чаргу, ад узроўню фестывалю ці конкурсу. А для далейшага развіцця выканаўца патрэбны грошы і каманда аднадумцаў.

— **Поспех артыста залежыць ад любові прыхільнікаў ці ад пазіцыі прадзюсара?**

— Каб артысту быць паспяховым у наш час, патрэбен прадзюсар, прафесійная каманда і добрыя песні. На жаль, сёння вельмі шмат артыстаў, якія толькі называюцца імі, а па сутнасці не заўсёды прафесіяналы.

— **Ці адрозніваецца музыка, якую вы выконваеце, ад той, што любіце слухаць самі?**

— Мне пашчасціла пазнаёміцца з Людмілай Куц — яна мая выкладчыца па вакале. Гэтая жанчына — сапраўдны музыкант і прафесіянал сваёй справы. Пасля нашай сустрэчы ў мяне канчаткова сфарміраваліся музычныя перавагі. Паслухаўшы шмат музыкі розных стыляў і жанраў, зразумела, што мне падабаецца соул і рытм-н-блюз, яркімі прадстаўнікамі якіх з'яўляюцца Сціві Уандэр, Рэй Чарльз, Шадэ, Раберта Флэк... Я з задавальненнем не толькі слухаю, але і выконваю некаторыя іх песні на сваіх канцэртах.

— **Які вопыт вам даў конкурс «Еўрабачанне»?**

— Людзі па-рознаму пачынаюць сваю кар'еру. Не кожнаму выпадае на старце апынуцца на сцэне такога конкурсу, як «Еўрабачанне». У 2011 годзе я выступала перад аўдыторыяй у трыццаць дзевяць тысяч гледачоў, а сто дваццаць мільёнаў назірала за выступленнямі па тэлебачанні. Вярнуўшыся, я прыняла ўдзел у шматлікіх праектах, паспрабавала сябе ў ролі актрысы і працягнула працу над запісам новых кампазіцый. «Еўрабачанне» навучыла мяне знаходзіць паразуменне з рознымі людзьмі, калі гэтага патрабуе справа, не губляючы сваёй цэласнасці. Я атрымала бяспечны вопыт выступлення перад вялікай аўдыторыяй і ўменне «трымаць удар».

— **Раскажыце пра свой удзел у фільме «Панаехалі тут»...**

— Расійскі рэжысёр Юрый Паўлаў прапанаваў мне сыграць саму сябе ў меладраме «Панаехалі тут». Раней мне не даводзілася спрабаваць сябе ў якасці актрысы, таму я пагадзілася. І мне спадабаўся эксперымент. Магчыма, калі аднойчы мне яшчэ трапіцца магчымаць прымераць на сябе акцёрскае амплуа, то з задавальненнем сыграла б адмоўную герайню.

(Заканчэнне на 4-й стар. «ЧЗ».)

На хвалі захаплення

АД АКІЯНА ДА АКІЯНА... ЗА ПАЎГАДЗІНЫ

«Бліжэйшае мора — Мінскае мора...», — канстатуе ў сваёй песні «горкую праўду» беларускі гурт «BeZbiletа». Многія беларусы з прыходам сезона адпачынкаў пачынаюць марыць пра мора сапраўднае, да якога шмат сочень кіламетраў. І усё ж у сталіцы атмасфера марской рамантыкі бліжэй, чым здаецца. У невялікім падвале аднаго з дамоў на вуліцы Брылеўскай месціцца Цэнтр акіянаграфіі «Адкрыты акіян».

...Падыходзім да будыначка, пафарбаванага пад абшыўку падводнай лодкі, і спускаемся па лесвіцы. Вочы намагаюцца прызвычаіцца да прыглушанага святла, а рукі — да прыёмнай прахалоды. Мяркуючы па фільмах, уражанні ад сапраўднай падводнай лодкі прыблізна такія ж, а таму ў галаве адразу пачынаюць мільгаць думкі пра марскія падарожжы. Адзін з варыянтаў пайсці ў «кругасветку» з Беларусі па вадзе — гэта прайсці праз Сож, пасля — па Дняпры да Чорнага мора, затым — Міжземнамор'е, выхад у Атлантычны акіян і падарожжа па ўсіх астатніх. Акурат такі маршрут, са звесткамі пра гісторыю, рознымі прыладамі, што могуць спатрэбіцца ў моры і нават з марскімі жыхарамі, можна «пераадолець» у Цэнтры акіянаграфіі літаральна за паўгадзіны. Але, як правіла, калі чалавек зацікавіцца, часу спатрэбіцца значна больш.

— Марская гісторыя Беларусі вядзе свае карані са старажытнасці, ча-му сведкі — акамянелыя марскія жыхары, знойдзеныя ў нетрах зямлі на беларускай тэрыторыі. А калі казаць пра больш блізкі нам час, то ў нашай краіне нарадзілася больш за 70 адміралаў, — расказвае дырэктар Цэнтры акіянаграфіі Аляксей АЗАРАЎ.

(Заканчэнне на 4-й стар. «ЧЗ».)

Пры ўваходзе можна адчуць сябе мараком.

Фота Марыны БЕГУНЬКОЎАЙ.

Працуй і вандруй

СМЕЛЫМ ПЛАНАМ І АТЛАНТЫКА — НЕ ПЕРАШКОДА

Ірына марыла трапіць на Аляску, але апынулася мінулым летам у амерыканскім курортным гарадку на ўзбярэжжы Атлантычнага акіяна. Пасля заканчэння трэцяга курса БДУ дзяўчына вырашыла цвёрда не бавіць лета з бацькамі. Здала загадзя сесію, села ў самалёт і... накіравалася на іншы кантынент, каб і свет пабачыць, і людзей, а калі атрымаецца, то і падзарабіць.

«ШТО СІБІР,
ШТО АЛЯСКА —
ДВА БЕРАГІ...»

— Своеасаблівым штуршком да паездкі стаў аповед маёй сяброўкі з Кіева, якая годам раней трапіла падчас летніх канікулаў на Аляску, дзе працавала на рыбаперапрацоўчым прадпрыемстве на фасоўцы тавару, — расказвае Ірына Астапенка. — Вось скажыце, якія шанцы ў звычайнага чалавека трапіць, так бы мовіць, «сваім ходам» на Аляску? Амаль нулявыя. А якая там прырода! Якія краявіды! За пражыванне ў інтэрнаце і харчаванне з заробкаў студэнтаў вылічваліся сімвалічныя грошы. Вось я і захапілася мэтай. Але, на жаль, па шэрагу прычын Аляска пакуль так і засталася няздзейснай марай. У Цэнтры моладзевых вандровак мне прапанавалі працу пакаёўкі ў гатэлі ў курортным гарадку штата Н'ю-Джэрсі.

Для таго, каб трапіць у праграму «праца за мяжой», абавязкова трэба быць студэнтам універсітэта (з 1-га па 4-ты курсы)

і не мець сур'ёзных праблем са здароўем. Таксама цябе абавязкова запрасяць на гутарку, каб пераканацца, што твайго ведання англійскай мовы будзе дастаткова, каб працаваць у іншай краіне. Усіх патэнцыяльных працадаўцаў абавязкова правяраюць, таму пагрозы трапіць «у рабства» няма. Студэнтаў, якія адпраўляюцца на заробкі за мяжу, падстрахоўваюць з усіх бакоў — бяруць усе кантактныя звесткі: і твае, і наймальніка. У дакуменце ўказваюцца фірма, гатэль і гэтак далей, куды вы едзеце, і канкрэтны адрас. У мяне ў «джоб оферы» (гэта прапанова аб рабоце) была запісана праца пакаёўкай у гатэлі. Але паколькі нагрузка была невялікай (30 гадзін на тыдзень), меркавалася, што на месцы я буду сама сабе шукаць другую работу.

«МАКДОНАЛЬДС»
І АТРАКЦЫЁНЫ

Працаваць пакаёўкай было нескладана. У чым было цяжка разабрацца, дык гэта ў хімічных сродках — столькі бутэлечак, флаконаў і ўсе — незнаёмыя. А інструкцыя да іх, натуральна, толькі на англійскай мове. Прыкладна тыдзень спатрэбіўся, каб разабрацца, што і да чаго. Ва ўсіх нумарах — дывановае пакрыццё, і ўсе пастаяльцы ходзяць толькі ў абутку — вось гэта для беларусаў нязвыкла... Паколькі гарадок — курортны, то запаўненне гатэля залежала ад уік-эндаў. Больш пастаяльцаў — значыць, і большы аб'ём работы. Увогуле графік у мяне быў гнуткі (гэта маглі быць і дзве гадзіны, і шэсць), што было даволі зручна. (Заканчэнне на 5-й стар. «ЧЗ».)

Нечакана

ЯНЫ НЕ ХАЦЕЛІ Б ЖЫЦЬ НА МАНХЭТЭНЕ

Чым моладзь вабяць «малыя» гарады

Зараз праблема выбару ўніверсітэта стаіць перад выпускнікамі школ, гімназій і ліцэяў асабліва востра. У прыёмных камісіях завяршаецца прыём дакументаў. Праўда, калі сталі вядомымі вынікі цэнтралізаванага тэсціравання, для адных выбар скараціўся, а для іншых — наадварот, пашырыўся.

Безумоўна, кіруючыся бацькоўскімі парадкамі ці ўласнымі амбіцыямі абітурыент, хутчэй за ўсё, захоча стаць студэнтам прэстыжнага і (пажадана) сталічнага ўніверсітэта. Але ці ёсць маладыя людзі, якія насуперак усім канонам паехалі шукаць шчасця зусім не ў сталіцы сінявокай?

Ар'яна ЗАРЫЎІ гэтай восенню стане друккурснай Беларускай дзяржаўнай сельскагаспадарчай акадэміі, а пакуль з цэпльнёй расказвае пра год, які яна ўжо правяла ў 35-тысячных Горках:

«З'ехала з Магілёва, каб патраціць на адукацыю менш грошай: так ці інакш тут нават інтэрнат больш таннейшы. Тыя, хто ўвогуле нічога не ведаюць пра Горкі і пра акадэмію, здзіўляюцца: ну што я тут забылася? Але, праўда, ёсць і тыя, хто пагаджаецца са мной, што тут вельмі добра: людзі, планіроўка горада. Сапраўды, мне зручна хадзіць вучыцца: усе карпусы акадэміі (дарэчы, і сямнаццаць!) знаходзяцца недалёка адзін ад аднаго, студэнцкі гарадок таксама блізка да месца вучобы.

Спачатку, вядома, было нязвыкла, але хутка ўсё нармалізавалася, мне нават спадабалася жыць у малым горадзе! Пасля правядзення ў Горках «Дажынак-2012» з'явілася шмат месцаў, якія можна наведаць у вольны ад заняткаў час, тым больш што вакол адны студэнты — не засумуеш. Мы маем магчымасць замест заняткаў фізкультурай наведаць басейн. Карацей, мне часам здаецца, што разнастайных забаў тут больш, чым сапраўднай вучобы! А яшчэ акадэмія дае шанц паехаць за мяжу, калі ты добра вучышся ды ўдзельнічаеш у грамадскай рабоце.

Ці шкадую я, што паступіла менавіта ў Горкі? Ні грама! І тлумачыць, чаму, я магу бясконца. Мне падабаецца сам працэс вучобы, а яшчэ я стала членам клуба творчай моладзі. Тым, хто скептычна глядзіць на гарады з насельніцтвам менш за сто тысяч чалавек, раю проста прыехаць сюды — самі паглядзіце, што ўсё зусім не кепска».

У гэтай жа акадэміі вучыцца і **Таня ПУТРЫК**, якая апынулася тут па іншых прычынах: «Я ўжо вучылася ў Мінску, але аднойчы не здолела здаць экзамен ды «вылецела» з універсітэта. Сядзела дома, а потым вырашыла: паступлю зноў! Толькі спецыяльнасць ужо іншую выберу. Зноў здала цэнтралізаванае тэсціраванне, як і ўсе. На жаль, не вельмі паспяхова.

Спачатку думала застацца ў сталіцы, але ў той жа час вельмі не хацелася ісці на «завочку»... У апошні дзень сказала сабе: «Што будзе, тое хай будзе!» — ды сабрала валізкі.

Бацькі, усе сябры, знаёмыя падумалі, што гэта, напэўна, жарт такі своеасаблівы. Перапытвалі па сто разоў, чаму я «жыццё сабе ламаю»? Але ж «завочкі» перамог, і я адважылася, хоць спачатку сама не верыла, што з'езджаю з Мінска.

Тым, хто скептычна глядзіць на гарады з насельніцтвам менш за сто тысяч чалавек, раю проста прыехаць сюды — самі паглядзіце, што ўсё зусім не кепска.

Некаторыя і зараз не разумеюць, што я тут раблю. Я ж пакуль што зусім не шкадую аб прынятым рашэнні. Казаць катэгарычна не буду, бо прайшло няшмат часу.

Так, тут, вядома, больш сумна, чым у сталіцы: заўсёды адзін і той жа маршрут для шпачыру. З плюсаў — ціха ды спакойна. Сумую па родных, тым больш што ехаць дадому гадзін шэсць. Што мяне ратуе — гэта кінатэатр!»

Сваю гісторыю раскавала і **Дар'я УРБАН**, студэнтка Гомельскага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта. Гомель, безумоўна, не Горкі, але ў параўнанні з Мінскам, адкуль з'ехала Даша, усё ж такі горад не такі вялікі: «Паехала вучыцца ў Гомель па банальнай прычыне: не прайшла на «бюджэт» у сталіцы. Дарэчы, мой хлопцек адразу збіраўся ў Гомель паступаць, але ў яго, на жаль, не атрымалася.

Спачатку жыццё тут здавалася вельмі сумным. Потым вучыцца стала складаней. Таксама з'явіліся новыя сябры. Сумаваць часу не засталася! А каб наведаць бацькоў, амаль кожны тыдзень езджу ў сталіцу.

Людзі не перастаюць здзіўляцца, як можна было паехаць у Гомель з Мінска, без сяброў,

Фота Марыны БЕГУНЮКОВЫ.

зусім адной. Бацькі нават спрабавалі адгаварыць мяне, бо вельмі знерваваліся... Але я цвёрда вызначылася: буду доктарам! Мары павінны здзяйсняцца.

Зараз я не магу сказаць, шкадую ці не. З аднаго боку, не, бо з дзяцінства хацела лячыць людзей. З другога — знікла магчымасць бачыцца з дарагімі мне людзьмі, пра асабістае жыццё я і думаць забылася. Праўду кажуць, чужыя гарады «забіраюць» блізкіх. Часам вельмі хочацца, каб мяне падтрымала даўня сяброўка. Магчыма, я яшчэ перавядуся ў Мінск. Хто ведае!»

Пагутарыўшы з дзяўчатамі, падумалася, што перспектыва вучобы за межамі сталіцы выглядае не так безнадзейна, як здавалася раней. Але ці так гэта сапраўды? Усе дзяўчаты скончылі толькі першы курс. І, мабыць, яшчэ не могуць успрымаць змены ў сваім жыцці аб'ектыўна. Гэту «версію» я вырашыла праверыць, і сустрэлася з **Уладзімірам БЕКІШАМ**, выпускніком Полацкага дзяржаўнага ўніверсітэта 2013 года, які ахвотна адказаў на мае пытанні.

— Як ты, мінчанін, стаў студэнтам Полацкага ўніверсітэта?

— Цяжка сказаць, выпадкова я выбраў ВНУ ці не, але на гэтае пытанне даводзілася адказаць не раз. Напэўна, пачну расказ з таго, што вывучыцца па спецыяльнасці «Праектаванне, будаванне і эксплуатацыя газанафтаправодаў і газанафтасховішчаў» можна

Знікла магчымасць бачыцца з дарагімі мне людзьмі, пра асабістае жыццё я і думаць забылася. Праўду кажуць, чужыя гарады «забіраюць» блізкіх.

толькі ў Полацкім дзяржаўным ўніверсітэце: усяго 18 чалавек на год атрымліваюць дыплом з гэтым запісам. Калі казаць увогуле, то ў Полацку вучыцца шмат моладзі з Мінска. Ёсць яшчэ дзве прычыны, па якіх абітурыенты прыязджаюць на перыферыю: не дабралі балаў, каб прайсці на бюджэт у мінскай ВНУ, або чалавек проста хоча вылучыцца і зрабіць не так, як усе. Я такога хлопца ведаю, але яго пасля першага курса адлічылі: пазабавляўся, і жаданне працаваць ды вучыцца прайшло.

— Як адрэагавалі сваякі і сябры на тваё рашэнне?

— На здзіўленне, збольшага нармальна, для іх было галоўнае, каб я атрымаў вышэйшую адукацыю. Бацькі казалі, што студэнт, які жыве пад матчыным крылом, — гэта не студэнт, і трэба ехаць пажыць асобна, паспытаць, як той казаў, сапраўднага студэнцкага жыцця

Фота Марыны БЕГУНЮКОВЫ.

ў інтэрнаце. З сябрамі сітуацыя была горшай, таму што ўсе яны «распаўзліся»: хтосьці сярэдняю спецыяльнаю адукацыю атрымліваў, хтосьці адразу пачаў працаваць, а хтосьці наогул за мяжу з'ехаў. Зараз са старых сяброў падтрымліваю сувязь толькі з адзінкамі.

— Не сумна было жыць у маленькім горадзе пасля ад'езду?

— На гэтае пытанне не магу адказаць, таму што я не паспеў адчуць розніцу. Цэнтралізаванае тэсціраванне давалася здаваць у арміі, дзе я служыў адразу пасля школы, таму ехаў у ўніверсітэт прама з казармы. Трапіў у студэнцкі інтэрнат, дзе можна было спаць, колькі хочаш, есці, колькі хочаш і што хочаш. Там былі дзяўчаты, там былі хлопцы — усё весела, усё выдатна.

— Пасля пяці гадоў, праведзеных у Полацкім ўніверсітэце, не шкадуеш пра сваё рашэнне?

— Я ніколі ні пра што не шкадую! Магчыма, таму я так лёгка паехаў у іншы горад. Усё залежыць ад чалавека: калі табе не сумна з самім сабой, то будзе цікава ў любым месцы, знойдзеш, чым займацца.

Пасля размовы з героямі артыкула мяне прыемна ўразіла, што ніхто са студэнтаў не выказаў думкі наконт таго, што адукацыя ў рэгіёнах не адпавядае пажаданаму ўзроўню. Безумоўна, маё невядучкае даследаванне не прэзэнтуюе на ісціну ў апошняй інстанцыі, але мне здаецца, зараз перспектыва з'ехаць з Мінска дзеля атрымання адукацыі падаецца не такой ужо і безнадзейнай. А як лічыце вы?

Ганна ПЯРОВА.

Агначынак і ўёсцы

ГАЛОЎНАЕ — КАБ КАМПАНІЯ БЫЛА!

Я нарадзілася і вырасла ў вёсцы Велямічы, што ў Столінскім раёне. Велямічы вылучаюцца тым, што тут доволі шмат моладзі. У вольны час юнакі і дзяўчаты адпачываюць у дружных кампаніях. Вядома, у вёсках няма дарагіх рэстаранаў, вялікіх кіназал, паркаў з атракцыёнамі, як у горадзе, але ёсць месцы, якія моладзь наведвае з задавальненнем. Той жа мясцовы клуб. Тут заўсёды шматлюдна, ніхто не саромеецца — усе ведаюць адзін аднаго. Але асабліва добра бавіць вольны час у вёсцы летам. Я з цікавасцю паслухала сваіх сяброў і знаёмых, якія расказалі пра свой любімы адпачынак.

Ларысе Андрэйчук, вучаніцы 11 класа Веляміцкай СШ, вельмі падабаюцца вячэрнія прагулкі.

— Мы збіраемся з сяброўкамі і ідзем да возера ўвечары, бо ўдзень дапамагаем бацькам на агародзе і па гаспадарцы. Робім фотаздымкі, каб потым было што ўспомніць. Аднойчы мая сяброўка Хрысціна нарвала букет рамонкаў. Нас з кветкамі ўбачыў нейкі мужчына. Ён падышоў і сказаў, што прынес нам лілей з возера. Спачатку мы падумалі, што незнаёмец жартуе. Але ён хуценька ўвайшоў у возера, паплыў, каб дастаць кветкі, а потым падарыў іх нам. Мы

здзівіліся, але ў той жа час нам было прыемна.

— Летам, па магчымасці, я люблю ездзіць купацца, — расказвае мой сябар з суседняй вёскі Турское **Яўген Валодзька**, студэнт БДТУ. — Неяк мы з сябрамі ў невыносную спякоту вырашылі з'ездзіць на рэчку. Транспартам стаў мой нядаўна адрамантаваны матацыкл. Заехалі мы добра і пакупаліся з задавальненнем. А калі прыйшоў час ехаць дадому, то высветлілася, што тармазы перасталі працаваць. Каб ліквідаваць недахоп, патрэбны былі інструменты, якія, на жаль, я не ўзяў з сабой. Вось так і давалася нам траім

цягнуць матацыкл па гравійцы пяць кіламетраў. Пакуль дайшлі — сем патоў сышло. Затое з тых часоў я ўжо заўсёды бяру з сабой інструменты, калі еду куды-небудзь на матацыкле.

— У душы кожны чалавек — дзіця, якому заўсёды хочацца забаў, — дзеліцца **Наталля Ранцэвіч**, вучаніца Веляміцкай СШ. — Нам з сяброўкай Ганнай падабаецца адпачываць у парку і катацца на атракцыёнах. На жаль, у нашай вёсцы няма такой магчымасці. Але не так даўно ў суседнюю вёску прывезлі атракцыёны. Пятнаццаць кіламетраў не сталі для нас перашкодай... Спачатку было крыху страшна, а ўжо потым — весела. На атракцыёнах забавляліся як моладзь, так і дарослыя. Паблізу стаюць шапік, дзе можна было купіць марожанае, поп-корн і салодкую вату. Адпачылі мы на славу.

— А для мяне самы цудоўны адпачынак — футбол. Спорт заўсёды быў неад-

емнай часткай майго жыцця. Нездарма я выбраў для навучання Беларускай дзяржаўнай ўніверсітэт фізічнай культуры, — расказвае **Іван Фляр'яновіч** з вёскі Вялікае Малешава.

А вось **Сняжана Петравец** з Перасад гаворыць, што ў вёсцы зусім няма куды пайсці:

— У нас весела толькі на Купалле. Мы з сябрамі збіраемся каля ракі, паблізу якой гарыць вялікае вогнішча. Там жа праходзіць святочны канцэрт і спабортныя сярэд моладзі. Мы нават ходзім шукаць папараць-кветку. А раптам каму пашчасіць? (*Усміхаецца.*) Потым — дыскатэка. Яшчэ па вечарах мы з сябрамі катаемся на матацыклах.

Часта вясковыя юнакі і дзяўчаты гавораць, што ў іх вёсцы сумна, нецікава і няма дзе адпачыць. Насамрэч — гэта не так. Пры жаданні і кампанія знойдзецца, і забавы, і месца для адпачынку.

Марына ЛЯШКЕВІЧ, студэнтка Інстытута журналістыкі БДУ.

Кінь выклік самому сабе!

«ВУЛІЧНЫ СПОРТ»

ДАСТУПНЫ КОЖНАМУ

II Рэспубліканскі фестываль Sreet Workout пройдзе 28 ліпеня на пляцоўцы побач з Палацам спорту ў Мінску.

Sreet Workout (у перакладзе з англійскай мовы — вулічная трэніроўка) узнік як рух у ЗША ў 2008 годзе і стаў даступнай альтэрнатывай заняткам у дарагіх фітнэс-клубах. Яго неад'емная частка — свабода і магчымасць прыдумляць новыя практыкаванні і камбінацыі, ператвараючы трэніровачны працэс у гульню. Характэрнай рысай гэтага руху з'яўляецца яго даступнасць: займацца вулічным спортам можа абсалютна кожны, незалежна ад полу і ўзросту. Для заняткаў не патрабуецца ні дарагога абсталявання, ні спецыяльнай экіпіроўкі — дастаткова дваровай спартыўнай пляцоўкі. Sreet Workout спалучае базавыя элементы спартыўнай гімнастыкі на турніку і брусах.

У Беларусі гэты рух імкліва набірае папулярнасць — колькасць ахвотных удасканалвацца на спартыўных пляцоўках з кожным годам расце. Сёння, па ацэнцы актывістаў руху, у Беларусі ужо больш як 10 тысяч маладых людзей актыўна займаюцца вулічным спортам.

Турнір «Coca-Cola Sreet Workout», які пройдзе ў рамках фестывалю, — гэта выклік, які кожны ўдзельнік кідае самому сабе. Гэта можа быць як барацьба з уласнай лянотай, рашэнне ўпершыню падысці да турніка, так і новая вышыня ў трэніровачным працэсе. Прычым элемент саперніцтва ў Sreet Workout адыходзіць на другі план. Галоўная мэта турніру — прыцягнуць як мага больш маладых людзей да актыўных заняткаў фізічнай культурай. Здаровы лад жыцця па сілах кожнаму!

Надзея НИКАЛАЕВА.

25 07 2013 г.

Асабісты бюджэт

Вы хацелі б мець столькі грошай, колькі патрэбна, каб не думаць пра арэнду кватэры (а мець уласную), пра адзенне (любое, якое захацацца), пра адпачынак (адпачываць дзе і колькі заўгодна)? Відаць, пра гэта марыць ці не большасць людзей, асабліва моладзь, бо ў дваццаць гадоў хочацца ўсяго і адразу. Але часта мары пра зямное жыццё застаюцца, на жаль, толькі марамі. Чаму? Таму што ўсе грошы ідуць на абавязковыя плацяжы, на набыццё нечага, на першы погляд, вельмі неабходнага, і да наступнай зарплаты чалавек можа мець даволі сціплы бюджэт.

Ежа—адзенне—кватэра—здараўе—адпачынак — вось звычайны цыкл грошай. У гульні «Грашовая плынь» ён называецца «вавёрчыным колам» — бо такое становішча рэчаў можа цягнуцца бясконца. Калі, вядома, не прыкласці намаганні, каб гэты круг разарваць. Менавіта ў гэтым і заключаецца сэнс «Грашовай плыні» — прымусяць «працаваць» уласныя грошы і перастаць быць залежным ад аднаго толькі заробку. На днях студэнт Беларускага дзяржаўнага эканамічнага ўніверсітэта вучыліся «выскокваць» з «вавёрчынага кола».

Плывіце, грошы, да мяне ў рукі

Што такое гульня «Грашовая плынь»? Вытокі свае яна бярэ з даволі вядомай у пэўных колах кнігі Роберта Кіясакі «Багаты тата, бедны тата», дзе расказваецца пра тое, як грамадна атрымліваць так званы «пасіўны даход» ад акцый, здачы ў арэнду, грашовых дэпазітаў і інш. «Грашовая плынь» — адна з варыяцый «трэнажора» для павышэння фінансавай асветы, складзенага з улікам рэальных жыццёвых сітуацый. Яна ўяўляе сабой карту з пазіцыямі, дзе ў цэнтры знаходзіцца «вавёрчына кола». На працягу гульні задача кожнага ўдзельніка — вырвацца з «кола» на больш высокі ўзровень — так званую «хуткасную дарожку».

Перад пачаткам кожны гулец цягне картку, дзе ўказана яго прафесія (санітар, прадавец, юрыст, сантэхнік, службовец, прыбіральшчык і інш.) і даход (згодна з інфармацыяй на картках, ён будзе складаць ад двух да дзесяці і больш тысяч долараў) — такім чынам, у кожнага ўдзельніка свая фінансавая сітуацыя. Вы можаце быць санітарам з зарплатай у дзве тысячы долараў або лётчыкам з зарплатай у дзевяць тысяч долараў. Але калі прыкласці пэўныя намаганні, то санітар хутчэй пачне паляпшаць сваю фінансавую сітуацыю, чым чалавек з больш высокім даходам. У камплект гульні ўваходзіць таксама лісток з фінансавай справаздачай (кожны запаўняе яго для сябе індывідуальна) і карткі з рознымі сітуацыямі: рахункі, нерухомая маёмасць, спадчына, фінансавыя прапановы, інтэлектуальная ўласнасць і інш. У гульні больш за 200 сітуацый, што робіць яе кожны раз непаўторнай.

Сам камплект распрацавала адна з расійскіх кампаній. У Беларусь

«Грашовая плынь» трапіла ўжо некалькі гадоў таму. Цікава, што яна ўхвалена Нацыянальным банкам Рэспублікі Беларусь як гульня, якая ў стане палепшыць фінансавую асвету насельніцтва.

Пяць гадзін барацьбы

Калі я даведлася, колькі працягнецца гульня, то была здзіўлена: пяць, а можа, і больш гадзін?! Гэта ж вельмі доўга! Але ўдзельнікам — шасці студэнтам розных факультэтаў эканамічнага ўніверсітэта не было калі сумваць. Яны вылічвалі працэнтныя стаўкі, выгаднасць той ці іншай прапановы, прадумвалі розныя магчымасці пакупкі новых катэджаў і кватэр.

Хлопец знаёмы з гульні не так даўно, але ўжо мае ідэі па карэкцыі бюджэту ў сваёй сям'і. Дзіма нават лічыць, што «Грашовая плынь» можа параўнацца з сапраўднымі курсамі па эфектыўнасці.

«Мінулы раз я быў прыбіральшчыкам, было класна», — прыгадвае адзін з гульцоў, якому і зараз не вельмі «пашанцавала» з прафесіяй. Але важна памятаць: калі ў пачатку гульні вам выпала не вельмі перспектыўная ў плане даходаў праца, выдаткі, адпаведна, будучы не такімі высокімі, як у тых, хто атрымавае большую зарплату. Часта так выходзіць, што ў «лётчыкаў» або «юрыстаў» бюджэт у канцы месяца складае прыкладна такую ж суму, як і ў «прыбіральшчыкаў».

Дзіма Тарасенка, студэнт фізічнага факультэта Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, гуляе другі раз. Пра гульню даведаўся ад сяброў, вырашыў таксама ўзяць

удзел. «У нас на факультэце эканоміка не выкладаецца, — расказвае Дзіма, — вось і вырашыў павысіць узровень сваёй фінансавай асветы. Зразумець, як можна «прымусяць» грошы працаваць, — лішнім не будзе». Хлопец знаёмы з гульні не так даўно, але ўжо мае ідэі па карэкцыі бюджэту ў сваёй сям'і. Дзіма нават лічыць, што «Грашовая плынь» можа параўнацца з сапраўднымі курсамі па эфектыўнасці.

Джўльета Акара, студэнтка факультэта «Вышэйшая школа турызму» БДЭУ, таксама мае пакуль не вельмі вялікі «стаж» гульцы «Плыні» — тры гульні. «Тым не менш я шмат чаму навучылася, — адзначае Джўльета. — Цяпер я ўмею правільна назіраць за сваёй грашовай «плыню» — уласным бюджэтам — і асэнсавана ім кіраваць».

У фінальнай гульні перамог студэнт другога курса факультэта эканомікі і кіравання гандлем **Улад Кучык**. Але прызы — кнігі пра вядомых бізнесменаў, добры настрой і досвед — атрымалі ўсе.

Клуб для будучых мільянераў

Марыя Бародзіч, старшыня студэнцкай рады БДЭУ, стала ініцыятарам «Грашовай плыні» ў сваёй альма-матар. Дзяўчына даўно ўжо шукала магчымасць творчага прымянення тэарэтычных ведаў, што атрымліваюць студэнты на ўніверсітэцкіх лекцыях. Ідэю «Грашовай плыні» Марыя «пазычыла» ў Golden Club — суполкі, якая аб'ядноўвае бізнесменаў: як пачаткоўцаў, так і даволі паспяхоўных. Бачым, гульня ў БДЭУ прыжылася.

Што цікава, арганізатар суполкі Golden Club Вольга Нікіціна рэгулярна наведвала адборачныя гульні «Грашовай плыні» ў эканамічным універсітэце, а таксама яе фінал. Падчас гульні яна сочыць за стра-

ЯК З «ВАВЁРЧЫНАГА КОЛА» ТРАПІЦЬ У «ГРАШОВУЮ ПЛЫНЬ»?

тэгіямі ўдзельнікаў, а затым разам з імі аналізуе сітуацыю, якія складваліся падчас гульні. Гэта называецца інтэлектуальным спонсарствам — Вольга дзеляцца сваім вопытам і ведамі, а ў будучыні гульцы змогуць пазбегнуць падобных фінансавых памылак не толькі ў гульні, але і ў жыцці.

Грошы патрэбны кожнаму чалавеку, але важна зрабіць так, каб не яны кіравалі ўчынкамі чалавека, а наадварот. І не трэба думаць, што разбірацца ў фінансах — прэрагатыва выключна тых людзей, што звязаны з імі прафесійна.

«У нас пакуль не так шмат людзей могуць лічыць сябе адукаванымі ў фінансавай сферы, — адзначае Вольга. — Як правіла, гэта вымагае шмат часу: трэба прачытаць вялікую колькасць кніг і артыкулаў, якія, як правіла, нельга назваць захапляльнымі. Зноў жа, некаторыя павышаюць сваю асвету ў гэтай сферы шля-

хам спроб і памылак. Іншая справа — гульня».

Паводле слоў Вольгі, «Грашовая плынь» мае дзве задачы. Першая — непасрэдна павышэнне фінансавай асветы і магчымасць «рэпетыцыі» пэўных жыццёвых сітуацый, якія аказваюць уплыў на фінансы. Другая — за гульнявым сталом сустракаюцца паспяхоўныя прадпрымальнікі і тыя, хто толькі спрабуе арганізаваць уласную справу. Таму ёсць магчымасць абмену вопытам і ведамі. Задачы даволі актуальныя, таму турніры «Грашовай плыні» будуць праводзіцца таксама і ў іншых універсітэтах.

Асабісты бюджэт — справа індывідуальная, а некага ён вялікі, а ў некага — не вельмі. Грошы патрэбны кожнаму чалавеку, але важна зрабіць так, каб не яны кіравалі ўчынкамі чалавека, а наадварот. І не трэба думаць, што разбірацца ў фінансах — прэрагатыва выключна тых людзей, што звязаны з імі прафесійна. Разбірацца ў грахах важна абсалютна кожнаму. Каб матэрыяльныя мары становіліся рэчаіснасцю...

Надзея ЮШКЕВІЧ.

Верыць у свой поспех

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Пасля таго, як вы цвёрда вырашылі стаць бізнесменам і нават прыдумалі, на чым канкрэтна можна зрабіць вялікія грошы, паўстае сур'ёзнае пытанне: а дзе ўзяць стартавы капітал? Бо з пустымі кішэнямі «кашы не зварыш». Таму складайце бізнес-план і прыкідвайце, колькі сродкаў вам патрэбна. А далей — будзем думаць, дзе іх узяць.

У каго пазычаем: у родных ці дзяржавы?

Безумоўна, самы надзейны спосаб — гэта «пусціць» у бізнес уласныя сродкі. Калі справа пачынаецца з малага, то, як правіла, вялікіх грошай для пачатку не патрабуецца. Можна знайсці партнёраў па будучым бізнесе — сяброў, якія падзяляюць вашыя ідэі і энтузіязм і гатовы працаваць у камандзе. Разам скінуліся — і пэўная сума для старту ўжо ёсць. Толькі не забудзьце загадзя дамовіцца пра тое, хто на якую долю кампаніі прэтэндуе. А то сітуацыі ў жыцці розныя бываюць, і, каб потым не было канфліктаў, лепш адразу ўсё прагаварыць.

Можна пазычыць грошы ў людзей, якія вам давяраюць, — бацькоў, родных, сяброў. Але тут ужо варта разумець, што гэтыя сродкі трэба будзе вяртаць. Таму добра падумаць і ацаніць розныя варыянты вяртання доўгу, у тым ліку і пры няўдачы.

Яшчэ адзін варыянт атрымаць стартавы капітал — гэта пазыка ад дзяржавы. Каб на яе прэтэндаваць, трэба як мінімум быць зарэгістраваным у якасці беспрацоўнага ў службе занятасці і мець узрост за 18 гадоў. Іншыя ўмовы вам патлумачаць у самай службе занятасці, ці можаце з імі азнаёміцца ў палажэнні аб садзейнічанні беспрацоўным у арганізацыі прадпрымальніцкай дзейнасці, дзейнасці па аказанні паслуг у сферы аграрнага турызму, рамеснай дзейнасці (зацверджана пастановай Саўміна № 342 ад 7 сакавіка 2008 г.).

Каб атрымаць пазыку, трэба напісаць заяву і прадставіць бізнес-план сваёй прадпрымальніцкай дзейнасці ў службу занятасці. Калі пытанняў не ўзнікну, то вы атрымаеце на банкаўскі рахунак сродкі ў памеры ад 11 да 20 велічынь бюджэту працягатачнага мінімуму. Але выкарыстоўваць гэтыя грошы трэба толькі для набыцця абсталявання, інструментаў, сыравіны, матэрыялаў, аплаты паслуг і на іншыя мэты, звязаныя з

вашай прадпрымальніцкай дзейнасцю. Пазыка — гэта не крэдыт, яе вяртаць не трэба. Але варта памятаць, што на працягу трох месяцаў трэба прадставіць дакументы, якія б пацвярджалі, што грошы вы выкарысталі менавіта на агуначныя вышэйшыя мэты. Інакш прыйдзеца вярнуць назад і пазыку, і штраф яшчэ заплаціць. Акрамя таго, не забывайце, што атрымаць дапамогу ад дзяржавы і хутка згарнуць бізнес таксама не атрымаецца — дзевяццаць быць прадпрымальнікам як мінімум 12 месяцаў.

Банк і інвестар свайго не ўпусцяць

Едзе далей — можна ўзяць крэдыт у банку. Варыянт даволі распаўсюджаны, але банку трэба мець пэўную гарантыю (у выглядзе, напрыклад, маёмасці), што вы яго вернеце. Калі б у вас ужо быў заводзік, то пад яго і можна было б узяць крэдыт. А проста так, з «нуля», грошы для старту бізнесу дасць не кожны банк. А па-другое, нават калі вы і знойдзеце такі банк (ці возьмеце звычайны спажывецкі крэдыт) — з тымі працэнтамі, пад якія сёння выдаюцца крэдыты, падумаць, ці зможаце вы сваёй прадпрымальніцкай дзейнасцю «адпрацаваць» гэтыя грошы. Добра палічыць, каб

не атрымалася, што будзеце працаваць толькі на крэдыт, а то яшчэ і ў «мінус» трапіце.

Яшчэ адзін спосаб атрымаць грошы пад свой бізнес-праект — гэта знайсці інвестара. Калі ж вы маеце намер стварыць нейкі зусім новы і зусім інавацыйны бізнес, то можна пашукаць грошы ў венчурных інвестараў, якія, у сваю чаргу, шукаюць рызыкоўныя праекты, што могуць «выстраліць», а могуць і не. Інвестар — гэта чалавек (або кампанія), які дасць вам N-ую суму грошай, але, вядома, не проста так: інвестар становіцца вашым партнёрам і атрымае долю ў вашай кампаніі. Якую — залежыць ад сумы і ад таго, як вы дамовіцеся. Але гаворка ідзе, як правіла, пра істотныя долі — ад 50% і вышэй. У прынцыпе, нават калі ў вас застанецца толькі 10%, але бізнес будзе вельмі прыбытковым — то вам «хопіць з галавой». Але не забывайце, што калі вялікая доля кампаніі належыць не вам, то вы фактычна губляеце кантроль над бізнесам — прыйдзеца выконваць патрабаванні асноўнага ўладальніка. А ў інвестара свае інтарэсы — як мінімум «адбіць» інвестыцыі і атрымаць прыбытак.

У бізнес — разам з народам

Ёсць яшчэ адзін спосаб атрымаць грошы на сваю бізнес-ініцыятыву, які пачаў развівацца не так даўно

— краўдфандынг, або народнае фінансаванне. Прынцып тут просты. Вы звяртаецеся па падтрымку да людзей і расказваеце пра сваю ідэю: маўляў, хачу пачаць вырабляць тое і тое, але мне для гэтага патрэбна, скажам, 100 тысяч долараў. Калі людзі паверылі ў вашу ідэю і скінуцца, умоўна кажучы, па рублі, — вось вам і капітал для пачатку бізнесу. Каб неяк матываваць людзей, ім аўтар ідэі нешта абяцае: або долю ў праекце і магчымасць атрымліваць частку прыбытку, або праз нейкі час вярнуць грошы ды яшчэ з працэнтамі, або выслаць у абмен на пэўную суму ахвяраванняў сваю будучую прадукцыю. Бываюць, вядома, і выключна дабрачынныя ахвяраванні, але яны больш характэрныя для сферы мастацтва ці іншых некамерцыйных праектаў: у чужы бізнес проста так людзі не будуць укладваць свае грошы. У свеце шмат спецыялізаваных краўдфандынгавых пляцовак, самая знакамітая з якіх — амерыканская Kickstarter, дзе на асобныя праекты збіраюцца мільёны долараў. Праўда, заявіць туды свой праект могуць толькі кампаніі, зарэгістраваныя ў ЗША, таму для беларусаў існуюць пэўныя цяжкасці. Але нічога не замінае арганізаваць збор сродкаў і праз свой уласны сайт: галоўнае, каб людзям ваша ідэя спадабалася і яны захацелі з вамі падзяліцца грашамі.

Павел БЕРАСНЕЎ.

«ЛЮБОЎ НЕЛЬГА КУПІЦЬ ЗА ГРОШЫ»

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

— Як складваюцца ў вас адносіны з калегамі па сцэне?

— Зараз я сумяшчаю сваю музычную кар'еру і атрымманне вышэйшай адукацыі. Паколькі з'яўляюся студэнткай 4 курса Мінскага дзяржаўнага лінгвістычнага ўніверсітэта, перакладчыцкага факультэта, і вучуся на дзённым аддзяленні, то сустракаюся з нашымі выканаўцамі даволі рэдка, у асноўным толькі падчас зборных канцэртаў.

— Што вас матывуе ў творчасці і робіць шчаслівай як артыстку?

— Самае дарагое, што можа мець артыст, — любоў аўдыторыі. Яе нельга купіць ні за якія грошы. І ты шчаслівы, калі адбываецца аб-

— Будуючы музычную кар'еру, задумваецца пра сям'ю?

— Зараз у прыкрытце, безумоўна, вучоба і музыка. Аднак, на мой

— Мне падабаецца падарожніцаць, чытаць, хадзіць у кіно, тэатр і сустрэкацца з сябрамі. Клубы і тусоўкі не люблю, бо такога хапае з-за працы. А так можам з сябрамі сабрацца і пасядзець у цёплай, хатняй абстаноўцы альбо выехаць на прыроду, пакаціцца на веласіпедах ці на конях.

— Якія самыя яркія ўспаміны з дзяцінства?

— Падарожжа ў Амерыку. Мне тады было 11 гадоў, і мы там былі паўтара месяца. Іншая краіна і ўсё такое не падобнае да нашага: кухня, традыцыі, менталітэт, мова. Я захаплялася жыццярэаднасцю амерыканцаў, бо яны заўсё-

З выкладчыцай па вакале Людмілай КУЦ.

трымаю пад кантролем. Зараз прытрымліваюся прымаўкі: сем разоў адмерай і адзін раз адрэж. Засталася, бадай што, упартасць, якая дапамагае дабівацца пастаўленых мэтай.

Самае дарагое, што можа мець артыст, — любоў аўдыторыі.

Яе нельга купіць ні за якія грошы. І ты шчаслівы, калі адбываецца абмен энергіяй паміж табой і людзьмі ў зале.

ды ўсміхаюцца, нават незнаёмым людзям. І тады мне здавалася, што гэта шчыра.

— А памятаеце, якой вы былі ў тыя гады?

— У дзяцінстве я была вельмі нецярплівай, імпульсіўнай, бескампраміснай і ўпартай. Але дзякуючы людзям, з якімі мяне зводзіў лёс, сустрачам і падзеям я змянілася: мяне навучылі цярпенню, умённа слухаць і чуць, а імпульсіўнасць я

— Бацькі сталі ў нечым прыкладам?

— Мне пашчасціла з бацькамі. Мая маці — вельмі моцная і мудрая жанчына. Яна мяне заўсёды выслухае, падтрымае і дапамагае. Ад яе я навучылася адказнасці і самастойнасці, яна для мяне прыклад жанчыны, у якой спалучаюцца жаноцкасць, прыгажосць і ўпэўненасць.

Алена ДРАПКО.

— Прыгажосць — паняцце адноснае... Якое ваша ўяўленне пра яе?

— Знешняя прыгажосць — адлюстраванне ўнутранай. Каб быць здаровым і прыгожым, трэба мець гармонію ўнутры сябе. Лічу, што словы, у якіх выяўляюцца нашы думкі, ствараюць заўтрашні дзень і вызначаюць нашу будучыню, таму імкнуса мысліць пазітыўна. Упэўнена, толькі такі настрой у дачыненні да сябе і да жыццёвых абставін можа быць залогам як знешняй, так і ўнутранай прыгажосці.

— Як бавіце вольны час?

погляд, сям'я не можа перашкаджаць самарэалізацыі. Мая мама сумяшчала працу, вучобу ў аспірантуры і сям'ю. Важна ўмець рабіць гэта, бо сябры і родныя — невычэрпная крыніца сілы, якая дапамагае заваёваць новыя вяршыні.

АД АКІЯНА ДА АКІЯНА... ЗА ПАЎГАДЗІНЫ

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

Пакуль мы размаўляем, у цэнтры чакаюць экскурсію. Калі наведнікі ўваходзяць у дзверы, першае, што яны робяць, — з цікавасцю прымерваюць марскія фуражкі. Прыходзяць у цэнтр акіянаграфіі пераважна дзеці, але часта «здараюцца» і іншыя госці. Напрыклад, заяджаў камандзір лодкі «Юрый Далгарукі» Уладзімір Шырын. Гэта адна з самых магутных сэння ў свеце падводных лодак, належыць Расіі. Самае цікавае, што яе камандзір родам з Мінска. Яшчэ прыязджала Кацярына Шыльдэр, нашчадак Карла Шыльдэра, чыё імя носіць Музей падводнага флоту, шматлікія экспанаты якога можна пабачыць у Цэнтры акіянаграфіі. У музеі маецца макет падводнай лодкі Карла Шыльдэра (ён, дарэчы, таксама нарадзіўся на тэрыторыі Беларусі, у Невельскім павеце Віцебскай губерні, гэтая тэрыторыя зараз адносіцца да Пскоўскай вобласці Расіі), першай металічнай лодкі, з якой фактычна пачаўся рускі падводны флот. Здаецца, сапраўды, мора-акіян — не такія ўжо нерэальныя паняцці для Беларусі. Галоўнае — марыць, цікавіцца і дзейнічаць.

І таму, каб зрабіць хоць адзін маленькі крок да таямніц марскога свету, мы бліжэй пазнаёмліся з жыхарамі Цэнтры акіянаграфіі. Вось акула-кошка па імі Кадэт — адзін з найбольш любімых наведнікамі жыхароў «Адкрытага акіяна». Жыве ў вялізным акварыуме, корміцца крэветкамі, мідыямі, рыбай. У акулы «гурманкі» «беларускае грамадзянства», у

цэнтры яна вывелася з яйка (маленькія акулы-кошкі з'яўляюцца на свет менавіта так), якое пэўны час грэлі спецыяльнымі лямпамі і вельмі хваляваліся за лёс будучага гадаванца. Побач з акварыумам, дзе жыве Кадэт, можна заўважыць шкарлупіну ад яйка,

Кайманавая чарапаха з пяшчотным імем Пелагея спачатку зусім не звяртае на нас увагі. Імя, відаць, заклікана змякчыць драпежны нораў. Па моцы сціскання сківіц падчас укусу гэтая істота стаіць на другім месцы пасля кракадзіла.

з якога ён нарадзіўся, а таксама «дзіцячы» здымкі: вась яшчэ толькі зародак можна пабачыць, прасвяціўшы яйка, вась ён ужо значна большы, а вась, нарэшце, і на свет з'явіўся Кадэт.

Пакуль акула пільна разглядае нас праз шкло сваімі «кашэчымі» вачамі-рыскамі, Аляксей Азараў распавядае:

Кайманавая чарапаха Пелагея — улюбёнец наведнікаў музея.

Мясцовую ігуану падкормліваюць... травой, што расце побач з музеем.

— Нарадзілася маленькай, усяго 10 сантыметраў, зараз яшчэ расце (на выгляд, Кадэт ужо вырас дзесьці да 25-30 сантыметраў. — Аўт.) і, здаецца, адчувае сябе няблага.

— Гэта мурэначкі, — знаёміць нас з жыхарамі высокага акварыума адміністратар цэнтры Марыя ГРЫБ. — У іх двайныя сківіцы, іх лічаць ядавітымі. Але гэта не так, — апраўдвае сваіх гадаванак Марыя.

Справа ў тым, што мурэны харчуюцца падлай, у выніку чаго на зубках збіраюцца бактэрыі, што пры ўкусе могуць выклікаць заражэнне крыві. Мурэнам жыццёва неабходна мець месца, у якім можна схаватца. Такім месцам у акварыуме з'яўляецца гліняны гаршчок, за жыхарства ў якім мурэны пастаянна змагаюцца.

Драпежныя піранні плаваюць у вялікім акварыуме, шкло якога зрокава павялічвае кожнага, хто апынецца ўнутры «пасудзіны». Рыбы, па праўдзе, здаюцца сапраўднымі веліканамі, нібыта памерам з двух вялізных карпаў. З піраннямі суседнічае драпежная рыба-папугай. Калі казаць пра харчаванне, то крэветкі, якіх так любіць акула Кадэт, піранняў не задавальняюць. Драпежнікі ядуць ялавічыну.

А вось ігуана — выключная вегетарыянка. Як кажа пра яе Марыя, «не кусаецца, але хвосцікам карыстаецца, як бізуном». Жыве і размнажаецца ў цэнтры таксама і «драбяз», як, напрыклад, марскія зоркі і марскія агуркі, а яшчэ — каралы.

Кайманавая чарапаха з пяшчотным імем Пелагея спачатку зусім не звяртае на нас увагі. Імя, відаць, заклікана змякчыць драпежны нораў. Па моцы сціскання сківіц падчас укусу гэтая істота стаіць на другім месцы пасля кракадзіла.

— Вочы вельмі мілыя, нягледзячы на тое, што гэта драпежнік, — кажа Марыя.

Суседзі Пелагеі — пара мяккацельных чарапашак. Яны сядзяць у перагароджаным акварыуме, і сямец час ад часу спрабуе перабрацца да самкі. Але гэтага яму не дазваляюць, бо знаходзіцца побач мяккацельным чарапахам дазволена толькі ў перыяд размнажэння, у любы іншы час хтосьці кагосяці лёгка можа пазбавіць жыцця. Вось такое «каханне».

Таксама можна паглядзець на рыб-клоўнаў, што з'яўляюцца на свет выключна «хлопчыкамі», а пасля некаторых ператварэнняў у «дзяўчынак», рыбу-жабу, блакітнага дэльфіна, скатаў і іншых марскіх жыхароў.

У адрозненне ад звычайнага музея, дзе нічога нельга кратаць рукамі, у Цэнтры акіянаграфіі можна залезці ў скафандр, «пакру-

Стылізаваны ўваход у музей.

ціць» розныя рычажкі ў прыстасаваных для сувязі, памераць фуражкі, а яшчэ — узяць шэфства над якім-небудзь з жыхароў цэнтры і карміць яго. Адзін маленькі хлопчык, які прыйшоў з мамай на экскурсію, настолькі

ўпадабаў ідэю «пазнаёміцца бліжэй» з экспанатамі, што ўхапіў мяккае пухнаце чучала пінгвіна і, моцна абняўшы, на сій яго па залах, аж но пакуль матуля не паспяшалася выратаваць экспанат ад пагрозы «паламацца». Пакуль хлопчык, ад якога схавалі пухнатага «сябра», марыў

пра яго вяртанне, гучна паведамляючы пра гэта ўсім прысутным, дырэктар Аляксей Азараў таксама вырашыў падзяліцца сваёй марай:

— Добра было б, каб беларускія дзеці, што цікавіцца акіянам, маглі не проста марыць пра яго. У Беларусі, разумела, такіх магчымасцяў няма, але ў той жа Расіі зараз актыўна ўзнаўляюцца дзіцячыя марскія праграмы, чаму б дзецям і з нашай краіны не даць магчымасць у іх удзельнічаць? Вельмі хацелася б, каб у нашай дзяржаве больш актыўна падтрымлівалі дзіцячае захапленне морам.

...Зусім не абавязкова, што ў будучыні дзеці, якія зацікавіцца морам дзякуючы Цэнтру акіянаграфіі, стануць маракамі, але тая рамонтка і непаўторныя эмоцыі, якія дае захапленне гэтай стыхіяй, выхваляюць добрага і мастака, і інжынера, і настаўніка.

Ганна ГАРУСОВІЧ.
Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Рамантыка руху

БУДАТРАД: ДОБРЫЯ ГРОШЫ І МЕСЦА Ё ІНТЭРНАЦЕ

Гісторыя студэнцкіх атрадаў вядзе свой адлік з пачатку шасцідзясятых гадоў. У тыя далёкія (па мерках сучаснай моладзі) часы навучэнцы інстытутаў і ўніверсітэтаў дапамагалі асвойваць цаліну, выходзілі дзяцей у піянерскіх лагерах, будавалі Байкала-Амурскую магістраль... Перажыўшы заняпад у перабудовачную эпоху, гэты рух зноў набраў моц. Сучасныя студэнты працуюць улетку праваднікамі, выратавальнікамі, важатымі... А самыя дужыя запісваюцца на два месяцы ў будаўнічы атрад.

ЗА ДЗЕНЬ — МЕСЯЧНАЯ СТЫПЕНДЫЯ

— Ад Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта інфарматыкі і радыёэлектронікі ў Мінску працуюць 19 будаўнічых атрадаў, у якіх уладкавана каля трохсот чалавек. Аднак выбар працы не абмяжоўваецца выключна будаўнічай сферай, — кажа сакратар ячэйкі Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі **БДУІР Ганна УЛЬРЫХ**. — Створаны і сэрвісныя атрады, і валанцёрскі атрад «Памяць», які дапамагае ветэранам вайны, прыбірае магілы невядомых салдат на вайсковых могілках... Акрамя таго, студэнтаў можна сустрэць і ў прыёмнай камісіі, дзе яны дапамагаюць абітурыентам афармляць неабходныя дакументы.

За працу, напрыклад, у будаўнічым атрадзе студэнтам абяцаюць шмат выгод. Па-першае, неблагія грошы — каля чатырох мільёнаў рублёў. Па-другое, удзельнікі атрадаў атрымаюць на дзесяць месяцаў жаданае месца ў інтэрнаце. Платнікі таксама могуць атрымаць спецаблівы бонус у выглядзе зніжэння «цэнніку» на нятанную адукацыю. Але для гэтага ім яшчэ неабходна мець добры сярэдні бал на працягу навучальнага года.

Адметна, што ўдзельнікі будаўнічых атрадаў ужо другі год вызвалены ад выплаты падаходнага падатку. Гэта дадае ў іх кішэні некалькі соцень тысяч рублёў. Да таго ж яны маюць

працоўную кніжку, картку сацыяльнага страхавання і ім налічваецца працоўны стаж. Асобным юнакам ужо прысвоілі кваліфікацыю плітачніка другога ці трэцяга разраду — дадатковая спецыяльнасць яшчэ не перашкодзіла ніводнаму чалавеку. Сёлета некаторыя будаўнічыя трэсты пайшлі яшчэ далей. Яны просяць студэнтаў выйсці на аб'ект у выхадныя, даплачваючы пры гэтым 430 тысяч рублёў за адзін працоўны дзень. А гэтая сума, між іншым, толькі крыху меншая за месячную стыпендыю...

КАМУ КЕЛЬНЮ Ё РУКІ ДАДУЦЬ?

Узводзіць новы будынак музея Вялікай Айчыннай вайны, што хутка расчыніць дзверы каля стэлы «Мінск — горад-герой», дапамагаюць пераважна дзюдакурскія Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта інфарматыкі і радыёэлектронікі. Вучацца яны на факультэце інфармацыйных тэхналогій і кіравання. Сорака чалавек падзелены на два атрады. Нягледзячы на спякотнае ліпенскае сонца, якое неміласэрна распяляе бетонныя пліты даху, і на спакушальна прыгожыя краявіды парку Перамогі, якія расцілаюцца з вышыні пятага паверха, работа кіпіць. Юнакі ўкладваюць на даху звычайную дробную тратуарную плітку.

Студэнтаў, якія скончылі першы курс, тут амаль не сустрэць. Многія з іх параз'язджаліся на два летнія месяцы хто ў адпачынак, хто да баць-

коў... Ды і многія бацькі не асмельваюцца адпусціць першакурснікаў на «вольны хлеб». Лічаць, што іх сыны і дачкі яшчэ не зусім дарослыя, каб зарабляць самім.

Нячастыя «госці» ў атрадзе і студэнты старэйшых курсаў: падчас вучобы яны знаходзяць сабе працу па спецыяльнасці. Праграмістам заўсёды плацяць нядрэнна, ды і работа ў іх больш камфортная, чым на будоўлі.

— А ці можна і мне ўзяць у рукі кельню? — пытаюся ў камандзіра атрада імя Пятра Машэрава Рамана Богуша.

— На жаль, я вымушаны адмовіць, — усміхаецца Раман. — Вы ж павінны прайсці медыцынскую камісію, перш чым пачаць працаваць. І абавязкова праслухаць інструктаж па тэхніцы бяспекі, здаўшы пасля адпаведны залік па ахове працы. У нас з гэтым вельмі строга. А можа, у вас алергія на будаўнічыя сумесі? Практыка паказвае, што тры з кожных дзесяці прэтэндэнтаў на месца ў атрадзе адсейваюцца менавіта на гэтым этапе.

Тэхналогія вытворчага працэсу, на першы погляд, зусім не складаная. Здавалася б, кладзі сабе плітку за пліткай ды сачы, каб яна ляжала роўна і не скасабочвалася. Аднак студэнты павінны самастойна пакласці будаўнічую сумесь, утрамбаваць яе і выраўняць. Будаўнічы атрад згорне працу толькі праз месяц, 25 жніўня. За гэты час студэнты павінны выкласці амаль шэсцьсот квадратных метраў пліткі.

КАЛІ ФІЗІЧНАЯ ПРАЦА ДАСПАДОБЫ...

— У любым выпадку гэта лепш, чым бавіць час, напрыклад, седзячы за камп'ютарам, — працягвае

«Удзельнікі будаўнічых атрадаў ужо другі год вызвалены ад выплаты падаходнага падатку. Гэта дадае ў іх кішэні некалькі соцень тысяч рублёў. Да таго ж яны маюць працоўную кніжку, картку сацыяльнага страхавання і ім налічваецца працоўны стаж.

Раман. — З маёй групы першапачаткова ў атрад збіраліся працаўладкавацца тры чалавекі, аднак да «фінішу» дайшоў толькі я. Аднаго чалавека адгаварылі сябры: маўляў, працаваць на будоўлі для будучага праграміста — не камільфо. Другі ўладкаваўся грузчыкам у краму, але чамусьці праз два тыдні звольніўся і зараз бавіць вольны час дома. Але ж тут весялей, бо побач, як кажуць, усе свае.

Вядома, што падчас навучальнага года знайсці добра аплачваемую працу для студэнта дзённага аддзялення куды больш складана. Варыянты не густа, ды і з іх даводзіцца выбіраць з пастаяннай аглядкай на расклад заняткаў ва ўніверсітэце.

А пары могуць скончыцца як а гадзіне, так і а чацвёртай...

— У сакавіку, калі я вучыўся на другім курсе, стараста групы прапанаваў папрацаваць улетку ў Мінску. Ды і ехаць назад у родны Барысаў не вельмі хацелася, — разважае дзюдакурскі Павел Лахцікаў. — З досведу сваіх таварышаў ведаю, што ім удалося без асаблівых цяжкасцяў уладкавацца працаўцамі ў крамы. Але, напрыклад, тлумачыць увесь дзень пакупнікам, як працуе мабільны тэлефон, — гэта дакладна не маё. Для мяне лепш некалькі месяцаў на год папрацаваць фізічна на адкрытым паветры.

Валяр'ян ШКЛЕННІК.
Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

СМЕЛЫМ ПЛАНАМ І АТЛАНТЫКА — НЕ ПЕРАШКОДА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

А вось другую работу давалося шукаць цэлы месяц. На ўзбярэжжа штогод летам прыязджае вельмі шмат студэнтаў з Беларусі, Расіі, Украіны, Балгарыі, Кітая, таму канкурэнцыя надзвычай вострая. Але амерыканскіх студэнтаў там няшмат. Магчыма, таму, што за гэту работу плацяць заканадаўча вызначаны мінімум. У Нью-Джэрсі менш, чым 7 долараў 25 цэнтаў за гадзіну наймальнік плаціць не можа. Але з гэтай сумы вылічваюцца яшчэ і падаткі, таму «чыстымі» атрымліваецца недзе крыху больш як 6 долараў. Асноўную колькасць працуючых на курорце складаюць студэнты. Наймальнікам прасцей узяць на работу студэнта, чым плаціць за работу амерыканцу.

Урэшце, знайшлася для мяне работа ў «Макдональдсе». У прынцыпе, работнікам там даводзіцца займацца абсалютна ўсім, але асноўным маім абавязкам было ўпакоўваць кліентам заказы. Мясцовае насельніцтва і адпачывальнікі вельмі добразычліва і цяпліва ставяцца да студэнтаў, якія іх абслугоўваюць. І гэта нягледзячы на нашу... не зусім дасканалую англійскую мову.

Праз пэўны час я змяніла «Макдональдс» на работу ў парку атракцыянаў. Кожны дзень мы працавалі на новым атракцыёне. А ў якасці бонуса ў свой выхадны дзень нам дазвалялася прыйсці, атрымаць спецыяльны браслечык і бясплатна катацца.

«I AM SORRY», «I AM SORRY»...

Жыла я ў доме, які бясплатна прадастаўляў студэнтам мой першы наймальнік. Штосьці кшталту інтэрната, з асобнымі секцыямі — для хлопцаў і дзяўчат. Пакой дзяліла з дзяўчатамі з Расіі. Так што непаразумеўна з-за рознага менталітэту ў нас не было. Увогуле, даволі шмат студэнтаў прыязджалі ў Нью-Джэрсі ўжо другі раз.

Дарогу ў асобнае бакі студэнты аплачваюць самастойна. Але паколькі мы ляцелі па студэнцкім тарыфе, то і білеты ў нас былі самыя танныя — дарога ў Амерыку праз Маскву і назад каштавала мне недзе крыху больш як 700 долараў. Вядома, выдаткаваны на дарогу грошы я за тры месяцы працы вярнула. Але справа ўсё ж не ў гэтым. Галоўнае, што мне ўдалося крышачку павандраваць па Амерыцы. Наведала Вашынгтон, Нью-Ёрк, Атланцік-Сіці. Але самае незабыўнае ўражанне пакінуў Ніягарскі вадаспад. Ён знаходзіцца на мяжы Злучаных Штатаў і Канады, іх аб'ядноўвае агульны водны масіў, і ў Канаду можна трапіць са Штатаў па звычайным мосце.

У Нью-Джэрсі менш чым 7 долараў 25 цэнтаў за гадзіну наймальнік плаціць не можа. Ім прасцей узяць на работу замежнага студэнта, чым плаціць за работу амерыканцу.

Што ў Амерыцы прыемна здзівіла? Напэўна, гэта ветлівасць людзей. Амерыканская ўсмешка — зусім не нацягнутая, як у нас многія памылкова лічаць. Мне здаецца, гэта звычайны стан іх душы. Усміхнуцца незнаёму чалавеку, павітацца з ім, нават пацікавіцца яго справамі — норма для амерыканцаў. Калі ты будзеш стаяць перад вітрынай, і амерыканцу трэба будзе прайсці паміж табой і вітрынай, ты пачуеш ад яго тысячу прабацэнняў. Там не прынята парушаць асабістую прастору іншага чалавека. У метро ніхто не будзе стаяць тварам у твар. Там пакаваюць іншы цягнік. А калі цябе раптам штурхнулі ў краме ці ў транспарце, то ад колькасці пачутых прабацэнняў ужо ты сам будзеш адчуваць сабе вінаватым.

ЗАМЕСТ САЛАТЫ — ФАСТФУД

Дарэчы, першы паход у краму стаў для мяне сапраўдным шокам — я выйшла адтуль увогуле без пакупака. Як мы звычайна дзейнічаем? Заходзім у гандлёвы пункт і накіроўваемся да паліц з таварам — знаёмая гандлёвая марка, знаёмая прадукты, знаёмая вытворцы. У Мінску я хоць і вучыла англійскую мову, але калі зайшла ў Амерыцы ў краму, то зусім разгубілася. Фастфуд у Амерыцы каштуе танней за гародніну. І чалавеку значна прасцей купіць гатовую піцу, засунуць яе ў мікрахвалёўку і пад'есці. Гэта будзе для яго нашмат танней, чым купіць агародніну і зрабіць з яе салату. Шчыра кажучы, мы таксама грашылі фастфудам.

З бытавых момантаў вельмі здзівіла наяўнасць кандыцынераў ва ўсіх аўтобусах (там можна было нават прастануціцца), а таксама тое, як арганізаваны працэс мы-

ця бялізны. У Амерыцы не прынята мець дома пральную машыну. Але паўсюдна ёсць так званыя грамадскія пральні. Бліжэйшая да нас пральня знаходзілася ў пяці хвілінах хады. Ты прыходзіш туды са сваёй бялізнай, засыпаеш парашок, кідаеш манетку і... вольны. Можаш у гэты час пайсці, напрыклад, у краму. Затым дастаў чыстую бялізну, а побач стаіць машына для сушкі. Праз дзве хвіліны забіраеш з сабой чыстыя рэчы.

Самае частае пытанне, якое мне задавалі пасля вяртання, ці ведаюць амерыканцы пра Беларусь? (смяецца). Скажу так: некаторыя штосьці чулі... Дзяўчына з Казахстана расказвала, што ў яе аднойчы пацікавіліся, адкуль яна прыехала. Тая адказвае: «З Казахстана». «Казахстан — гэта там, дзе Польшча?»

Самае частае пытанне, якое мне задавалі пасля вяртання, ці ведаюць амерыканцы пра Беларусь? Скажу так: некаторыя штосьці чулі...

Мне ўвогуле здалася, што для амерыканцаў існуе Еўропа, а асобныя краіны на еўрапейскім кантыненте яны не вылучаюць. Ім вельмі складана арыентавацца ў карце Еўропы. Але я, напрыклад, не ведаю, што лепш: мець шырокі круггляд або развітацца ў нейкай вузкай галіне? У ЗША маладыя людзі імкнуцца стаць высакласнымі спецыялістамі менавіта ў канкрэтнай сферы.

Ці параіла б я камусьці паехаць на заробкі ў ЗША? А чаму б і не? Мая маці мяне не адгаворвала, а наадварот, падтрымала ў маіх смелых планах. Тры месяцы самастойнага жыцця ў чужой краіне, на іншым кантыненте, неабходнасць прыстасоўвацца пад іншых людзей, пад іншы менталітэт — гэта вельмі каштоўны жыццёвы вопыт. Плюс магчымаць убачыць іншую краіну. Да таго ж, у ЗША вельмі добра арганізаваны праграмы для студэнтаў, якія падчас летніх канікул жадаюць падзарабіць.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Калі «сем'я» не атрымалася

КАХАННЕ ТУТ БОЛЬШ НЕ ЖЫВЕ...

Захаванне трывай шчаслівай сям'і — сапраўдная праблема для беларускага грамадства. Часта пры ўзнікненні канфліктаў сямейныя пары вырашаюць, што лепш развесціся, чым спрабаваць выратаваць свой шлюб. Адсюль і сумнае лідарства Беларусі ў спісе краін з высокай колькасцю разводаў, разам з Расіяй, Украінай і Малдавай.

Шыпы замест ружаў

Наталля і Павел жанатыя год і месяц. Стаж сямейны маленькі, але нават за гэты кароткі час муж і жонка не раз падумвалі пра развод.

— Час ад часу нам было зусім не салодка: сварыліся, посуд білі, доўга не размаўлялі адзін з адным, — з сумам у голасе расказвае маладая жанчына. — Так жыць было проста немагчыма, таму думалі разысціся ў розныя бакі.

Муж і жонка ў гэтай сям'і маладыя: Паўлу 25 гадоў, скончыў універсітэт, працуе юрыстам, Наталлі — 22, яна завочна вучыцца ў БДУ. Да афіцыйнай рэгістрацыі сваіх адносін хлопца з дзяўчынай сустрэліся чатыры месяцы. Кветкі, цукеркі — усё так, як і павінна быць па даўно замацаванай традыцыі. Наталля кажа, што дзяўчына яна рамантычная, ёй заўсёды «хочацца вершаў, свечак і пялёсткаў ружаў». Па словах маладой жонкі, пакуль штампа ў пашпарце не было, Павел перыядычна здзіўляў даму сэрца, як той казаў, подзвігамі, а пасля «аб'яўляю вас мужам і жонкай» на іх заб'юся.

— Ён не надае мне ніякай увагі, нібыта мяне няма. Калі быць шчырай, я ўвогуле падазраю мужа ў здрадзе, бо ён выдалае ўвесь спіс званкоў і смс у тэлефоне, перапіскі ў сацыяльных сетках у інтэрнэце... Але гэта ўжо зусім іншая гісторыя, — кажа Наталля.

На жаль, такая гісторыя ў нашай краіне не адна. Наталля з Паўлам вырашылі пакуль не разводзіцца, але і да кампрамісу дагэтуль таксама не прыйшлі. Дзяўчына кажа, што зараз яна проста імкнецца не завастраць увагу на многіх дэталюх, стараецца ставіцца прасцей да ўсяго, заплішч-

вае вочы — тады ім жывецца лягчэй. Рамантыку калі-нікалі стварае сама, на сваркі мужа не правакуе. Колькі так будзе доўжыцца, Наталля не ведае, але прызнаецца, што цяперашнія адносіны яе не задавальняюць.

Толькі лічбы, а за імі...

Сітуацыя са шлюбамі і іх скасаваннямі ў Беларусі апошнім часам не надае аптымізму: беларусы сталі часцей разводзіцца, чым афіцыйна рэгістраваць свае адносіны. На тысячу шлюбаў у нашай краіне прыпадае 509 разводаў. Гэта азначае, што адна з двух «ячэек грамадства» заканчваецца не на карысць трывай і шчаслівай сям'і. Статыстыка паказвае, што большасць жанчын жадае зноў стаць вольнымі ва ўзросце 25-29 гадоў, а мужчын — у 30-34 гады. Часцей за ўсё мужчыны ствараюць сям'ю ў 26 гадоў, жанчыны — у 24. Жаданне афіцыйна скончыць свае адносіны выказваюць сямейныя пары розных узростаў: як тыя, што пражылі ў шлюбе адзін год, так і тыя, што адзначылі «фарфораванне» вяселле. У Мінску расце колькасць скасаваных шлюбаў, якія праіснавалі менш за пяць гадоў. А ў вёсках людзі разводзяцца радзей, але і шлюбаў там рэгіструецца менш.

«Разбегчыся» за месяц...

Раней, каб скасаваць шлюб, мужу і жонцы трэба было абавязкова падаваць дакументы ў суд, дзе іх зварот разглядаўся не менш як тры месяцы — такі тэрмін даваўся мужчыне з жанчынай на абдумванне прынятага рашэння і прымі-

рэнне. З-за гэтай цяганіны з паперамі некаторыя сямейныя пары заставаліся сем'ямі толькі па дакументах. З 1 студзеня гэтага года працэс афіцыйнай ліквідацыі сям'і спрашчаўся. Цяпер у некаторых выпадках скасаваць шлюб можна без звароту ў суд. Напрыклад, калі ў сямейнай пары няма няпоўнагадовых дзяцей, маёмасных прэтэнзій адзін да аднаго, і «разбегчыся» хочучы абодва члены сям'і, то ўжо праз месяц такі шлюб афіцыйна скончыць сваё існаванне. І усё адбываецца цяпер прама ў ЗАГСе... Думкі ў людзей нахонт гэтага розныя. Хтосьці лічыць, што разводаў стане яшчэ больш: лёгка ажаніцца — яшчэ лягчэй развесціся. А хтосьці дзякуе дзяржаве за простую працэдуру.

Псіхолаг — гэта не сорамна

Поўныя і шчаслівыя сем'і — падтрымка і будучыня любой дзяржавы, таму ўдзелу яе ў дапамозе сем'ям у крызісных сітуацыях трэба надаваць большш увагі. Наша краіна не застаецца ўбаку ад праблем сям'і. Проста часам людзі не ведаюць пра існаванне спецыяльных цэнтраў псіхалагічнай падтрымкі сем'ям або ўвогуле лічаць, што звяртацца да псіхолагаў з просьбай дапамагчы... непрыстойна. Па даных невялікага апытання, праведзенага ў сацыяльнай сетцы сярэд людзей ва ўзросце ад 20 да 30 гадоў, якія або ў шлюбе, або не, аднолькавая колькасць чалавек адказала, што:

- ♦ яны звернуцца да псіхолага ў тым выпадку, калі не змогуць вырашыць праблему самастойна;
- ♦ ніякіх зваротаў рабіць яны не будуць, бо спрэчкі і рознагалосці — асабістая справа кожнай сям'і.

Некалькі чалавек прызналася, што хадзіць да псіхолагаў — гэта сорамна. 7% рэспандэнтаў пагадзіліся з варыянтам, што калі не ладзіцца сямейнае жыццё, то адразу трэба разыходзіцца.

— Сям'я — гэта не толькі рэалізацыя ідэальных уяўленняў пра шлюб, але і рэальнае жыццё дваіх, а потым і некалькіх чалавек, са сваімі радасцямі і цяжкасцямі, — расказвае практыкуючы псіхолаг аддзялення дапамогі сям'і ў крызіснай сітуацыі Мінскага гарадскога цэнтра сацыяльнага абслугоўвання сям'і і дзяцей Вольга Мацюхова.

Цэнтр адкрыўся 13 гадоў таму, яго галоўная задача — аказанне прафесійнай псіхалагічнай, сацыяльна-педагагічнай, юрыдычнай, рэабілітацыйнай дапамогі сем'ям і дзецям. Летась у цэнтр паступіла больш за 14 тысяч зваротаў. Часцей за ўсё звяртаюцца па дапамогу людзі ва ўзросце ад 30 да 39 гадоў, па сацыяльным статусе яны службоўцы, потым ідуць студэнты і аспіранты. Самая частая прычына звароту да псіхолагаў цэнтра — просьба дапамагчы ў пытаннях выхавання дзяцей. «Не здаюць сваіх «пазіцый» сямейныя канфлікты. Яны звязаны з рознымі поглядамі на сямейнае жыццё, дэфіцытам даверу ў сям'і, нерэалізаванымі чаканнямі і патрэбамі ў шлюбе, грубасцю, здрадамі.

Калі ў сям'і з'яўляюцца праблемы, псіхолаг прапануе мужу і жонцы ацаніць сваю ролю ў канфлікце. Такі аналіз часта паказвае, што інаватаў абодва бакі. Усведамленне праблемы — гэта першы крок да яе рашэння.

Жыць разам — вялікая праца

Па словах спецыяліста, крытычныя сітуацыя са скасаваннем шлюбаў у Беларусі, у першую чаргу, звязаная з непапулярнасцю маладых людзей да сямейнага жыцця.

— Стварыць сям'ю лёгка, пра жыць разам усё жыццё — вялікая праца. На жаль, часта моладзь не асэнсоўвае гэты факт. Людзі лічаць, што пасля ўступлення ў шлюб яны змогуць змяніць свайго партнёра, зрабіць яго такім, як ім хочацца. З-за гэтага і ўзнікае шмат канфліктаў, — гаворыць суразмоўца.

Вольга звяртае ўвагу на тое, што ў нашай краіне не вучаць жыць у сям'і. З самага дзяцінства надаецца ўвага правапісу, чытанню, вывучэнню замежнай мовы, а вось як жыць разам з іншым чалавекам, з дзіцем, ніхто не расказвае

— Было б карысна ўвесці ў школьную праграму курс гендарнай культуры. Праводзячы кансультацыі сям'яў, якія звярнуліся па псіхалагічную падтрымку, я адзначаю, што мужчыны і жанчыны зусім не маюць уяўлення пра мужчынскую і жаночую псіхалогію, не разумеюць, у чым мы розныя і ў чым аднолькавыя.

Усе гэтыя акалічнасці і становяцца галоўнымі прычынамі разводаў. Ствараючы сям'ю, людзі павінны разумець, што сямейнае жыццё складваецца не толькі з радасных і шчаслівых момантаў. Яно ўключае ў сябе сумеснае вырашэнне праблем і пошук кампрамісаў. А калі сямейны крызіс усё ж настае, можна і нават трэба звярнуцца да псіхолага — гэта фактычна тое ж самае, што прыйсці з ангінай.

Любоў БЯЛЯЕВА.
Фота аўтара.

Самае галоўнае

ЯК ЗБЛІЗІЦЬ САМЫХ БЛІЗКІХ?

У кнігах пішуць: «Галоўнае ў жыцці — гэта сям'я». Але зараз скасаванне шлюбу сустракаецца куды часцей, чым шчаслівае сямейнае жыццё. Як узмацніць пачуцці паміж тымі, хто, шчыра кажучы, часам дапякае адно аднаго?

...Звычайная нядзеля. Едзем у госці да сваякоў. Падчас паездкі пасварыліся, нават дакладна не скажу, колькі разоў: матуля з татам, бабуля з матуляй, тата са мной, маленькі брацік — з усімі. А як цудоўна ўсё магло быць: шчаслівыя ўсмешкі, цікавыя размовы...

Нарэшце прыехалі ў госці. Хто будзе ўручаць падарунак? «Толькі не я!» — «І не я.» — «Што, я зноў?» Спрэчкі, спрэчкі, спрэчкі... Здаецца, ужо ніхто нікому не патрэбны, толькі б пакінулі ў спакой. Але трэба ўсміхацца сваякам і ўручаць «злашчасны» падарунак...

Стол шыкоўны. Адмысловыя стравы, любімая ежа. Але штосьці не тое. І я нават не ведаю, як у маю стомленую ад сямейных сварак галаву прыходзіць думка: «А давайце паглядзім фільм!» — «Які фільм?» — «Які-небудзь, пра нас». Прыгадваем, што ў сваякоў шмат відэакасетаў, якія здымаліся, бадай, гадоў 20 таму. Мая ідэя спадабалася. Ідзем у прасторную залу, сціраем пласт пылу з бесмяротнага відэамагнітафона, знаходзім безназоўную касету з подпісам «1993 г».

Пасля марных спроб уключаць апарат (дарэчы, яны былі не вельмі марныя, бо ён усё ж такі ўключыўся!) сядзім у прадчуванні чагосьці вялікага. Вось яно! На экране бабуля, якая памаладзела на 20 гадоў, смешная сястра (ёй зараз 24!), якая надзела бабуліны абцасы, цяжарная маёй стрыечнай сястрой цётка і, самае галоўнае, наша хата, якую я б ніколі ў жыцці не пазнала! Да майго нараджэння яшчэ тры гады...

Нічога сабе прычоска ў маёй матулі ў 17 гадоў! Модная па тых часах, але сапраўды дзіўная сёння (дарэчы, мне б яна ніколі не дазволіла зрабіць такое з маімі валасамі). Матуля збіралася на нейкую дыскатэку і нават не думала, што менавіта на ёй упершыню сустрэнецца з маім татам.

Пераглядзелі касеты за 94-ы, 96-ы, 99-ы гады. Насмяліся яшчэ гадоў на 20 наперад! Згадзіцеся, дзіўна чуць такія знаёмыя галасы родных людзей, але ў мінулым стагоддзі, глядзецца на далёка не сучасныя, але цікавыя строі і прычоскі (і, галоўнае, на сябе ў дзяцінстве). Такая мілая, што, здаецца, паціскала б сябе. Аб чым я тады марыла? Кім хацела стаць? Наўрад ці меркавала, што вырасту такой, якая ёсць...

Нягледзячы на жахлівае надвор'е за вокнамі, вечар прайшоў надзвычай цёпла, нават раз'язджацца не хацелася. Па дарозе дадому абмяркоўвалі ўсё: стравы, падарункі, уражанні і, безумоўна, фільм. «Памятаецца, якая ў мяне спадніца была? Ніколі б у жыцці зараз не апранула такую!» — «А мой голас такі смешны на відэа!» — «А мяне яшчэ не было»... Шчасліва ўсміхаліся, цікава размаўлялі — словам, атрымлівалі велізарнае задавальненне, узмацнялі і аб'ядноўвалі сям'ю.

Вось так цікава прайшла яшчэ адна звычайная нядзеля. Напэўна, неабавязкова глядзецца відэакасету: можна, калі што, пагартаць старыя фотаальбомы, паехаць у забытыя Богам мясціны, таямнічыя замкі і касцёлы ці банальна схадзіць у лес у грыбы. Адзіная ўмова — разам.

Дарэчы, я пераканалася ў тым, што саладжавы-пафасныя словы «любіце бліжняга свайго» насамрэч зусім не такія. І галоўнае ў жыцці — гэта і сапраўды сям'я.

Ульяна БУДЗІК.

Спракаты свет

«АНЛАЙН»-СЕМ'І — САМЫЯ МОЦНЫЯ?

Людзей, якія знайшлі адно аднаго праз інтэрнэт, звязваюць больш моцныя сямейныя вузы, чым тых, хто прытрымліваецца традыцыйных формаў знаёмстваў. Да такой даволі нечаканай высновы прыйшлі амерыканскія сацыёлагі. Усяго даследчыкі прааналізавалі звесткі пра 19 тысяч сямейных пар. За перыяд з 2005 па 2012 год 35% шлюбаў, заключаных у ЗША, сталі вынікам знаёмстваў праз інтэрнэт. Амаль палова пар (45%) выкарыстоўвала сайты для знаёмстваў, а 21% — наладзілі стасункі праз сацыяльныя парталы. Высветлілася, што «анлайн-сем'і» распадаліся на 26% радзей, чым звычайныя сямейныя пары.

Сацыёлагі лічаць, што людзі, якія пазнаёміліся ў інтэрнэце, у большай ступені задаволены выбарам свайго спадарожніка, чым тыя, хто пазнаёміўся са сваёй другой палавінкай падчас вучобы або на працоўным месцы. Ёсць меркаванне, што паспяховаасць такіх знаёмстваў звязана, галоўным чынам, з тым, што карыстальнікі адпаведных сайтаў размяшчаюць пра сябе дастаткова вялікую колькасць інфармацыі, і гэта дазваляе іх будучым партнёрам яшчэ да першай вочнай сустрэчы скласці дакладнае ўяўленне пра чалавека.

Надзея НІКАЛАЕВА.

ЧАМУ ЛЮДЗІ РАЗЫХОДЗЯЦА, СПЫТАЛІ МЫ Ў НАШЫХ ЧЫТАЧОЎ

Інга ВОЮШ, выкладчык:

— Лічу, што ў пераважнай большасці вінаваты алкагалізм. І справа не ў забароне продажу, а ў тым, што пакуль мы не паспелі выхаваць чалавека, які верыць у сябе, імкнецца да пераадолення сябе — у нас было зусім мала часу з 1990-х. Сітуацыю змяніць хутка немагчыма.

Антон САФРОНАЎ, менеджар:

— Гэтая праблема поўнаасцю звязаная з выхаваннем. Калі з дзяцінства чалавеку не прывілі добрыя якасці, вечныя каштоўнасці, то і потым ён не будзе цаніць каханне, дабрыву. У многім вінаватыя маці, якія залішне аплкуюць сваіх сыноў. Такія мужчыны вырастаюць слабымі, не падрыхтаванымі да бытавых праблем.

Маргарыта МОТАРАВА, журналіст:

— Усё з-за паспешлівых рашэнняў. Людзі дрэнна ведаюць адзін аднаго, засноўваюць свой выбар на мімалётных захапленнях, забываючы пра тое, што з гэтым чалавекам трэба потым жыць. І не дзень, не два. Вось і разбіваецца «сямейная лодка аб побыт».

Зазірнуць у сябе

У ЦЬМЯНЫМ СУСВЕЦЕ ПОЎНАЧЫ

Гурт «Drwiwy», які складаецца толькі з двух чалавек — Арцёма Вілейты і Сяргея Цуранкова — нельга назваць чыста фальклорным, але ўплыву беларускай традыцыйнай культуры на іх творчасць відавочны. З 2009 года «Drwiwy» існаваў як сольны праект Арцёма Вілейты, а летась да яго далучыўся Сяргей Цуранкоў. Тады ж адбыўся і рэліз дыска «Спокіў». Калі слухаш альбом, здаецца, што музыканты глядзяць у самую глыбіню фальклору ды ствараюць абсалютна арыгінальныя і новыя кампазіцыі па тых жа канонах, якімі калісьці кіраваліся нашы продкі. Яно і не дзіўна: у гутарцы з нашым карэспандэнтам Арцём Вілейта прызнаўся, што яшчэ з гімназічных гадоў з'яўляецца вялікім аматарам фальклору, і народныя песні не маглі не пакінуць свой след у яго ўласнай музычнай творчасці.

Вокладка альбома «Спокіў»

— **Спадар Арцём, сваёй творчасцю вы ў некаторым сэнсе разбураеце стэрэатыпы. Музыка «Drwiwy» не зусім звякая для вуха: і вершы грунтуюцца на рытме, а не на рыфмах, і дыялектныя словы выкарыстоўваеце. Не страшна было, што вас не зразумеюць?**

— Для нас больш страшным было б рабіць нешта нецікавае. Калі я пачынаў адзін, доўгі час увогуле не меў намераў неяк камунікаваць са слухачамі. Што ж тычыцца «нязвыкласці» нашай музыкі — для нас гэта пошук, творчасць, натхненне... І мы маем намер дзяліцца сваім бачаннем музыкі і свету з тымі, хто нас

разумею, і заўсёды адкрытыя для тых, хто гатовы далучыцца да сусвету «Drwiwy». Нам шанцуе на такіх.

— **Падаецца, што музыка ваша гурта знітавана з поўначчу Беларусі. Тут чуваць і халодны вецер, і шум лесу на ўзгорках, і шум азёрных хваляў. Гэта покліч каранёў?**

— У нейкай ступені вы маеце рацыю, бо ў мяне частка продкаў паходзіць з Пастаўшчыны, а гэта не магло не паўплываць — што тычыцца стаўлення да жыцця, нейкага спадчыннага фаталізму, засяроджанасці і іншых момантаў, якія я б пакінуў пры сабе. Гэта

вельмі індывідуальна праяўляецца ў кожным выпадку, але, безумоўна, не можа не адбіцца на тым, што я раблю.

— **Альбом «Спокіў» можна набыць і ў Літве, дзе музыка падобнага кшталту намнога больш папулярная, чым у нас. Ці былі нейкія водгукі ад замежнікаў?**

— Мы былі вельмі ўсцешаны, калі атрымалі водгукі ад людзей, якія жывуць у ЗША, Іспаніі, Брытаніі, Літве, Расіі, Польшчы, Аўстраліі, Канадзе, Паўднёвай Амерыцы... Самым прыемным для нас было тое, што для іх

мова не стала праблемай у разуменні таго, што мы намагаліся данесці сваім альбамам. А некаторыя адзначалі прыгажосць нашай мовы, што пагадзіцца, таксама прыемна.

— **У афармленні дыска выкарыстаны работы амерыканскага мастака Фларыяна-Аяла Фаўна. Як ён паставіўся да ідэі іх выкарыстання?**

— Спачатку я з ім пасябраваў, бо маем шмат агульнага ў мастацкіх і музычных густах, пазней узнікла ідэя аздобіць наш альбом яго работамі. Ён быў вельмі зацікаўлены ў супрацоўніцтве.

— **Якія інструменты выкарыстоўваеце? Ці абавязкова яны павінны быць беларускія па паходжанні?**

— У альбоме «Спокіў» былі ў большай ці меншай ступені выкарыстаны: электраакустычная і класічная гітары, ібоў (электронны смык), фартэпіяна, шмат сэмплаў (асобныя, загадзя запісаныя гукі рознага паходжання), смык, бубен, тыбецкі гонг, дудзелка, электраарган, кастаньеты, званочкі... Мы не рэканструктары традыцыі. Ёсць людзі, якія выдатна робяць гэтую справу, і мы ставімся да іх з большай павагай, чым да так званых «экс-

перыментатараў», якія ўжо даўно перакуліліся ў сваім перанаселеным чоўне... Мы, хутчэй, пераасэнсоўваем тое, што маем «тут», але не забываемся і на сусветны вопыт і музычную гісторыю.

— **Гурт складаецца толькі з двух чалавек. Ці думалі пра цяжасці, што могуць узнікнуць пры выкананні музыкі на канцэртах?**

— Не, пакуль ніякіх цяжасцяў не бачым — сучасныя тэхналогіі дазваляюць выступаць жывым і ў тым жа складзе. Пакуль мы існуем выключна як студыйны праект. Было б выдатна данесці нашыя задумы слухачам на канцэртнай пляцоўцы. Але гэта ажыццявіцца толькі тады, калі з'явіцца магчымасць геаграфічна знаходзіцца ў адной кропцы нашай краіны (пакуль мы жывём на два гарады — Мінск і Гомель, і ўся камунікацыя ў нас адбываецца праз сеціва).

— **Магчыма, ужо працуеце над новымі кампазіцыямі?**

— У хуткім часе будуць новыя неспадзяванкі ад гурта «Drwiwy». Вам, можа, не спадабаецца, але вы паслухайце. Усё пачынаецца з кожнага чалавека асобна.

Марына ВЕСЯЛУХА.

Друкуецца ў «Маладосці»

Калі б хто спытаў, чаму я так змянілася, — не знайшла б, што адказаць.

Ніхто не верыць, а я сапраўды памятаю сябе з двухгадовага ўзросту. Памятаю ўсё: і добрае, і дрэннае; імёны, нумары, даты, твары, падзеі — кожную дробязь. Часта думаю: «Навошта яно мне патрэбна?» А забыць не магу. Аніяк! Праносзяцца роем думкі, забіваюць галаву непатрэбшчынай, даводзяць да вар'яцтва...

І калі ж я змянілася? Была здаровай, цярплівай, вынослівай дзіцею. Падобным да хлопчыка: збівала калені і локці, гуляла з машынкамі. Замест сукенак апранала шорты. Часта пры знаёмстве дзеці пыталіся, хто я: хлопчык ці дзяўчынка. Толькі імя і выратавала. Яно было дзівочае — Ева. На той час яно мне дуза не падабалася. І чаму маці не назвала мяне Кацяй ці Таняй? Выбрала чамусьці рэдкае, ды ў дадатак біблейскае, імя.

Не памятаю дакладна, калі пагоршылася здароўе. А як сорамна цяпер за тое, што кпіла з сястры, называючы яе «акулярык». Сорамна, што не верыла ў яе хваробы, — лічыла сястру прывторшчыцай ды прагульшчыцай. Гэта цяпер разумею, што і сама ў школу хадзіць не хацела, а седзячы дома, вучыцца падабалася. Дзякуй Богу, што давалася мне ўсё лёгка. Але, на дзіва, адзнакі былі аднолькавыя: што ў мяне, што ў сястры. Вось толькі я на ўрокі траціла не больш за дзве гадзіны, а Стася — увесь вечар і палову ночы. Дык чаму тады яна здаровая і разумная сёння, а я хворая і, шчыра кажучы, дурнаватая?

Калі ж я стала такой? Ранняя дзятціна па кінем. Там не варта капацца, бо на той час я правільна разумею ўсё, што адбываецца ў навакольным свеце, не маглі. Пачнём з юнацтва. Вось там прычым здурнець нямаля набярэцца: непаразумеўні з бацькамі, настаўнікамі і аднакласнікамі, першае каханне, а яшчэ тое, што цяпер ужо дакладна могу назваць ужоходнай кропкай на

шляху да майго вар'яцтва.

У мяне не было дома і бацькоў. Не, яны, канешне, былі і сёння ёсць, ды яшчэ доўга будуць, калі дасць Бог. Але мне заўсёды было някавата-сорамна і нечага не хапала. Саромелася я беднасці і бескультуршчыны, у жорсткіх лапах якіх расла, крыўдзілася на сквапнасць і эгаізм бабулі. А не хапала

прымусілі прасіць прабачэння перад усім класам. За што? А яшчэ да псіхолага давялося ісці. Як Святлана Іванаўна ні прымушала прызнаць сваю вину — я ні ў якую. Цяжка было тады, адной супраць усіх. Усіх, акрамя сястры. Яна адзіная падтрымала мяне ў той сітуацыі, сказала: «Малайчына, сястрычка! Трэба мець характар!» Стася трошкі нават

просты было цікава. Гэта як яшчэ адзін абавязковы курс жыцця для тых, хто хоча гэтае жыццё зразумець і навучыцца любіць. Потым зрабілася страшна, а пасля — весела. Але пра гэта пазней.

Трэба адзначыць, што я неяк давучылася да трэцяга курса інстытута і толькі тады дакладна зразумела: я згубіла жаданне вучыцца

нормальнымі, толькі крыху засмучанымі і палахлівым. Колькі крокаў — і трапляю ў аддзяленне пажылых станаў. Знаходжу пакой загадкава. Нерашуча ўваходжу. За сталом сядзела жанчына гадоў сарака, з шэрымі вачыма і светлымі валасамі. На ейным твары не было ні грама касметыкі, пазногці акуратна састрыжаны і не пафарбаваны

як выслухоўваць кожнага быў для яе прызначаннем, а не штодзённай працай. Толькі ў той марозны зімовы дзень я зразумела, як далёка загнала саму сябе, заблыталася ў ненажэрнай пашчы абставін, якія, аб'яднаўшыся, настойліва вялі да вар'яцтва. І, пэўна, давялі б, калі б я не трапіла ў гэты чужоўны аранжавы дом. То быў адзіны момант у жыцці, калі я не саромелася сваіх слёз. Здаецца, Наталля Сяргеўна сказала тады, што гэта нармальна — плакаць. Так лягчэй. І мая дурная звычка — калі пачынаю плакаць з-за аднаго, то ўспамінаю і старыя крыўды — сыграла станоўчую ролю: я прааналізавала ўсё сваё кароткае, але багатае на пакуты жыццё. Мне было не сорамна спавядацца чужому чалавеку. Толькі саму сябе зрабілася шкада. Першы раз па-сапраўднаму шкада.

Размова скончана. Галоўнае высветлена. Я маглі гадзінамі распавядаць пра свой лёс, але тут прыйшла медсястра. Мяне размеркавалі ў палату нумар 12 (*Гэта добра ці не?*). Спачатку трошкі фармальнасцей: пасядзець на медпосце, пакуль запоўняць нейкія бланкі. Памятаю, медсястра запытала, ці замужняя я, ды с такім спачуваннем, быццам толькі муж і мог мяне пакрыўдзіць, давесці да псіхушкі. «Не, мне яшчэ вучыцца доўга», — адказваю амаль спакойна.

Дык вось якая яна — палата. Восем ложкаў. Адзін, не заняты, чакае мяне. Каля сцяны — шафа. Насупраць дзвярэй — стол. Каля кожнага ложка свой табурэт і тумбачка. На верхняй частцы дзвярэй, там дзе шкло, — снегавік, намалеваны фарбамі, і трошкі рознакаляровага дожджыку (*Што ж, напэўна, і тут людзі радуюцца надыходзячому Новому году*).

зайздросціла мне: у яе вачах я выглядала бунтаркай, якая не пабаялася асуджэння; мой учынак здаваўся ёй сур'ёзнай заяўкай на славу і знакамітасць у будучым. І я ёй тады амаль паверыла. Я хацела стаць такой. Ды мая дурнота перамагла. Па праўдзе кажучы, я слабая, бо рана ці позна насамрэч адчувала сябе вінаватай там, дзе не шкодзіла. Характар амаль немагчыма змяніць.

Але меліся ў мяне задаткі на моц і сілу духу, толькі ж я змянілася. Не характарам, а нутром.

За два тыдні да Новага года я апынулася ў месцы, якое завецца псіхушкай. Кажучы шчыра, спачатку не ўсведамляла гэтага, не лічыла сябе хворай на галаву. Мне

я востра адчула патрэбу ў дапамозе дактароў. Не важна было, у якую бальніцу ісці, толькі б узялі. І яны ўзялі. Тыя, хто заўсёды ўсміхаецца і падбадзёрвае загнаных у кут людзей.

Калі першы раз пераступіла ганак установы пад назвай «псіханеўралогічны дыспансер», па майей скуры пабеглі мурашы: ці то ад хвалявання, ці то ад радасці. Мясцовасць падалася дастаткова прывабнай: трохпавярховы будынак акаляў яловы лес, злева — стадыён з турнікамі, угору цягнулася вузкая сцежка, напэўна, пратапаная пацыентамі. А людзі, якія лічыліся хворымі, выглядалі цалкам

зайздросціла мне: у яе вачах я выглядала бунтаркай, якая не пабаялася асуджэння; мой учынак здаваўся ёй сур'ёзнай заяўкай на славу і знакамітасць у будучым. І я ёй тады амаль паверыла. Я хацела стаць такой. Ды мая дурнота перамагла. Па праўдзе кажучы, я слабая, бо рана ці позна насамрэч адчувала сябе вінаватай там, дзе не шкодзіла. Характар амаль немагчыма змяніць.

Але меліся ў мяне задаткі на моц і сілу духу, толькі ж я змянілася. Не характарам, а нутром.

ПА ТОЙ БОК ШЫБЫ

УРЫВАК З АПОВЕСЦІ

Яўгенія РУЛЬ

Студэнтка Інстытута журналістыкі БДУ Яўгенія Руль дэбютавала ў «Маладосці» трошкі больш за год таму — апавяданнем і шчаслівым фотаздымкам на вокладцы. А сёння ў свежым нумары часопіса можна ўжо чытаць яе аповесць, напісаную, з аднаго боку, мовай добрага, вопытнага літаратара, з другой — шчыmlіва, «непаўсядзённа». А яшчэ яна нарадзілася ў адзін дзень з Андрэем Федарэнкам. Магчыма, знак...

і жыць далей, згубіла саму сябе. Псіхатэрапеўты такія стан характарызуюць аднаслоўна — дэпрэсія. Мне так не падабаецца гэтае слова, што кожны раз, калі чую яго ці вымаўляю, то ўздрыгваю. Калі клалі ў бальніцу, не паставілі, на шчасце, такі дыягназ. Запісалі іншы, але сэнс, па сутнасці, не змяніўся.

Перад тым памятным днём я востра адчула патрэбу ў дапамозе дактароў. Не важна было, у якую бальніцу ісці, толькі б узялі. І яны ўзялі. Тыя, хто заўсёды ўсміхаецца і падбадзёрвае загнаных у кут людзей.

Калі першы раз пераступіла ганак установы пад назвай «псіханеўралогічны дыспансер», па майей скуры пабеглі мурашы: ці то ад хвалявання, ці то ад радасці. Мясцовасць падалася дастаткова прывабнай: трохпавярховы будынак акаляў яловы лес, злева — стадыён з турнікамі, угору цягнулася вузкая сцежка, напэўна, пратапаная пацыентамі. А людзі, якія лічыліся хворымі, выглядалі цалкам

лакам. На твары заўважальна стомленасць і прафесійная ветлівасць. Наталля Сяргеўна пазірала на мяне як на бездапаможнае кацяня, якое не ведае, ці радавацца яму, што трапіла ў людскія рукі, ці баяцца, бо, магчыма, гэтыя рукі пачнуць здэкавацца з яго. Думаю, у тую хвіліну я менавіта так і выглядала, таму што сапраўды розныя думкі перабівалі адна адну. Доктарка ўсміхалася і гаварыла такім прышаным голасам, нібыта асцерагаючыся, каб хто не падслухаў. Пранеслася думка: «Яна, пэўна, з усімі так размаўляе, бо не ведае, чаго можна чакаць ад пацыентаў: бываюць жа і неадэкватныя».

І вось я сяджу насупраць, вельмі блізка, адказваю на пытанні. Адчуваю сябе амаль шчаслівай, што знайшла чалавека, які выслухае мяне, зразумею ці хаця б паспрабуе зразумець. Гэтая жанчына, у якой, канешне, таксама былі праблемы, як у кожнага нармальнага чалавека, падалася тады самай лепшай, самай праўдзівай і натуральнай, выратаўніцай, як быццам за-

нормальнымі, толькі крыху засмучанымі і палахлівым. Колькі крокаў — і трапляю ў аддзяленне пажылых станаў. Знаходжу пакой загадкава. Нерашуча ўваходжу. За сталом сядзела жанчына гадоў сарака, з шэрымі вачыма і светлымі валасамі. На ейным твары не было ні грама касметыкі, пазногці акуратна састрыжаны і не пафарбаваны

як выслухоўваць кожнага быў для яе прызначаннем, а не штодзённай працай. Толькі ў той марозны зімовы дзень я зразумела, як далёка загнала саму сябе, заблыталася ў ненажэрнай пашчы абставін, якія, аб'яднаўшыся, настойліва вялі да вар'яцтва. І, пэўна, давялі б, калі б я не трапіла ў гэты чужоўны аранжавы дом. То быў адзіны момант у жыцці, калі я не саромелася сваіх слёз. Здаецца, Наталля Сяргеўна сказала тады, што гэта нармальна — плакаць. Так лягчэй. І мая дурная звычка — калі пачынаю плакаць з-за аднаго, то ўспамінаю і старыя крыўды — сыграла станоўчую ролю: я прааналізавала ўсё сваё кароткае, але багатае на пакуты жыццё. Мне было не сорамна спавядацца чужому чалавеку. Толькі саму сябе зрабілася шкада. Першы раз па-сапраўднаму шкада.

Размова скончана. Галоўнае высветлена. Я маглі гадзінамі распавядаць пра свой лёс, але тут прыйшла медсястра. Мяне размеркавалі ў палату нумар 12 (*Гэта добра ці не?*). Спачатку трошкі фармальнасцей: пасядзець на медпосце, пакуль запоўняць нейкія бланкі. Памятаю, медсястра запытала, ці замужняя я, ды с такім спачуваннем, быццам толькі муж і мог мяне пакрыўдзіць, давесці да псіхушкі. «Не, мне яшчэ вучыцца доўга», — адказваю амаль спакойна.

Дык вось якая яна — палата. Восем ложкаў. Адзін, не заняты, чакае мяне. Каля сцяны — шафа. Насупраць дзвярэй — стол. Каля кожнага ложка свой табурэт і тумбачка. На верхняй частцы дзвярэй, там дзе шкло, — снегавік, намалеваны фарбамі, і трошкі рознакаляровага дожджыку (*Што ж, напэўна, і тут людзі радуюцца надыходзячому Новому году*).

SEX-БАЛАСЫ

БЫЦЬ ТЫМ, КІМ ПРЫЗНАЧАНА ПРЫРОДАЙ

...Адчуваю, пагаварыць на гэтую тэму трэба зараз, не адкладваючы на далёкае «потым». Бо з гэтым «потым» у грамадстве, магчыма, уступіць у сілу якая-небудзь «паліткарэктнасць» (шчыра спадзяюся, гэтага ў нас не будзе), калі тое, што сёння нельга, заўтра — будзе дазволена. Я пра простыя рэчы. Гэта калі чалавек, народжаны мужчынам, павінен адпавядаць свайму полу прынамсі знешне. Хто нарадзіўся прадстаўніцай прыгожай паловы чалавецтва, адпаведна, таксама. Не-не, я не пра «асаблівыя» «медыцынскія» выпадкі. Калі прырода памылілася, такім людзям трэба толькі паспачуваць, бо іх знешнасць і ўнутранае «я» не супадаюць. А вось калі дзяўчаты свядома (?) імкнуцца набыць нейкі брутальны мужчынскі вобраз... Але асабліва мяне яшчэ больш засмучае, калі хлопцы становяцца падобнымі на дзяўчат...

...Дагэтуль вельмі добра памятаю, як у восьмым класе тагачаснай савецкай школы на ўрок мог зайсці дырэктар і, падышоўшы да «камчадалаў» на апошняй парце, падняць іх за доўгія пасмы з пытаннем: «А гэта ў нас што за «Бітлз»? Вядома, гаворка была пра прычоску — пра доўгія валасы ў хлопцаў. Якія доўгія, так, да плячэй... У сёмым класе настаўнік матэматыкі мог выклікаць да дошкі падчас урока з паўтузіна хлопцаў, як правіла, з навакольных вёсак, і сваім трубным голасам на ўвесь клас спытаць: «Вам што, капець даць і адправіць у цырульню?» Ну, крыху даўгаватыя валасы. Як той казаў, было прынята «стрыгчы» ўсіх пад адзін грабянец. Тут я апошняе слова ў двукоссе не паставіў свядома, бо ў нашым выпадку так і было: вылучацца нават знешнасцю не было прынята, усе павінны былі быць калі не аднолькавымі, дык падобнымі...

Фота Надзеі БУЖАН.

Што далёка хадзіць: ваш пакарны слуга некалі меў валасы даўжынёй да «пятай кропкі». Вылучыцца найперш менавіта за кошт сваёй знешнасці думак ніколі не было. Папросту так было камфортна.

Цалкам разумею, што ступіў на небяспечную «сцэжку» размоў пра моду: што сто, што дзвесце гадоў таму старэйшае пакаленне гаварыла пра разбэшчанасць маладзейшага. Толькі тады цяжка было ўявіць, што хлопец выйдзе ў свет у жаночай сукенцы, праўда? А ў нас, пісалі, летась хлопец выйшаў атрымліваць дыплом па заканчэнні ВНУ менавіта ў ёй... Прыкол, вядома: мабыць, паспрачаўся... Цяпер у нас з'явіліся «моднікі», якія ўпадабалі насіць «жаночыя сумкі». Сам такіх некалькі разоў бачыў у вагонах метро.

Стаяць двое, апранутыя аднолькава (у стылі «ўнісекс»), у абодвух у руках — практычна падобныя «тыя самыя» сумкі. Хлопца ад дзяўчыны можна адрозніць хіба толькі па барадзе... Тут, падаецца, дарэчы будзе прыгадаць «барадаты» анекдот часоў «хіпі». «Здароў, Міша. Нешта ты выглядаеш не вельмі... А як Маша?» — «Я — Маша»... Пра чырвоныя макасіны на мужчынах увогуле маўчу... Ведаецца пра гэта? Пачыналася ўсё, быццам як той жа прыкол, а зараз, глядзіш, новы трэнд атрымліваецца... Прычым, усё вышэйагучанае — на фоне вузкіх штонікаў-«дудачак», якія асабіста мне нагадваюць сподню бязлізну. Пабачыш такога, так і хочацца папрасіць: ты або штаны нармальныя апрані, або шчаціне пагалі.

Напэўна, гэтыя прадстаўнікі цяперашняй моладзі думаюць, як і мы некалі, што супраць чагосьці пратэстуюць... Супраць «шэрай» большасці, кансерватызму ў поглядах. Магчыма, яно так і ёсць. Толькі мне чамусьці ў галаву з гэтай нагоды прыходзяць словы Уладзіміра Высоцкага: «Эх, ребяты, усё не так, усё не так, ребяты... Сённяшнія «пратэстанты» сталі закладнікамі моды: што заканадаўцы дыктуюць, тое яны і падтрымліваюць. І ў неўпрыкмет за гэтым замест стылю «ўнісекс» з'яўляецца чалавек «ўнісекс», калі не сказаць горш. Ведаецца, што мужчыны-модэлі ўжо дэ-фільвалі ў... вясельных жаночых сукенках. З усёй сваёй брутальнасцю... Што з'явілася новая «мода»: высокі абцас на мужчынскіх туфлях, якія ў маім разуменні можна толькі жаночымі назваць...

Што да дзяўчат... Вось што асабіста мяне найперш уражвае? Колькі часу таму з'явілася ў нашай прыгожай паловы чалавецтва мода на тату. Напачатку — нявінная. Ну, там матылька невялікага ці яшчарку-змеяку на шчыкалатцы ці некалькі «ніжэй спіны» набіць, памятаецца? Да таго часу адносіцца анекдоты кшталту «Васьмікласніца Света Іванова, якая без дазволу бацькоў зрабіла татуіроўку, атрымала рэзменем ніжэй матылька». Далей — болей. «Вы ўяўляеце, колькі гадоў праз сорак будзе вакол нас бабоек з татуіроўкамі?» А цяпер што? Раней па татуіроўках можна было беспамылкова вылічыць чалавека, які пабываў у «месцах не вельмі аддаленых»... Ідзеш, напрыклад, па праспекце, а наперадзе цябе дзяўчына, у якой уся шыя ці рука, нага (гэта тое, што навідавоку) пакрыта тату. Ну, няхай, не ва ўсіх гэта сапраўдная татуіроўка (ёсць падабенства, што знікае праз пэўны час), не на ўсё жыццё малюнак, але ўражанне, што перад табой сапраўдная «зэка пятроўна», што толькі «адкінула» з зоны. Хіба толькі без «купалоў». Якая ўжо там жаночасць...

...Можна было б і далей працягваць, толькі, мяркую, чытанцы пазіцыю аўтара і так зразумелі. Папросту хацелася б аднаго: каб дзяўчына выглядала дзяўчынай, а хлопец — хлопцам. Таму што мы розныя, і гэта правільна. Так задумана прыродай. Калі ж будзе інакш... Закончу зноў жа словамі Уладзіміра Высоцкага: «Пусть впереди большие перемены, я это никогда не люблю».

Кастусь ХАЦЕЛАЎ-ЗМАГЕЛАЎ.

Скарбы ў шафе

ХЭНДМЭЙД У СТЫЛІ «РЭТРА»

Памятаеце татальную моду на угі — аўстралійскія мяккія боцікі, у якіх нашы смелыя паненкі рассякалі па гурбах снегу і скакалі цераз лужыны? А можа, у глыбінях вашай шафы ляжыць нешта больш рырытэтнае? Напрыклад, джынсы-клэш са стразамі на кішэнях, велізарная куртка з кавалкаў тканіны або футболка, якая ледзь-ледзь прыкрывае пупок. А як вы ставіцеся да значкоў з Брытні Спірс ці Пакэмонамі? Сёння падобных яркіх дэталю не менш. Што, цікава, будзе захоўвацца на дне шафы яшчэ праз дзесяць гадоў?

Рамантыка і загадкавасць

Калі мінулым летам чарговым маст-хэвам (ад англ. Must have — трэба мець абавязкова) для кожнай паважачай сябе модніцы стала **шыфонавая спадніца** да падлогі, узровень негатыву ад бабоек каля пад'ездаў упаў: да даўжынні прычэпіцца ўжо не атрымлівалася ніяк. А вось незадаволенасць прадстаўнікоў мужчынскага полу, наадварот, рэзка вырасла. І маладыя хлопцы, і дарослыя мужчыны ў інтэрнэце ў адзін голас абураліся: «Вярніце міні!» Чакалі, маўляў, лета, спадзяваліся налюбавацца на прыгожыя дзявочыя ножкі, а тут такія здзекі з боку жаночага полу!

«Ведаю, гэта дадае дзяўчыне жаночасці, мяккасці. Але ж калі ў гэтай спадніцы, раз-праз спатыкаючыся, ходзіць кожная другая... Бачыць ужо не хочацца!» — выказаўся Віталь Спадранка, студэнт БДУІР.

...і ногі «ад вушэй»

Мода — дама супярэчліва. Адно дзяўчыны ходзяць у доўгіх спадніцах, а іншыя дэманструюць ногі, апранаючы такія **кароткія шорты**, што з іх наперадзе **выглядваюць... кішэні**. І калі першае — рамантыка, другое — ужо сапраўдны «нефармат». Дзяўчатам падабаецца нестандартнасць і прастата (зробіць такія шорты з джынсаў — адна хвіліна, патрабуюцца толькі нажніцы), а юнакам... зноў радасць.

Дарэчы, смешную гісторыю пра шорты з кішэнямі распавяла Аліна Пятрова, дзесяцікласніца: «Мая сяброўка вырашыла зрабіць сабе такія шорты з джынсаў. Маўляў, надакучылі, няхай будуць шорты. Схапіла нажніцы, давай рэзаць, а як скончыла — узялася за галаву: не паглядзела, з якой тканіны ў яе «брутальных» шортах кішэні зроблены. А там чырвоныя «сэрцы» на ружовым фоне. Прышлося і іх адрэзаць».

З «торцікам» у вушках

Дзяўчаты смела адкладаюць у бок стразы і банцікі: у моду ўвайшлі **самаробныя ўпрыгажэнні** з пластыку і дробнай фурнітуры, якую камбінуюць часам яшчэ як арыгінальна. У выглядзе чаго толькі не робяць завушніцы, каралі і бранзалеты! У дзявочых вушах боўтаюцца штучныя неверагодна рэ-

лістычныя кветкі, кавалачкі тартоў, садавіна, мініяцюры прадметы паўсядзённага жыцця, героі мультфільмаў і нават выявы «зорак».

Навучыцца рабіць падобныя ўпрыгажэнні, дарэчы, вельмі проста, ды і матэрыялы не каштуюць вялікіх грошай.

Яна Лашук, студэнтка БДЭУ: «Хэндмэйд для мяне — і праца, і хобі. Адночы я ўбачыла ў інтэрнэце артыкул пра тое, як рабіць ўпрыгажэнні з палімернай гліны. З гэтага ўсё і пачалося. Зараз я — афіцыйна зарэгістраваны рамеснік, працую з рознымі матэрыяламі, абсалютна легальна зарабляю грошы сваім хобі. У Мінску многія дзяўчатыносяць маю біжутэрыю. Хіба гэта не выдатна?»

Асаблівы шык, калі на святарах — арнамент з аленьямі. Кажуць, адганяе злых духаў.

Фенечкі для «братоў»

Прэч правільны! Зноў у модзе свабодны стыль з налётам «этна» і **фенечкі**, фенечкі, цэлыя гронкі фенечак — што на мужчынскіх, што на жаночых руках. Юнакі апранаюцца ў кашулі з яркімі малюнкамі, дзяўчыны перацягваюць лоб шнурком, распускаюць валасы і разгульваюць у пышных «цыганскіх» спадніцах. А заадно зноўку (або ўпершыню) вучацца вязаць знакамітыя «бранзалеты дружбы» сваім «братам»: існуе меркаванне, што мужчынскія рукі для такой тонкай працы не прыстасаваны.

Аўтар сама вельмі любіць фенечкі. На правай руцэ — сем, на левай — чатыры. І яшчэ штук дваццаць «маіх» у сяброў.

«Бабуліна радасць»

Узімку нарэшце і ў бабулі, якой толькі дай «папстрыкаць» спіцамі, была «хвіліна славы». Успомнілася схема вязання шапкі «бурацінкі», у якой любімыя ўнукі бегалі ў дзіцячы садок. Галоўная дэталю што ў яе, што ў шапак, якія былі ў модзе апошняй зімой, — велізарны пампон. За звязанымі «косамі» і «каласамі» творами мастацтва ў чаргу выстройваюцца не толькі ўнукі, але і іх сябры: ледзь не кожны другі падлетак гэтую зіму правёў у аб'ёмнай шапцы з пампонам.

Фота Марыны БЕГУНКОБАЙ.

Ну а што ўжо казаць пра светары родам з васьмідзясятых гадоў мінулага стагоддзя, мода на якія расту паўсюдзілася ўжо не толькі сярод хіпстараў, але і паўсюдна! Асаблівы шык, калі на святарах — **арнамент з аленьямі**. Кажуць, адганяе злых духаў.

«Бачылі ў кіно стандартны сюжэт, калі маці ці бабуля на Каляды дорыць сыну світар з алёнам, а той саромецца яго насіць? Можа, гэта і было смешна колькі гадоў таму, але зараз мне такое адзённае вельмі падабаецца. Не толькі модна, але і вельмі ўтульна. Ды і дзяўчатам падабаецца — гавораць, гэта лепш, чым калі хлопцы ў расцягнутых таўстоўках ходзяць», — лічыць адзінаццацікласнік Антон Лычкоў.

Кананічнае «паляванне» на жывёл, дарэчы, таксама ў пашане: праўда, палююць не на шкуры, а на выявы. Акрамя ўжо названага алёна, у лідары выбіліся **совы і ваўкі**. Яны — усюды: на футболках, торбах і паліто, на завушніцах і падвесках у дзяўчат, у татуіроўках.

Прасоўваем вінтаж

Палюе сёння моладзь не на джынсы-«варонкі», а, напрыклад, на старыя дзядулевы **акулары ў велізарнай рагавой аправе**. Тыя з безнадзейна старых пераўтварыліся ў модныя. Не дзіва: купіць такія ж фірменныя — дарагавата.

На крадзяжы дзедавых акулары ў эксплуатацыі бабулінай працы ніхто спыняцца не мае намеру. Наступны пункт — растрыбушыць старыя скарбы ў шафах! Тут ужо пацешацца запаслівыя бацькі: квяцістая тканіна яшчэ з мацінага «пасагу» пойдзе на модныя **кашулі і сукенкі ў кветачку**, а тата, калі пашанцуе, ахвяруе сваю любую **«касуху» ў шыпах з часоў бурнай маладосці**.

«Гэта добра, што мода паўтараецца. Людзям не трэба ўвесь час вынаходзіць нешта новае, заўсёды яшчэ і нешта старое знойдзецца, — лічыць Яна Бураўкіна, студэнтка філфака БДУ. — Я б на гэтыя кветачкі пяць гадоў таму і не паглядзела, а зараз яны падаюцца мне сапраўды прыгожымі, і я не думаю, што змяняць сваё меркаванне. Мода зараз змяняецца ў лепшы бок, як мне падаецца».

Авангард ад сур'эзных моднікаў

На дэсерт — нешта зусім незвычайнае! Напэўна, вы хоць раз ужо азіраліся, убачыўшы на вуліцы **юнака з сумкай**, якая вельмі нагадвае жаночую. Калі побач з ім не назіраецца дзяўчыны, у якой ён мог бы гэту сумку ўзяць, каб паднесці, вы дэкладна сур'эзлі ўжо не першага ў нашых краях сур'эзнага модніка. Мода на «паўжаночыя» сумкі прыйшла з Еўропы і хутка заваёўвае папулярнасць нават у старшакласнікаў, не кажучы ўжо пра студэнтаў. Вось што кажа Андрэй Вельчын, першакурснік, уладальнік нават некалькіх такіх сумак: «Мне пашанцавала: у штотдзённым коле зносіў у мяне пераважна моладзь, яны ўсё разумеюць. Але вось дарослыя, асабліва пенсіянеры... Чаго я толькі не наслухаўся! «Да дзяўчынкі падобны» — самае нявіннае. І ўсё таму, што я лічу, што гэта — прыгожа. Гэта не парушае ніякіх маральных нормаў. Чаму нельга? Спадзяюся, на вуліцах з кожным годам будзе з'яўляцца ўсё больш і больш хлопцаў, якія сочаць за сабой. Можа, тады людзі зразумеюць, што гэта нармальна». І сапраўды, хто сказаў, што пагоня за «трэндам» — прэрагатыва выключна жанчын?

Кацярына ЖОРВА.

ЧЫРВОНКА
Чырвоная змена

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ №12
ад 19 лютага 2009 года выдадзена

Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.
Заснавальнікі газеты — установа «Рэдакцыя газеты «Звязда»;
грамадскае аб'яднанне «Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі».

Галоўны рэдактар
КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

Адказны за выпуск — намеснік галоўнага рэдактара Наталля КАРПЕНКА.

Адрас рэдакцыі:
220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.

Кантактны тэлефон: 292 44 12.
e-mail: posts@tut.by; info@zvyzda.minsk.by

Газета адрэдавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку».

ЛД №02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013,
г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 23.538.

Нумар падпісаны ў 19.30 24.07.2013 г.

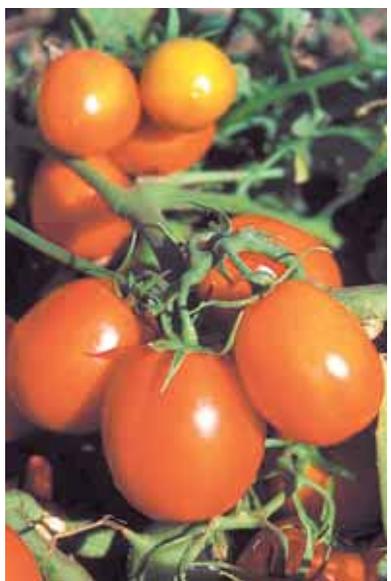

ЯК ДАПАМАГЧЫ ЎРАДЖАЮ

Можна, вядома, сесці склаўшы рукі і чакаць. Але ўсё ж значна больш разумна дапамагчы свайму ўраджаю атрымацца больш важным і смачным.

Таматныя тонкасці

Засуха, дажджы або халаднаватае надвор'е — аб'ектыўныя прычыны прыпынення росту кустоў таматаў. Не спяшайцеся падкармливаць іх сыпкімі ўгнаеннямі, больш карысным для іх будзе апыркванне мінеральнымі ўгнаеннямі з асноўнымі пажыўнымі рэчывамі. Іх канцэнтрацыя

павінна быць 50-100 г на 10 л вады (раствор мачавіны — да 30 г). Калі ж вы заўважылі жоўтыя плямы на паверхні лісця і цёмны налет знізу, то пасланы пакутуюць на кладаспары-ёз — недахоп медзі і марганцу.

У жніўні дапамагаем спець таматам, выдаляючы пасынкi, якія з'явіліся. Верхавіны ўсіх памідорных парасткаў, на якіх ёсць плады, таксама варта выдаляць. Новыя суквецці дарэчы будзе зрэзаць, пакінуўшы над верхняй сфарміраванай гронкай два лісты. У такіх дзеяннях ёсць сэнс: абноўленыя расліны накіроўваюць усю сваю сілу на даспяванне ўраджаю на пакінутых парастках. Нізкарослым гатункам памідораў спатрэбяцца падпоркі з драўляных «рагацін», усталяваныя так, каб плоду даставалася як мага больш сонца.

У дачыненні да высакарослых кустоў таксама можна распачаць дадатковыя захады для паскарэння даспявання ўраджаю — не пашкодзваючы сцябла, акуратна павярнуць плады да сонца.

Агурочныя агледзіны

Калі заўважыце, што агурочныя верхавіны шырэй, чым іх асновы, падкарміце расліны вадкім калійным угнаеннем (пачак ад запалак на вядро вады) або попелам (на вядро вады будзе дастаткова 1 шклянкі). Ubачыце ў сваіх агурочкаў «востранькія» верхавіны — ведаце, ім не хапае азоту. Падкарміце расліны аміячнай салетрай (25 г на 10 л вады).

Для прафілактыкі фітафторы пратыкаем кавалачкам тонкага меднага дроту сцёблы таматаў блізка ад зямлі і загінаем канцамі ўніз. Вада, паднімаючыся ад каранёў, разносіць па расліне іоны медзі, якія стрымліваюць развіццё захворвання.

Капусны момант

Плады пераборлівай прыгажуні спеюць вельмі нераўнамерна, па гэтай прычыне збіраюць іх выбарчана. Галоўнае — не дапусціць перарастання. Калі памер і шчыльнасць галовак адпавядаюць гатункавым прыкметам, квяцістая капуста да ўборкі гатовая.

Цыбуля-часнок

Калі ліставая частка раслін пажоўкла і палегла на зямлю — гэта сігнал да спынення паліва. «Штучная засуха» на працягу 2-3 тыдняў да збору ўраджаю прадухіляе з'яўленне дадатковых карэньчыкаў, патрэбных раслінам для зімоўкі ў грунце. Паскорыць даспяванне цыбулі і часнаку вы можаце, вызваліўшы ад зямлі верхнюю частку цыбулін.

Рыхтуем парэчкі

Самы час ствараць спрыяльныя ўмовы для закладкі якасных пупышак пад наступны ўраджай ягад чорнай і чырвонай парэчкі. Дзеянні спатрэбяцца простыя: не марудзьце са зборам сёлетняга ўраджаю.

Вінаградныя страсці

Італьянскія вінаградары рэкамендуюць выдаляць лісце, якое засланяе ад сонца вінаградныя гронкі — так ягадкі будуць больш сакавітымі. Для лепшага іх выспявання апырскайце вінаград раствором плантафолу (25 г на 10 л вады).

САКРЭТЫ САДАВОДАЎ

У ліпені ў пладовых дрэў і ягадных кустоў спыняецца рост парасткаў і пачынаецца закладка пладовых пупышак для ўраджаю будучага года. Калі не хочаце ў наступным годзе застацца без пладоў, скарыстайцеся наступнымі парадкамі.

Каб пладовых пупышак закладвалася больш, трэба ўнесці дадатковую дозу ўгнаенняў, асабліва азотных. Калі ў раслін у ліпені спыняецца ці слабее рост парасткаў, афарбоўка лісця становіцца бледна-зялёнай або жаўтлява-зялёнай, падкарміце іх аміячнай салетрай (12-15 г на 1 кв.м) або мачавінай (9-13 г на 1 кв.м).

Калі глеба ў садзе зарасла пустазеллем або залужана, майце на ўвазе, што трава паглынае ўсе даступныя (у першую чаргу азотныя) злучэнні. У гэтым выпадку

перад унясеннем азотных угнаенняў знішчыце пустазелле або вызваліце ад залужэння прыствольныя кругі. Памятайце, што нельга перавышаць рэкаменданую дозу ўгнаенняў, бо лішак азоту можа выклікаць другасны рост парасткаў і, як вынік, дрэнную падрыхтоўку да зімы.

У ліпені рэкамендуецца правесці пазакаранёвую

(па лісці) падкормку раслін калійнымі ўгнаеннямі (50-100 г на 10 л вады). Гэта палепшыць фотасінтэз у лісці, асабліва ў тых дрэў і кустоў, якія сёлета закла-лі багаты ўраджай.

Ва ўраджайныя гады шмат пажыўных рэчываў выдаткоўваецца на харчаванне залішняй колькасці пладоў, з-за чаго ў дрэў не застаецца сіл на фарміра-

ванне кветкавых пупышак пад ураджай наступнага года. Гэта можна выправіць, уручную прарэзціўшы завязі.

Высокі і якасны ўраджай пладоў і ягад налета немагчымы без барацьбы з хваробамі і шкоднікамі. Таму своечасова праводзьце прафілактычныя апыркванні, накладвайце на штамбы лоўчыя паясы, выразаіце галіны з гнёздамі кольчатага шаўкапрада і баярышніцы, залатагузкі, стрэсвайце шкоднікаў на падсцілку і знішчайце.

Парада. Перад падкормкай азотнымі ўгнаеннямі ўважліва агледзьце расліны — не заўсёды светла-зялёная афарбоўка лісця з'яўляецца прычынай недахопу гэтага элемента. Такая ж карціна можа назірацца і пры пашкоджанні лісця тлэй або кляшчом, а таксама ў выніку недахопу вільгаці або пашкодвання паршой.

■ Запрашальнік

САМУЮ ВЯЛІКУЮ ЮШКУ ЗВАРАЦЬ НА МАГІЛЁЎШЧЫНЕ

25—28 ліпеня ў вёсцы Грудзічына Быхаўскага раёна Магілёўскай вобласці на IV Міжнародным музычна-спартыўным свяце «Вялікая бардыбалка» будзе зварана самая вялікая юшка. Удзельнікі гэтай падзеі разлічваюць такім чынам трапіць у Кнігу рэкордаў Гінеса. Фартухі і іншую атрыбутыку прадаставіць генеральны партнёр свята ААТ «Магатэкс». Генеральны дырэктар прадпрыемства Віктар Маціевіч мяркуе, што такія мерапрыемствы ствараюць выдатны імідж Магілёўскай вобласці.

Мяркуецца, што каля 2,5 тысячы гасцей стануць сведкамі конкурсу праграмы з удзелам артыстараў песні, адкрытага чэмпіянату Беларусі

па гатаванні «чыгірын-скай юшкі», канцэртнай праграмы з удзелам артыстаў Дома культуры тага чэмпіянату Беларусі

вых праектаў — джазавы канцэрт, майстар-класы, на якіх навучаць правільна парыцца і рабіць розныя віды масажу, а таксама па тэхналогіі будаўніцтва лазні, вязанні венікаў, водарнай і фітатэрапіі ад лепшых парыльшчыкаў Беларусі, Расіі і Украіны. Запланавана і шоу-праграма «Жанчыны на рыбалцы» — з конкурсам па кулінарыі і дэфіле. Для дзяцей — пляцоўка з забаўляльнай праграмай. Акрамя таго, водныя

экспедыцыі на Востраў каханья, катанне на конях, мабільны цір і кінатэатр, горад майстроў, фотопленэр, феерверк, выязны гандаль.

Пражыванне ўдзельнікаў будзе арганізавана ў палатачным лагеры на беразе вадасховішча, а для тых, хто аддае перавагу больш камфортным умовам — на мясцовых базах адпачынку і аграсядзібах вёскі Грудзічына.

Святлана БАРЫСЕНКА

ПА ПРЫНЦЫПЕ САЛОНАЎ

Універмаг «Беларусь» прапануе бацькам не адкладваць на апошнія дні набыццё тавараў да школьнага сезона. Тым больш што рабіць пакупкі ў адной з найстарэйшых і паважаных гандлёвых устаноў сталіцы становіцца ўсё зручней. У сваё 35-годдзе гандлёвае камунальнае ўнітарнае прадпрыемства «Універмаг «Беларусь» вырашыла сур'ёзна пераўзброіцца.

Фота Надзеі БУЖАН.

Паводле слоў дырэктара ўнівермага «Беларусь» Мікалая МЯТЛІЦКАГА, поўнасю ўжо ўведзены ў эксплуатацыю новы эскалатары — бясшумны і энергазберагальны. Працягваюцца работы па адначасовым рамоне падлогі, столі, замене гандлёвага абсталявання, пераходзе ўнівермага на самаабслугоўванне, для чаго на ўсіх чатырох паверхах будуць працаваць не дробныя секцыі, а аб'яднаныя салоны.

На першым паверсе ўжо функцыянуе пашыраная секцыя металічнага, шклянога і фарфоравага посуду, пераход на самаабслугоўванне ў якой фактычна ў першыя месяцы работы павялічыў таваразварот на 30 працэнтаў. Па тым жа прынцыпе была створана і секцыя парфумы. У хуткім часе перамены на першым паверсе завершацца адкрыццём салона бытавой тэхнікі. Тут таксама замяняюць падлогу, гандлёвае абсталяванне, асвятленне.

На другім паверсе ўжо функцыянуе аб'яднаная секцыя канцтавараў і цацак. Па прынцыпе адзіных комплексаў з'явіцца мужчынскі і жаночы салоны, дзе можна будзе набыць усё — ад шкарпэтак і калготак да вопраткі і абутку.

На чацвёртым жа паверсе за кошт складскіх памяшканняў павялічылася гандлёвая плошча, і цяпер тут можна бачыць секцыю дываноў, бар з новым абсталяваннем у стылістыцы старога Мінска.

Змяніўся не толькі бар, але і сталовая ўнівермага, дадатковы ўваход у якую з боку гандлёвай залы зрабіў яе даступнай для ўсіх наведнікаў. Утульная, цёплая абедзенная зала і шырокі асартымент страў з прыемнымі цэнамі гарантуюць кожнаму добры настрой.

Застаецца нагадаць, што летам універмаг працуе з 9.00 да 22.00, у нядзелю і святочныя дні — з 10.00 да 20.00.

Святлана БАРЫСЕНКА.

Віншую шанюўных калег, а таксама ўсіх патэнцыйных пакупнікоў з прафесійным святам — Днём работнікаў гандлю!

Самім гандлёвым работнікам зычу як мага больш добрых і пастаянных пакупнікоў, заўсёды добрай выручкі і выдатнага настрою. Няхай у вашым жыцці пануюць згода, узаемаразуменне, любоў і ўдача. Пакупнікам шчыра жадаю як мага больш прыемных сустрэч з ветлівымі прадстаўнікамі гандлю і ўдалых пакутак. Радуйце запланаванымі і нечаканымі падарункамі сябе, сваіх блізкіх і калег. Запрашаю ўсіх мінчан і гасцей сталіцы ў наш абноўлены ўнівермаг «Беларусь», які за доўгі час працы заслужыў адметную рэпутацыю і заўсёды ганарыўся шырокім асартыmentам харчовых і нехарчовых тавараў! Калі ласка, завітайце да нас і адзначце гэтакія свята разам з намі!

З павагай, дырэктар ГКУП «Універмаг «Беларусь»
УНП 100098469
Мікалай МЯТЛІЦКІ.

Віншваем нашага старшыню Сяргея Яўгенавіча ШЭЛЬПУКА з днём нараджэння. Няхай ураджайная ніва, дабрабыт у вашым утульным доме ды трывалае здароўе спадарожнічаюць у вашым жыцці, а заадно ствараюць цудоўны настрой і спрыяльныя ўмовы для шчодрага даўгалецтва вам, вашай сям'і і родзічам, гэта значыць, усім вяскоўцам, якія жывуць і рупліва працуюць на прыбужскай зямлі.

Адміністрацыя і прафкам ААТ «АграТурна» Камянецкага раёна.

Утерянный представителем Белгосстраха по Партизанскому району г. Минска бланк страхового полиса по обязательному страхованию гражданской ответственности владельцев транспортных средств на территории государств-членов системы «Зеленая карта» серии ВУ/01 № 8903059 считать недействительным.

УНП 101883943

Утерянный бланк строгой отчетности «Страховой полис Добровольное страхование наземных транспортных средств» формы 2РП серии ТС в количестве 4-х штук с № 42994 по № 42997, «страховой полис Добровольное страхование сельскохозяйственной техники» формы 2РП серии БТН в количестве 1 штуки № 2595 Представительства Белгосстраха по Минскому району считать недействительным.

УНП 600013344

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

ЗАО «Центр промышленной оценки» (организатор аукциона) по поручению Логойского райпо (продавец) проводит повторный открытый аукцион по продаже здания магазина № 42 «Сувениры», инвентарный номер: 601/С-13149, об. пл. 289,3 кв.м, расположенного по адресу: Республика Беларусь, Минская обл., Логойский р-н, Гайненский с/с, МЗ, 53 км, 1* (магистраль М3 соединяет Минск с Витебском. Дорога начинается от пересечения Логойского тракта с Минской кольцевой автомобильной дорогой М9 и следует на северо-восток, минуя Силичи, Логойск, Лепель, Бешенковичи, до Витебска, соединяясь с Зеленогурской улицей). Начальная цена с НДС – 464 000 000 бел.руб. Площадь земельного участка – 0,0698 га (предоставлен продавцу на праве постоянного пользования для обслуживания здания магазина). Задаток 10% от начальной цены перечисляется: резидентами РБ на р/с № 3012343260010; нерезидентами РБ в валютном эквиваленте по курсу Нацбанка РБ на дату платежа на в/с: в долларах США (USD) – 3012343265044; в российских рублях (RUB) – 3012343265028; в отделении № 507 г. Минска ОАО «Белинвестбанк», БИК 153001739, УНП 191021390, получатель платежа ЗАО «Центр промышленной оценки». Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 5 (пяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за объект производится в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи. Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, а также определения лица, выигравшего аукцион, оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by. Предыдущее извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» от 11.04.2013. Аукцион состоится 27.08.2013 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис. 1703, пом. 5. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 26.08.2013 до 17.00 по указанному адресу.

Тел.: +375 17 280 36 37; 8029 183 69 71.

УЗДЕНСКИЙ РАЙОННЫЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ 27 августа 2013 года по адресу г. Узда, ул. Советская, 22, кабинет 309 (3-й этаж) в 10-00 проводит аукцион по продаже в частную собственность земельных участков для строительства жилых домов.

На аукционные торги по продаже в частную собственность земельных участков для строительства жилых домов выставляются следующие участки с начальной ценой:

№ лота	Продавец	Местонахождение участка	S (га)	Кадастровый номер	Начальная цена (бел. руб.)	Расходы по подготовке (кроме расходов на публикацию извещения) (бел. рублей)
Лот №1	агродорожок Озеро, Озерский с/Совет	аг. Озеро, ул. Аэродромная, уч. №8	0,1500	625682508601000669	60 000 000	3 911 417
Лот №2	агродорожок Озеро, Озерский с/Совет	аг. Озеро, ул. Луговая, уч. №16	0,1500	625682508601000703	60 000 000	3 911 417
Лот №3	Дещенский с/Совет	д. Рябиновка, ул. Рябиновая, уч. №3	0,1500	625680211801000073	25 000 000	4 561 510
Лот №4	Дещенский с/Совет	аг. Дещенка, ул. Молодежная, уч. №11	0,148	625680204501000307	40 000 000	4 241 510

Целевое назначение участков – для строительства жилого дома.

Ко всем участкам, кроме д. Рябиновка имеется асфальтированный подъезд, к участкам в аг. Озеро – возможность подключения к водоснабжению.

Задаток в размере 10 процентов от начальной цены земельного участка перечисляется путем безналичных расчетов платежным поручением (квитанцией) на счет 3602631002503 финансового отдела Узденского райисполкома в ЦБУ №625 филиала №500 Минского управления ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Узда, МФО 153001601, УНП 600203994, код платежа на право заключения договоров аренды 04002, код платежа по продаже земельных участков в частную собственность 04901. Граждане, индивидуальные предприниматели и юридические лица, желающие участвовать в аукционе в отношении нескольких земельных участков, вносят задатки в размере, установленном для каждого из этих земельных участков.

Заявления на участие в аукционе с необходимыми документами принимаются по адресу: г. Узда, ул. Советская, 22, кабинет 204, с 8-00 до 17-00 по рабочим дням с 26 июля по 21 августа 2013 года включительно.

Заключительная регистрация – с 9.00 до 9.55 в день проведения аукциона.

Участники аукциона должны представить следующие документы:

заявление на участие в аукционе с указанием кадастровых номеров и адресов земельных участков; заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка.

При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан, индивидуальных предпринимателей и юридических лиц представляют документ, удостоверяющий личность.

Аукцион состоится по каждому лоту при наличии не менее двух участников. Оплата победителем за предмет аукциона производится разовым платежом путем безналичных расчетов.

Победителю за предмет аукциона необходимо произвести возмещение фактических расходов по организации и проведению аукциона и подготовке документации для его проведения.

Участники аукциона предварительно могут ознакомиться с земельными участками, которые предлагаются для продажи на аукционе путем выезда к месту нахождения этих участков.

Более подробная информация об аукционах, условиях участия размещена на официальном сайте Узденского районного исполнительного комитета: www.uzda.minsk-region.by, либо по телефонам (801718) 65404, 54705, 56069.

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 июля 2013 г.

ОАО «Евроторгинвестбанк»

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт пояснительной записки	на 01.07.2013 г.	на 01.07.2012 г.
1	2	3	4	5	6
1	АКТИВЫ				
2	Денежные средства	1101		7 587,4	2 385,0
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102			
4	Средства в Национальном банке	1103		7 686,6	3 647,4
5	Средства в банках	1104		30 331,3	13 388,6
6	Ценные бумаги	1105		17 121,2	375,9
7	Кредиты клиентам	1106		118 490,4	12 669,0
8	Производные финансовые активы	1107			
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108		-	-
10	Основные средства и нематериальные активы	1109		6 805,3	1 873,9
11	Имущество, предназначенное для продажи	1110			
12	Прочие активы	1111		2 883,1	2 014,7
13	ИТОГО активы	11		190 905,3	36 354,5
14	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА				
15	Средства Национального банка	1201		-	-
16	Средства банков	1202		51 713,8	21,7
17	Средства клиентов	1203		51 120,7	3 764,1
18	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204		10 176,3	-
19	Производные финансовые обязательства	1205			
20	Прочие обязательства	1206		3 018,7	140,1
21	ВСЕГО обязательства	120		116 029,5	3 925,9
22	КАПИТАЛ				
23	Уставный фонд	1211		64 924,4	27 874,4
24	Эмиссионный доход	1212		-	-
25	Резервный фонд	1213		4 169,4	1 439,2
26	Фонд переоценки статей баланса	1214		1 701,5	1 483,9
27	Накопленная прибыль	1215		4 080,5	1 631,1
28	ВСЕГО капитал	121		74 875,8	32 428,6
29	ИТОГО обязательства и капитал	12		190 905,3	36 354,5

ОТЧЕТ ПРИБЫЛИ И УБЫТКАХ на 01 июля 2013 г.

ОАО «Евроторгинвестбанк»

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт пояснительной записки	на 01.07.2013 г.	на 01.07.2012 г.
1	2	3	4	5	6
1	Процентные доходы	2011		17 885,4	1 887,7
2	Процентные расходы	2012		7 823,9	213,1
3	Чистые процентные доходы	201		10 061,5	1 674,6
4	Комиссионные доходы	2021		8 616,2	5 686,2
5	Комиссионные расходы	2022		244,1	256,3
6	Чистые комиссионные доходы	202		8 372,1	5 429,9
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203			
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204			
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205		1 959,4	51,1
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206			
11	Чистые отчисления в резервы	207		965,4	173,8
12	Прочие доходы	208		488,9	412,6
13	Операционные расходы	209		15 234,8	6 094,5
14	Прочие расходы	210		957,8	519,5
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211		3 723,9	780,4
16	Налог на прибыль	212		588,6	94,6
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2		3 135,3	685,8

Председатель Правления

Главный бухгалтер

Дата подписания 22 июля 2013 г.

В.В. Доронкевич

С.С. Яцук

Лицензия ОАО «Евроторгинвестбанк» № 26 от 28.05.2013 г. УНП 807000043.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА на повышение начальной цены

Сведения о предмете аукциона (продаваемом имуществе)

Наименование, местоположение, характеристики продаваемого имущества, сведения о земельных участках	Инв. № (кадастр.)	Инв. № (бух.)
г. Орша, ул. 1 Мая, д. 125 А. Земельный участок 3,4364 га (кадастровый номер 242400000001000930), назначение – для обслуживания производственной базы		
Здание административно-хозяйственное (здание предприятия) 638,7 кв.м		+0000151
Площадка асфальтированная	240/С-19661	+0000351
Забор железобетонный		+0000134
Сооружение специализированное энергетика (сеть электроснабжения)	240/С-31844	+0000464
Здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ (здание склада) 2246,9 кв.м	240/С-29660	+0000145
Сооружение специализированное энергетика (тепловая сеть)	240/С-31779	+0000586
Сооружение специализированное трубопроводного транспорта (водопроводная сеть)		+0000096
Резервуар пожарный железобетонный №1	240/С-31780	+0000451
Резервуар пожарный железобетонный №2		+0000452
Сооружение специализированное железнодорожного транспорта (железнодорожные пути)	240/С-31788	+0000128
Сооружение неустановленного назначения (площадка хранения кабеля) 2565,7 кв.м	240/С-31785	+0000352
Здание неустановленного назначения (здание туалета) 9,5 кв.м	240/С-31801	+0000146
Здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ (здание склада) 2354,3 кв.м	240/С-28726	+0000482
Здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ (арочный склад) 498,7 кв.м	240/С-28725	+0000046
Здание неустановленного назначения (здание проходной) 17,7 кв.м	240/С-29656	+0000414
Здание специализированное энергетика (здание трансформаторной подстанции) 43,2 кв.м	240/С-29657	+0000361
Здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ (здание склада) 1039,9 кв.м	240/С-28724	+0000144
Кран козловой		+0000255
Вагон-дом		+0000065

г. Орша, ул. 1 Мая, д. 125 Б. Земельный участок 0,3337 га (кадастровый номер 242400000001010628, право постоянного пользования), назначение – для обслуживания навеса под открытым склад, тепловой сети и склада ГСМ

г. Орша, ул. 1 Мая, д. 125 В. Земельный участок 0,2654 га (кадастровый номер 242400000001010700, право постоянного пользования), назначение – для обслуживания здания насосной станции №2

г. Орша, ул. 1 Мая, д. 125 Г. Земельный участок 0,0923 га (кадастровый номер 242400000001010698, право постоянного пользования), назначение – для обслуживания здания насосной станции №1

Здание неустановленного назначения (здание насосной станции №2) 13,8 кв.м | 240/С-29659 | +0000150

Здание неустановленного назначения (здание насосной станции №1) 13,8 кв.м | 240/С-29658 | +0000149

Предмет аукциона продается единым комплексом.

Начальная цена предмета аукциона – 2 358 500 000 белорусских рублей без учета НДС.

Сумма задатка – 236 000 000 белорусских рублей.

Продавец имущества – ОАО «Белметалл», пр. Партизанский, 174, 220075, г. Минск.

Организатор аукциона – ЧУП «Гродноопторг Эстейт» ст. Лососно, 230001, г. Гродно.

Продаваемое имущество обременено арендой.

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества ОАО «Белметалл», утвержденным организатором аукциона.

К участию в аукционе допускаются юридические и физические лица, индивидуальные предприниматели, заключившие соглашение с организатором аукциона о правах и обязанностях сторон при проведении аукциона, внесшие задаток и предоставившие организатору аукциона следующие документы: заявление на участие в аукционе, заявление об ознакомлении с предметом аукциона, копию свидетельства о госрегистрации (для юрлиц и ИП), копию Устава (для юрлиц), копию платежного документа о внесении задатка, документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица, а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток вносится в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе, в белорусских рублях либо в иностранной валюте в сумме, эквивалентной сумме задатка, по курсу, установлен-

ному Национальным банком Республики Беларусь на день перечисления. Реквизиты для перечисления задатка: р/с в белорусских рублях 3012157752012, р/с в долларах США 3012157752025/840, р/с в евро 3012157752038/978 в ОАО «БПС-Сбербанк», Региональная дирекция № 400 г. Гродно, код 369, получатель – ЧУП «Гродноопторг Эстейт», УНП 591008011.

Победителем аукциона признается участник, предложивший наивысшую цену за продаваемое имущество. Наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах аукциона и не включает НДС.

Победитель аукциона (покупатель) и продавец подписывают договор купли-продажи предмета аукциона в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем аукциона (покупателем) в порядке, предусмотренном договором купли-продажи.

Оплата вознаграждения и возмещение затрат за организацию и проведение аукциона осуществляется победителем аукциона (покупателем) помимо оплаты стоимости приобретенного имущества в соответствии с порядком проведения аукциона.

Аукцион проводится 26 августа 2013 года в 13.30 по адресу: г. Минск, пр. Дзержинского, 104-501. Предоставление заявлений и иных документов, а также консультации по вопросам участия в аукционе осуществляются с 25.07.2013 по 22.08.2013 года включительно в рабочие дни с 11.00 до 18.30 по адресу: г. Минск, пр. Дзержинского, 104-501. Срок окончания подачи заявлений – 22.08.2013 в 18.30.

Телефоны для справок: (017) 271 09 23, (029) 692 26 44, (029) 339 21 03 – ЧУП «Гродноопторг Эстейт»; (017)344 56 02, 344 56 82 (ОАО «Белметалл»).

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ТОРГАХ

Наименование (описание) имущества и стоимость	Лот № 1 шприц колбасный гидравлический, стоимость 9 722 000 рублей; Лот № 2 стерилизатор для инструментов, стоимость 80 951 000 рублей; Лот № 3 шпигорезка, стоимость 9 993 000 рублей; Лот № 4 стол для промывки кишок, стоимость 4 069 000 рублей; Лот № 5 куттер ТИП 60л, стоимость 8 591 000 рублей; Лот № 6 подвесные рельсовые весы, стоимость 4 602 000 рублей; Лот № 7 вытяжной вентиляционный короб, стоимость 10 485 000 рублей; Лот № 8 машина для резки мясoproдуктов, стоимость 4 957 000 рублей; Лот № 9 тележка для приема мяса с крюками и поддонами, стоимость 1 800 000 рублей; Лот № 10 приемный стол для колбас, стоимость 1 339 000 рублей; Лот № 11 тележка для термодымовой камеры, стоимость 1 739 000 рублей; Лот № 12 рабочий стол для разделки мяса, стоимость 1 339 000 рублей; Лот № 13 ванна для намачивания кишок, стоимость 1 944 000 рублей; Лот № 14 малогабаритная электрическая камера ТИП ТДК-1Е(парная), стоимость 8 389 000 рублей; Лот № 15 главный распределительный щит, стоимость 1 731 000 рублей; Лот № 16 холодильная камера, стоимость 8 519 000 рублей.
	Собственник (владелец) имущества
Местонахождение (адрес) имущества, сведения об обременениях	г. п. Ушачи, ул. Советская, д. 79 обременений нет
Место (адрес), дата и время проведения торгов	г. Витебск, ул. «Правды», 32, кабинет № 304 30 августа 2013 года в 11.00
Справочная информация	Хозяйственный суд Витебской области 210101, г. Витебск, ул. «Правды», д. 32, каб. 304 http://vitebsk.court.by/ Судебный исполнитель Трашков Игорь Сергеевич, тел./факс: 80212491348, 80447678300 Старший судебный исполнитель Зуев Михаил Евгеньевич, тел.: 80212491340
Условия и порядок проведения торгов	1. Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством. 2. Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (по каждому лоту) на депозитный счет хозяйственного суда Витебской области № 3642903002094 в филиале № 200 Витебского областного управления ОАО СБ «Беларусбанк», код 635, УНП 300007670, не позднее 10.00 часов 30.08.2013. Минимальная величина первого шага – 5% стоимости каждого лота. В соответствии с ч. 3 ст. 401 ХПК Республики Беларусь возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги.

ОАО «Акционерный Сберегательный банк «Беларусбанк»
220089, г. Минск, пр-т Дзержинского, 18

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 июля 2013 г.

ОАО «Акционерный Сберегательный банк «Беларусбанк»

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	2013 год	2012 год
1	2	3	4	5
1	АКТИВЫ			
2	Денежные средства	1101	1777501,5	1473233,1
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102	10226,3	9960,0
4	Средства в Национальном банке	1103	17392577,3	19070452,7
5	Средства в банках	1104	4724322,5	6395295,9
6	Ценные бумаги	1105	16246681,8	10259586,0
7	Кредиты клиентам	1106	96101075,3	70013816,8
8	Производные финансовые активы	1107	4002663,8	3670875,8
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108	640396,7	318959,7
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	3103001,6	2171073,9
11	Имущество, предназначенное для продажи	1110	299,7	369,9
12	Прочие активы	1111	537572,5	462203,3
13	ИТОГО активы	11	144536319,0	113845827,1
14	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
15	Средства Национального банка	1201	3640296,8	5622733,3
16	Средства банков	1202	17724982,1	11843472,1
17	Средства клиентов	1203	92051048,0	66220939,5
18	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204	8468097,5	9643549,7
19	Производные финансовые обязательства	1205	10226,5	-
20	Прочие обязательства	1206	975106,2	591019,9
21	ВСЕГО обязательства	120	122869757,1	93921714,5
22	КАПИТАЛ			
23	Уставный фонд	1211	16187552,6	16187552,6
24	Эмиссионный доход	1212	-	-
25	Резервный фонд	1213	1051804,1	811446,0
26	Фонд переоценки статей баланса	1214	1766370,1	1178705,3
27	Накопленная прибыль	1215	2660835,1	1746408,7
28	ВСЕГО капитал	121	21666561,9	19924112,6
29	ИТОГО обязательства и капитал	12	144536319,0	113845827,1

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИ И УБЫТКАХ на 1 июля 2013 года

ОАО «Акционерный Сберегательный банк «Беларусбанк»

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	2013 год	2012 год
1	2	3	4	5
1	Процентные доходы	2011	9117863,5	9454428,7
2	Процентные расходы	2012	6971382,5	6970172,3
3	Чистые процентные доходы	201	2146481,0	2484256,4
4	Комиссионные доходы	2021	887671,4	612855,2
5	Комиссионные расходы	2022	265001,8	196256,7
6	Чистые комиссионные доходы	202	622669,6	416598,5
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203	984,2	1639,8
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	(1502,0)	(20516,6)
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	197537,5	296346,5
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	125456,9	(46910,5)
11	Чистые отчисления в резервы	207	205160,4	1274165,3
12	Прочие доходы	208	179605,1	119643,9
13	Операционные расходы	209	1662397,2	1084306,0
14	Прочие расходы	210	330138,8	225155,4
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211	1073535,9	667431,3
16	Налог на прибыль	212	147584,5	21718,7
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2	925951,4	645712,6

И.о. Председателя Правления

Г.С. Господарик

Главный бухгалтер

И.П. Лысоковская

Бухгалтерский баланс, отчет о прибыли и убытках на 01 июля 2013 года размещен на сайте www.belarusbank.by
Деятельность банка/Бухгалтерская отчетность (по национальным стандартам).

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 1 от 24.05.2013 г., выданная Национальным банком Республики Беларусь. УНП 100325912

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Минский городской территориальный фонд государственного имущества извещает о проведении открытого аукциона по продаже объекта государственной собственности и права заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества (далее – аукцион) **29 августа 2013 г. в 15.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов.

Организатор аукциона: Минский городской территориальный фонд государственного имущества, г. Минск, пр. Независимости, 8, каб. 227, конт. тел. (017) 200 20 89.

На аукцион выставляется:

Сведения о предмете аукциона	Имущество и право заключения договора аренды земельного участка для его обслуживания
Место нахождения недвижимого имущества	г. Минск, ул. Машиностроителей, 13
Начальная цена предмета аукциона	3 657 372 163 белорусских рубля (в том числе: начальная цена недвижимого имущества – 2 698 117 243 белорусских рубля, начальная цена права заключения договора аренды земельного участка – 959 254 920 белорусских рублей)
Размер задатка, срок и порядок его внесения, реквизиты расчетного счета	730 000 000 белорусских рублей до подачи заявления на участие в аукционе вносится на р/с 3642900000870 в ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Минск, код 153001795, УНП 100048181 Минского городского территориального фонда государственного имущества, назначение платежа – задаток для участия в аукционе
Продавец недвижимого имущества	Национальный банк Республики Беларусь, 220008, г. Минск, пр-т Независимости, 20, конт. тел.: 8 (017) 219 23 63; 219 22 38
Информация о земельном участке для обслуживания продаваемого недвижимого имущества	Общая площадь – 0,5198 га, в том числе 0,5198 га с ограничениями в использовании земель – водоохранная зона водных объектов г. Минска, охранные зоны линий электропередач, сетей и сооружений водоснабжения и канализации; вид вещного права – право аренды земельного участка, срок аренды – 5 лет
Характеристика недвижимого имущества	Имущество состоит из: капитального строения с инвентарным номером 500/С-32239 (здания специализированного автомобильного транспорта – гараж на 150 автомобилей), 3-этажное, общая площадь – 3 894 кв.м; год постройки – 1994; проезда – мелкозернистое асфальтобетонное покрытие, общая площадь – 12 кв.м; площадки – мелкоштучная тротуарная плитка, общая площадь – 42 кв.м; ограждения – металлическая сетка на железобетонных столбах высотой – 1,50 м, протяженность – 114 м.п.; озеленения (газоны, цветники), общая площадь – 3 583 кв.м; капитального строения с инвентарным номером 500/С- 1014141 (сооружения специализированного энергетика – кабельная сеть 0,4 кВ), протяженность сети – 43,2 м, протяженность кабеля – 142,77 м, способ прокладки подземный, введено в эксплуатацию в 1994 году
Условия использования земельного участка	В соответствии с утвержденной градостроительной документацией – для размещения предприятий по обслуживанию средств транспорта, предприятий бытового обслуживания, предприятий по сервисному обслуживанию автомобилей (АЗС, СТО, гаражи, автостоянки, мойки, шиномонтаж), производственных объектов малого бизнеса, административных зданий, предприятий торговли, общественного питания. Национальному банку Республики Беларусь обеспечить беспрепятственный проезд транспортных средств победителя аукциона либо единственного участника несостоявшегося аукциона к зданию специализированному автомобильного транспорта и сооружению специализированному энергетика по ул. Машиностроителей, 13
Условия по продаже недвижимого имущества	Для размещения предприятий по обслуживанию средств транспорта, предприятий бытового обслуживания, предприятий по сервисному обслуживанию автомобилей (АЗС, СТО, гаражи, автостоянки, мойки, шиномонтаж), производственных объектов малого бизнеса, административных зданий, предприятий торговли, общественного питания.

Порядок проведения аукциона определен Положением о порядке организации и проведения аукционов по продаже объектов государственной собственности и земельного участка в частную собственность или права заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462.

Заявления на участие в аукционе с прилагаемыми документами принимаются по адресу: г. Минск, пр. Независимости, 8, каб. 227, по рабочим дням с 9.00 до 13.00 и с 14.00 до 16.00. Последний день приема заявлений – 23 августа 2013 г. включительно.

К участию в аукционе допускаются: граждане, юридические лица и индивидуальные предприниматели Республики Беларусь, иностранные инвесторы (иностранное государство, объединения, международные организации, иностранные юридические лица, иностранные граждане, граждане Республики Беларусь, имеющие постоянное место жительства за границей, и лица без гражданства), консолидированные участники (два и более субъекта малого предпринимательства – индивидуальные предприниматели и (или) микроорганизации), представившие Организатору аукциона в сроки, указанные в извещении на участие в аукционе, следующие документы:

заявление на участие в аукционе по установленной форме;
документ, подтверждающий внесение суммы задатка на расчетный счет, указанный в извещении, с отметкой банка;

юридическим лицом Республики Беларусь или индивидуальным предпринимателем – копию документа, подтверждающего государственную регистрацию юридического лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования;

иностранным юридическим лицом – копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, при необходимости легализованные в установленном порядке, с нотариально заверенным переводом на белорусский или русский язык;

иностранным гражданином или лицом без гражданства – документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, при необходимости легализованный в установленном порядке, с нотариально заверенным переводом на белорусский или русский язык;

представителем заявителя (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель) – доверенность, выданную в установленном законодательством порядке, при необходимости легализованную в установленном порядке, с нотариально заверенным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе заявитель (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юридического лица также – документ, подтверждающий его полномочия.

Консолидированными участниками для участия в аукционе к соответствующему заявлению прилагаются следующие документы:
оригинал и копия договора о совместном участии в аукционе;

документ, подтверждающий внесение суммы задатка на расчетный счет, указанный в извещении, с отметкой банка;

копии документов, подтверждающих государственную регистрацию индивидуальных предпринимателей и (или) микроорганизаций, заключивших договор о совместном участии в аукционе;

сведения о средней численности работников микроорганизаций, заверенные подписью руководителя и печатью.

Доверенности, и доверенности, выданные индивидуальными предпринимателями и (или) микроорганизациями, заключившими договор о совместном участии в аукционе. Представителем уполномоченного лица дополнительно предъявляется доверенность, выданная в установленном законодательством порядке, либо документ, подтверждающий полномочия руководителя.

Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее, чем за 3 дня до даты его проведения.

В случае, если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником, либо для участия в нем явился только один участник (далее – претендент на покупку), предмет аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

По заявлению победителя аукциона (претендента на покупку) Минским горисполкомом предоставляется рассрочка внесения платы за право заключения договора аренды земельного участка. Указанное заявление подается победителем аукциона (претендентом на покупку) в Минский горисполком не позднее одного рабочего дня после утверждения протокола о результатах аукциона (далее – протокол). Решение о предоставлении рассрочки внесения платы за право заключения договора аренды земельного участка принимается Минским горисполкомом в течение 5 рабочих дней со дня получения заявления о предоставлении рассрочки.

Рассрочка внесения платы за право заключения договора аренды земельного участка предоставляется в порядке, установленном решением Минского горисполкома от 30.04.2009 № 1015 «Об утверждении Инструкции о порядке внесения платы за право заключения договоров аренды земельных участков или платы за земельные участки, предоставляемые в частную собственность».

В течение 10 рабочих дней после утверждения в установленном порядке протокола победителя аукциона (претендент на покупку) обязан внести плату (часть платы – в случае предоставления рассрочки ее внесения Минским горисполкомом) за право заключения договора аренды земельного участка, возместить затраты на организацию и проведение аукциона и выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка и предоставлении победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона, которые подлежат выполнению до обращения за государственной регистрацией в отношении земельного участка. Размер возмещаемых затрат доводится до сведения участников аукциона до начала его проведения.

После совершения победителем аукциона (претендентом на покупку) указанных действий и предоставления организатору аукциона, продавцу и в Минский горисполком копий платежных документов, но не позднее 2 рабочих дней, с ним в установленном порядке в соответствии с условиями аукциона продавцом заключается договор купли-продажи недвижимого имущества. В тот же срок Минский горисполком передает победителю аукциона (претенденту на покупку) выписку из решения об изъятии земельного участка и предоставляет победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона, выдает экземпляр протокола и заключает с ним договор аренды земельного участка.

Рассрочка оплаты недвижимого имущества на срок не более одного года со дня заключения договора купли-продажи с ежемесячной индексацией платежей может быть предоставлена при заключении договора купли-продажи по решению продавца по согласованию с соответствующим государственным органом.

Осмотр объекта на местности участниками аукциона производится Продавцом по рабочим дням с 8.30 до 17.30.

Селиванчик Андрей Михайлович, тел. 8(029) 325 55 56; Лужерова Александра Владимировна, тел. 8(029) 699 51 10.

Извещение о проведении аукциона размещено на официальных Интернет-порталах Минского городского исполнительного комитета (www.minsk.gov.by) и Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь (www.gki.gov.by).

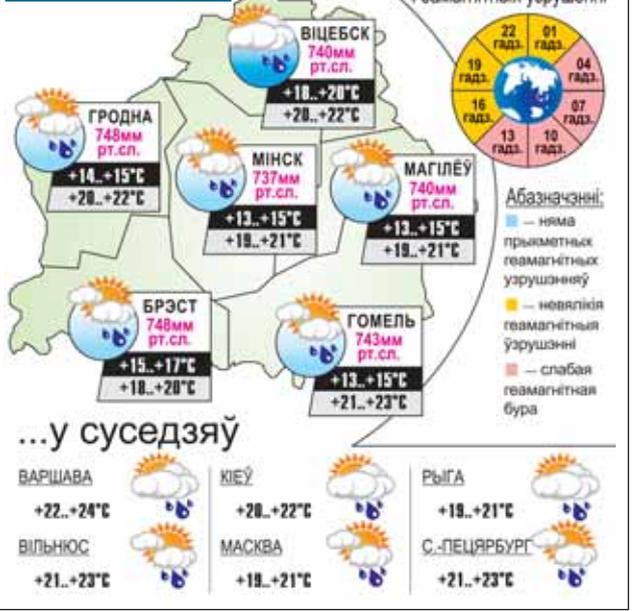
Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	5.12	21.20	16.08
Віцебск	4.55	21.15	16.20
Магілёў	5.02	21.10	16.08
Гомель	5.06	20.59	15.53
Гродна	5.28	21.34	16.06
Брэст	5.36	21.27	15.51

Імяніны
Пр. Арсенія, Гаўрылы, Івана, Міхаіла, Сімона, Фёдара.
К. Валянціны, Валянціна, Міхала, Якуба, Рудольфа.

Фота Анатоля КІШЧУКА.

ЗАЎТРА

Кросворд з выявамі і тэкстамі:

1. Фота 1: Харч. 2. Фота 2: Поле. 3. Фота 3: Балотная лекавая расліна. 4. Фота 4: Штат у ЗША. 5. Фота 5: Наркатычная кветка.

Тэкстыя падказкі:

- Аўтар песні «Тры таністы»-браты
- Садовая кветка
- Падзеркі для вышывання
- Аўтар вершаў
- Стэпавая птушка
- Лясны звер, сімвал хі-трэсаў
- "Вечны горад"
- Спосаб хадзіць каня
- Род дальфіна
- Адно з пяці пачуццяў
- Скраванне рыс твару
- Звяно танка
- Спявачка Патрыся...
- "Крывая лінейка"
- Граніца
- Латка
- Язджок у чаркесцы
- Сканцэнтраваць думку
- Мера яркасці лампачкі
- Шнур на шквале вала
- Бліскучы слой на паверхні
- Нізкае месца сярод узгоркаў
- Каранаваная шашка
- Каралі...
- Буйная рака ў Афрыцы
- Роботніца фермы
- "Адзёны мусульманкі"
- Дробная марская рыба
- Металічная вярочка
- Пешаходная вуліца ў Маскве
- Фінансавая ўстанова
- Асобны эпізод фільма
- Актрыса Мэрылін...
- Надае прыгажосць твару

4. Фота 4: Штат у ЗША. 5. Фота 5: Наркатычная кветка.

Сцяпу Андрэй Міхайлаў.

УСМІХНЕМСЯ
Міліцыя ўжо два гады не можа злавіць за руку дырэктара вазелінавага завода.
— Якая ў цябе самаацэнка?
— Так сабе. Мы, прынцыпы, народ просты.

Футбол. Ліга чэмпіёнаў
СПЫНІЛІСЯ Ў КАРАГАНДЗЕ
Беларускі чэмпіён не здолеў пераадолець казахскі бар'ер у кваліфікацыі Лігі чэмпіёнаў.
Калі б нехта яшчэ год таму сказаў, што БАТЭ не здолее прайсці другі раўнд кваліфікацыі, ніхто б у гэта не паверыў. Але факт ёсць факт. Сціплы казахскі «Шахцёр» з Караганды ў двух сустрэчах мінімальна перамог дружыну Віктара Ганчарэнкі.
Каб рэабілітавацца за хатняе паражэнне (0:1), «жоўта-блакітныя» мелі выдатныя магчымасці: Радзівонаў у прыгожым скачку трапіў у перакладзіну, а Крывец у самы неабходны момант не здолеў якасна выканаць пенальці. Карагандзінцы адказалі проста — голам. Пасля памылкі галкіпера беларусаў Гарбунова, які нязграбна згуляў далёка за межамі штрафной пляцоўкі, гаспадары зачочвалі мяч ужо ў пустыя вароты гасцей. Цікава, што зрабіў гэта беларус Ігар Зяньковіч, які пачынаў свой футбольны шлях менавіта ў БАТЭ...
— Нерэалізаваны пенальці паўплываў на ход сустрэчы. Безумоўна, гэта было дадатковым ударам па камандзе: калі б мы забілі, гэта разгарнула б усю гульню — каманды былі б у роўных умовах, — засмучаўся пасля паядынку Віктар Ганчарэнка, галоўны трэнер БАТЭ.
Застаецца толькі адзначыць, што наш чэмпіён упершыню з 2008 года не здолеў трапіць у асеннюю стадыю еўракубкаў.
Тарас ШЧЫРЫ

Даты | **Падзеі** | **Людзі**

1840 год — нарадзіўся (вёска Азятка, цяпер Жабінкаўскі раён Брэсцкай вобласці) Юльян Фаміч Крачкоўскі, беларускі фалькларыст, этнограф, археолаг, гісторык, педагог. У 1861 годзе скончыў Пецярбургскую духоўную акадэмію. Выкладаў у Маладзечанскай настаўніцкай семінарыі, працаваў інспектарам народных вучылішчаў Тульскай губерні (Расія) і Віленскай навучальнай акругі, дырэктарам Полацкай настаўніцкай семінарыі і Віленскага настаўніцкага інстытута. У 1888-1902 гадах — старшыня Віленскай археалагічнай камісіі. Даследаваў сямейныя і каляндарна-аграрныя абрады беларусаў, збіраў беларускі фальклор (песні, прыказкі, легенды, казкі). Аўтар прац па гісторыі царквы, даследаванняў «Вясельныя абрады заходнярускіх сялян», «Нарысы побыту заходнярускага селяніна» і іншых. Памёр у 1903 годзе.

1934 год — нарадзіўся французскі камедыёграф Клод Зідзі. Да 37 гадоў ён працаваў аператарам-пастаноўшчыкам, але потым вырашыў паспрабаваць сябе ў рэжысуры і... здабыў сусветную славу. Мала каму з французскіх рэжысёраў настолькі шанцавала спачатку ў зацэнзурным савецкім, а потым і ў «свабодным» постсавецкім кінапракце. Менавіта карціны Клода Зідзі 70-80-х гадоў сфарміравалі ў нас уяўленне аб французскай кінакамедыі. З іх мы пазналі і палюбілі бліскучых зорак: Луі дэ Фюнеса і Калюша, Рышара і Бельмандо, Ані Жырардо і Джэйн Біркін і многіх іншых. «Навабранцы ідуць на вайну», «Ен пачынае злавацца», «Інспектар-разьва», «Банзай», «Каралі жарту», «Адчыніце, паліцыя». Напэўна, няма чалавека, які б не паглядзеў хаця б адну з гэтых камедыяў Клода Зідзі. У 1990-х гадах Зідзі паставіў лірычную камедыю «Арлет» з Крыстаферам Ламбертам, эксцэнтрычную камедыю «Астэрыкс і Абелікс супраць Цэзара» з Жэрамам Дэпард'е, а таксама шпіёнскую камедыю «Татальнае сачэнне». Апошні з названых фільмаў даў магчымасць Джэймсу Кэмерану зняць амерыканскі рэмейк — іранічны баявік «Праўдзівая хлусня» з Арнольдам Шварцэнегерам і Джэймі Лі Кёрціс.

1937 год — нарадзіўся (горад Мінск) Дзмітрый Браніслававіч Смольскі, кампазітар, педагог, прафесар, заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі (1975), народны артыст Беларусі (1987). Сярод твораў: оперы «Францыск Скарына», «Сівая легенда»; араторыі «Мая Радзіма», «Пазэ», «Песні Хірасімы»; сімфоніі, інструментальныя канцэрты, вакальныя цыклы і іншыя творы. Піша песні, а таксама музыку да кінафільмаў, спектакляў і радыёпастановак. Лаўрэат прэміі Ленінскага камсамола Беларусі (1972), Дзяржаўнай прэміі Беларусі (1980).

Было сказана | **Уладзімір КАРАТКЕВІЧ, празаік, паэт, публіцыст:**
«Задумайся над сур'эзным і ўсміхніся жарту. І ў жарце адшукай сур'эзнае, а ў сур'эзным — цень усмешкі».